

Gorenjski Glas

PETEK, 11. FEBRUARJA 2011

Leto LXIV, št. 12, cena 1,50 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Pokrajinski zemljevid brez Gorenjske

Najnovejši predlog regionalizacije je Slovenija s šestimi pokrajinami po modelu šestih škofij. Med njimi pa ni Gorenjske, ta naj bi sodila pod Ljubljansko pokrajino.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Brdo - Na vseslovenskem srečanju županov na Brdu je ministrica za lokalno samoupravo Duša Trobec Bučan predstavila delovni predlog razdelitve Slovenije na šest pokrajin, ki izhaja iz teritorialne členitve na šest škofij. Kot je poudarila ministrica, je bil ta model po petih letih med ljudmi sprejet in je dobra podlaga tudi za zблиžanje stališč glede števila pokrajin. Tako naj bi Slovenijo po delovnem predlogu razdelili na Celjsko, Koprsko, Ljubljansko, Mariborsko, Murskoso-

boško in Novomeško pokrajino. Gorenjska na tem zemljevidu ni zarisana kot samostojna pokrajina, pač pa je del Ljubljanske, ki sega od Karavank do južne meje in šteje prek osemsto tisoč prebivalcev. Nekateri gorenjski župani so bili nad predlogom začudeni, pričakujejo pa, da jih bo predlog združil in bodo za naprej enotneje nastopili za skupno korist. Model razdelitve po škofijah se ne zdi najbolj primeren, primernejša osnova bi bile statistične regije, je menil župan občine Gorenja vas Poljane Milan Čadež, župan

Cerkelj **Franc Čebulj** pa je v šali izrazil bojazen, da se bo, če bo šlo vse po škofjskem vzoru, izkazalo, da je še katera v takšnem položaju kot mariborska. Tudi poimenovanje pokrajin se mnogim ne zdi primerno, kajti že imena Dolenjska, Štajerska, Gorenjska ... predstavljajo zgodovinsko tradicijo slovenstva. Ministrica naj le premisli, ali bomo morali Avsenikovo pesem Prelepa Gorenjska po novem prepevati Prelepa Ljubljanska, je bil sočen bohinjski župan **Franc Kramar**.

► 2. stran

Na pokrajinskem zemljevidu Slovenije, kakršnega predlaga nova ministrica za lokalno samoupravo Duša Trobec Bučan, je Gorenjska del Ljubljanske pokrajine.

Meteorit Javorje v loškem trezorju

Skupina raziskovalcev iz Geološkega zavoda Slovenije je 15 mesecev od odkritja potrdila najdbo meteorita v Javorjah nad Poljanami. Vladimir Štibelj veliko najdbo hrani na varnem.

BOŠTJAN BOGATAJ

Javorje - "Sem človek, ki gre rad v naravo in jo opazuje. Tako zemljo, drevje, živali ... Pri gradnji gozdne ceste sem opazil tudi to nenavadno stvar, ki mi je takoj padla v oči," je najdbo meteorita, komaj tretjega na ozemlju Slovenije, opisal Vladimir Štibelj, Dermotov iz Javorij.

Raziskovalci so že pred časom vzeli vzorec skoraj petkilogramskega meteorita, ki je največji od vseh treh. Spominimo, prvi je t. i. Avški meteorit, prav tako železen, ki ga hranijo na Dunaju, 9. aprila 2009 pa so našli kamnitega na Mežakli nad Jesenicami.

Foto: Denis Bazovičar

► 4. stran Vladimir Štibelj, Dermotov iz Javorij, kaže, kje je našel komaj tretji slovenski meteorit.

Konec tedna informativni dnevi

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Informativna dneva na srednjih šolah in fakultetah sta danes ob 9. in 15. uri ter jutri ob 9. uri. Posamezne

šole so informacije o programih posredovale ob drugih urah ali na drugi lokaciji, kot je šola, zato bodite kandidati pozorni na tekste v razpisu.

► 4. stran

WU masaža

tajska - kitajska

Prenočišče Dežman, Betonova ul. 2, Kranj

Gsm: 040/352 388

-15%

popust

BON VELJA OD 11. 2. DO 8. 3. 2011

VALENTINOV POPUST na vse tajske masaže in darilne bone

-15%

popust

BON VELJA OD 11. 2. DO 8. 3. 2011

VALENTINOV POPUST na vse tajske masaže in darilne bone

12

GORENJSKA

Lep dan za kulturo ...

... tudi zaradi sončnega vremena in sončnih občutkov ob kulturnem prazniku, kot je dejala ministrica za kulturo Majda Širca. V Kranju je bil odlično obiskan Prešernov smenj, v Vrbi je zbrane nagovoril predsednik državnega zbora Pavel Gantar.

3

GORENJSKA

Vsestransko nadarjeni Finžgar

Predvčerajšnjim je minilo 140 let od rojstva Frana Saleškega Finžgarja in 40 let od ureditve muzeja v njegovi rojstni hiši v Doslovčah. O Finžgarju veliko zanimivega ve povedati Mira Novak, dolgoletna oskrbnica hiše.

4

GG+

Slovenija lahko izgubi domače gradbeništvo

"V gradbeništvu je hudo. In ko gre gradbeništvu slabo, gre slabo tudi preostalemu gospodarstvu. Na našo panogo je vezanih veliko drugih," pravi Branko Selak, predsednik upravnega odbora Zbornice gradbeništva pri GZS.

10

GG+

Vsaka stvar ima svojo estetiko

Industrijski oblikovalec Jure Miklavc iz Škofje Loke je v svoji petnajstletni oblikovalski karieri prejel številne nagrade in priznanja, ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku tudi nagrado Prešernovega sklada.

12

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri, v soboto, bo delno jasno z zmerno oblačnostjo, v nedeljo pa bo pretežno oblačno in povečini suho vreme.

-3/9°C

jutri: delno jasno

vseбина

V spomin in opomin

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Škofja Loka - Pri spomeniku za Kamnitnikom so se Ločani v sredo poklonili spominu petdesetih ustreljenih talcev, ki so bili ubiti 9. februarja 1944. Dan pred tem so Nemci požgali tudi Veštrski mlin, kjer je bila ilegalna partizanska tiskarna, v njej so zgoreli štirje tehniki. Na žalostne dogodke sta v svojih govorih spomnila **Miha Ješe**, škofjeleški župan, in **Milena Sitar** iz Združenja borcev za vrednote NOB Škofja Loka. Petdeset talcev je bilo ustreljenih zato, ker je bil dan poprej ubit pripadnik nemške SS, okupatorji pa so se v povračilo znesli nad nedolžnimi. Streli na talce so bili pravzaprav grožnja upor, vendar ga to ni strlo, nasprotno, vrste protifašističnih borcev so se strnile in se borile naprej, vse do osvoboditve. V luči

dejstva, da smo danes svobodni, žrtve niso umrle zaman, Ločani pa se na najbolj žalostnem kraju v lokalni zgodovini že 67 let zbirajo v spomin in opomin. Naj bo ta dogodek tudi v svarilo, da se kaj takega nikoli več ne ponovi, temveč da težavam kljubujemo na miren način, z dialogom in usklajevanjem, je poudaril župan Miha Ješe. V ganljivem kulturnem programu so sodelovali člani Mestnega pihalnega orkestra Škofja Loka, skupina Tri kvartet, recitatorja Monika Tavčar in Marko Črtalič, z besednim bogoslužjem starološki župnik Alojzij Snoj, k slavnostnemu vzdušju pa so pripomogli tudi praporščaki in gardna enota Slovenske vojske. Delegacije so k spomeniku za Kamnitnikom položile vence, odnesle pa so jih tudi k Veštrskemu mlinu.

Delegacije so k spomeniku za Kamnitnikom položile vence.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **FRANC PUSTOVRH** iz Škofje Loke.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Minimundus v Postojnski jami

Naročniki Gorenjskega glasa lahko sodelujete v novi gradni igri za brezplačno vstopnico za ogled Postojnske jame, v kateri je od 8. februarja dalje v veliki Koncertni dvorani na ogled razstava celovškega Minimundusa. Minimundus je v Postojnski jami na ogled prvič, dogodek pa je omogočila življenjska zavarovalnica KD Življenje. Če se želite potegovati za vstopnico, odgovorite na nagradno vprašanje: Kako se imenuje najbolj znani kapnik v Postojnski jami? Odgovore z vašimi podatki pošljite najkasneje do petka, 18. februarja, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si in če vam bo naklonjen še žreb, vam bomo vstopnico poslali po pošti.

Eurosank 2011

Še vedno čakamo na vaše prijave za Eurosank, najbolj zabavno sankarsko prireditve, ki bo v soboto, 26. februarja, na Rudnem polju na Pokljuki. Glede na prijave bomo oblikovali skupino, ki bo pripravila fantazijsko vozilo, ki bo zmožno varno drseti po snegu. Startnine in prijavnine ni, zmagovalce pa čakajo bogate nagrade. Če se boste opogumili, se lahko prijavite na zgornja dva naslova.

Pokrajinski zemljevid brez Gorenjske

◀ 1. stran

Ali gorenjska ministrica s tem, ko Gorenjske ni vrisala v pokrajinski zemljevid, ukinja to pokrajino? "Ne, to je le delovni osnutek, ki gre sedaj v usklajevanje. V prvi fazi osnutka vabim k sodelovanju politične stranke in predstavnike lokalnih skupnosti, kajti to je projekt, pomemben za ljudi, ki bodo v pokrajinah živeli. Pričakujem, da bodo tudi nasprotovanja, vendar bomo vse pobude proučili in predlog bo uveljavljen samo pod pogojem, da bo dosežen konsenz (bodisi za šest pokrajin bodisi za katero več)," je dejala ministrica **Duša Trobec Bučan**, ki pričakuje, da bodo politično soglasje glede števila pokrajin in njihovega obsega dosegli še v tem letu. Dejala je, da se je projekt regionalizacije v preteklosti večkrat odmaknil od strokovnih priporočil in ni bil dovolj prepričljiv, da bi dobil širšo javno in politično podporo. Kot je znano, namreč pokrajine v parlamentu potrebujejo dvotretjinsko podporo. Vladna služba za lokalno samoupravo in regionalno politiko je sedaj pripravila sveže zamisli za regionalizacijo, tako denimo uvaja načelo postopnosti prevzemanja funkcij države in občin. Na začetku bi pokrajine izvajale zgolj izvirne naloge, denimo na področju prostorskega planiranja,

Gorenjske župane je presenetil delovni osnutek členitve Slovenije na šest pokrajin. / Foto: Tina Dokl

skladnega regionalnega razvoja, varstva okolja, prometa ter posameznih dejavnosti na področju javnih služb regionalnega pomena.

Pokrajinski zemljevid, ki je pričakal slovenske župane na njihovem srečanju z ministrico za lokalno samoupravo in njenimi sodelavci, je vse močno presenetil. Župan občine Cerklje **Franc Čebulj** pravi: "Gorenjska ne more biti del pokrajine, ki sega od severne do južne meje, ta predlog je neresen in nelogičen. Upam, da bomo Gorenjci v zvezi s tem enotni in da ne bomo spet razmišljali o dveh, spodnji in zgornji Gorenjski." Ljubljanski župan **Zoran Jankovič**, ki v pokrajinski členitvi ne vidi največjega problema, pa delitvi na šest pokrajin ne nasprotuje, prav tako ne škofi-

jam kot osnovi. "Dva tisoč let zgodovine zagotovo nekaj pomeni," pravi. "Nisem pa prepričan, ali dvomilijonska Slovenija potrebuje toliko pokrajin, saj to prinaša še večjo birokracijo. Smiselni bi bili dve, pa da ne bi bili ljubljanska in mariborska, naj bosta recimo murskosoboska in novogoriška. Slovenija bi s tem nekaj pridobila, od prevelike členitve pa ne bi imela nič." Jeseniški župan **Tomaž Tom Mencinger** je bil nad predlogom prav tako presenečen. "Vemo, kaj pomeni v finančnem smislu in razvojno ljubljanska regija. Če bo gorenjska del nje, nimamo veliko možnosti za kakšno razvojno pomoč. Sicer pa bo predlog v razpravi in nikakor ni dokončen." Pravi, da bi bila ob morebitnih zapletih lahko del te

zgodbe tudi že znana ideja o Zgornji Gorenjski. Sicer pa se bolj zavzema za to, da bi se občine združevale s skupnimi nalogami, organi in službami, kjer imajo svojo vlogo tudi upravne enote, s čimer bi pospešili razvojne cikle in projekte. **Milan Čadež** iz občine Gorenja vas-Poljane pa meni: "Zemljevid, kjer je osrednja slovenska regija od Karavank do južne meje, sem ob dejstvu, da je Gorenjska že bila statistična regija, sprejel s cmokom v grlu. Slovenijo razdeliti na osnovi škofij, se mi ne zdi pravo izhodišče, zagovarjam namreč členitev na osnovi statističnih regij." Župan Mestne občine Kranj **Mohor Bogataj** pa opozarja na pozitivno irsko izkušnjo, kjer so pokrajine določali tako, da so lahko učinkovito kandidirali za evropska sredstva. "In Irci so znani po tem, da so pridobili največ evropskih sredstev. Pri nas pa je predlagana regija z osemsto tisoč prebivalci, ki bo najbolj razvita, zato ne bo dobila nobenega denarja. Kot se gorenjski župani pogovarjamo med seboj, nismo za veliko število pokrajin, saj je tudi to strošek, smo pa za take, ki bi lahko kot nerazvite črpale evropska sredstva. Če je Ljubljana zraven, smo že avtomatično najbolj razviti. Gorenjci se bomo na tak predlog delitve zagotovo pri- tožili."

Franc Čebulj / Foto: Tina Dokl

Tomaž Tom Mencinger

Milan Čadež / Foto: Tina Dokl

Mohor Bogataj / Foto: Tina Dokl

LJUBLJANA

Predsednik sprejel generala

Predsednik republike in vrhovni poveljnik obrambnih sil **Daniilo Türk** je sprejel nekdanjega načelnika Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnika **Albina Gutmana** in nekdanjega načelnika Republiškega štaba Teritorialne obrambe generalmajorja **Janeza Slaparja** ob njuni upokojitvi. Slednji je gorenjski rojak, Tržičan po rodu, ki je aktivno sodeloval v pripravah na osamosvojitve Slovenije, republiški štab TO pa je vodil v letih od 1990 do 1993. Pred svojo upokojitvijo je med drugim opravljal tudi funkciji svetovalca predsednika Republike Slovenije za obrambo ter obrambnega svetovalca Stalne misije Republike Slovenije pri Organizaciji združenih narodov. Predsednik se je generaloma zahvalil za opravljeno delo pri graditvi Slovenske vojske in za njun prispevek v času osamosvojitvene vojne. **D. Ž.**

KRANJ

Ni prav, da je Gorenjska izpuščena

V strankah se že odzivajo na najnovejši predlog pokrajinske zakonodaje. V Regijskem odboru SLS za Gorenjsko so ogorčeni nad predlogom, v katerem je Gorenjska preprosto izpuščena. "Ker jo predlog vključuje v centralno pokrajino s središčem v Ljubljani, bo Gorenjska postala obrobje sicer bogatega središča in s tem obsojena na propad. Majhna oddaljenost od Ljubljane nam že sedaj kot statistični regiji onemogoča priliv razvojnih sredstev, ki jih še kako potrebujemo. Predstavniki SLS na Gorenjskem tako pozivamo gorenjske župane, poslance, predvsem pa člane vladne ekipe, da vendarle sledijo tudi interesom okolja, od koder prihajajo, in ne samo ozkim interesom strankinih central v Ljubljani," sporoča **Marjan Babič** iz regijskega odbora SLS za Gorenjsko. **D. Ž.**

Lep dan za kulturo ...

... tudi zaradi sončnega vremena in zaradi sončnih občutkov ob kulturnem prazniku, kot je dejala ministrica za kulturo Majda Širca. V Kranju je bil odlično obiskan Prešernov smenj. Slovenci smo se za svojo ohranitev oprijeli kulture, pa je v Vrbi poudaril predsednik državnega zbora Pavel Gantar.

SUZANA P. KOVAČIČ,
ANA HARTMAN

Kranj, Vrba - "Čudovito! Že samo sprehajalci v starih meščanskih oblačilih, lajnariji ... naredijo poseben čar. Na stojnicah so same domače dobrrote," je bil v tork, na tradicionalnem in več kot odlično obiskanem Prešernovem smenju v Kranju navdušen obiskovalec **Aleš Leben**. Srečali smo ga v družbi desetletnega sina Petra, ko sta si ogledovala notranjost Mestne hiše; tega dne so bili namreč vsi vstopi v muzeje brezplačni. "Všeč mi je ta dan," je na kratko komentiral **Peter Leben**, ki na smenju ni bil prvič. Že deveto leto zapored je glavnemu organizatorju dogodka, Zavodu za turizem Kranj uspelo pričarati nostalgijo iz Prešernovih časov z bogatim kulturnim programom in zares številnimi nastopajočimi. Dogodek so soustvarili s folklornimi skupinami in kulturnimi društvi iz vse Slovenije, Gorenjskim muzejem in drugimi skrbniki etnološke dediščine. Letos so se pridružili še študijska knjižnica, Layerjeva hiša, Zavod za varstvo kulturne dediščine Kranj, Pirčeva barvarna, novost je bil tudi koncert uglasbenih poezij Franceta Prešerna skupine Tantadruj Kar je, beži. Po mestu se je sprehajal Prešeren, ki so ga mladi upodobili tudi na slikah, ki so bile razstavljene v študijski knjižnici in v izložbah po mestu.

Venec k spomeniku dr. Franceta Prešerna v Prešernovem gaju sta položila ministrica za kulturo **Majda Širca** in kranjski župan **Mohor Bogataj**. Lep dan za kulturo, se je strinjala ministrica in povedala: "Navdušuje me dejstvo, da se ljudje odzivajo tudi v teh temačnih časih, da se tudi v tem kriznem času proračunska sredstva za kulturo ne zmanjšujejo in da so tudi lokalne skupnosti vse

Prešernov Kranj si je nadel obleko, kot si jo zasluži. Neverjetno velika množica se je zbrala v starem Kranju, da se poklonijo našemu največjemu pesniku. / Foto: Tina Dokl

bolj senzibilne in se ne obračajo samo na državo kot na tisto mater, ki ima plašč za celo Slovenijo." Župan **Mohor Bogataj** pa je dejal: "Kranj je bil, je in bo ostal Prešernovo mesto kulture in poskrbeli bomo, da se bodo odpirale nove galerije, novi prostori v starem mestnem jedru. Prešernov smenj je odlična prireditev, toliko ljudi ne vidim v Kranju niti v času Kranfesta. Predvsem pa na stojnicah nisem zasledil nobenega kiča." In res, med številnimi zanimivimi stojnicami je bila tudi stojnica Gorenjskega muzeja, na kateri so prodajali Prešernove spominke. Med njimi so bile Poezije (2009), izdajatelj Gorenjski muzej, ki so, kot je pojasnila bibliotekarka **Barbara Kalan**, natisnjene enako kot leta 1847, z enako paginacijo, dodana je edino Zdravljica, ki je v originalnih Poezijah ni.

To, kar imamo, smo dolžni ohranjati

Ob kulturnem prazniku se je tudi v Prešernovo rojstno Vrbo zgrnilo več tisoč obiskovalcev. Na osrednji slovesnosti je zbrane nagovoril

predsednik državnega zbora **Pavel Gantar**. "Kultura je bila gonilo našega nacionalnega razvoja in zagotovilo našega obstoja. Ker se za ohranitev slovenstva nismo mogli boriti z lastno vojsko ali močnim domačim plemstvom, smo se oprijeli kulture ter se enako zagrelo in uspešno borili z besedo, s knjigo, pesmijo in prozo," je dejal Gantar. Pri ohranitvi slovenstva je poudaril tudi vlogo Prešerna, ki je slovenski jezik povzdignil na zavirljivo kulturno raven in dokazal njegovo visoko izrazno vrednost. "S pomočjo kulture smo se izoblikovali v to, kar smo, v to, o čemer sanjamo. To, kar imamo, smo dolžni ohranjati in negovati," je nadaljeval Gantar. Po njegovem je slovenska kultura tudi danes zelo pomembna in se lahko pohvali s pestro raznolikostjo, z razgibanim kulturnim življenjem in barvitim umetniškim ustvarjanjem. Kot je dodal, skrb za kulturo ostaja trdna kljub gospodarski krizi, krepki se tudi zavest o njenem pomenu in vrednosti.

Na slovesnosti, ki se je je udeležila tudi ministrica za kulturo **Majda Širca**, je zbrane pozdravil še žirovniški žu-

pan **Leopold Pogačar**. Ta se je letos posebej razveselil novice, da so za kulturni spomenik državnega pomena razglasili Prešernovo rojstno hišo, vaško lipo in cerkev sv. Marka, s katere pa so pred dnevi neznanzi ukradli bakrene žlebove. "Prav je in nujno, da ohranjamo in praznujemo dneve, kot je danes, zato da pokažemo, da nam ni vseeno za našo kulturo in kaj se dogaja z našimi pomniki zgodovine," je dejal.

Med obiskovalci je bilo okoli tisoč pohodnikov. Več kot petsto se jih je na sončno in toplo dopoldne podalo na osemkilometrsko Pot kulturne dediščine, mnogi so prišli peš iz Radovljice in z Bleda. Med pohodniki je že vrsto let tudi **Ludvik Majcen**, ki se proti Vrbi odpravi od doma iz Spodnjih Gorij: "Najprej sem prehodil dva kilometra do Bleda in se že tam udeležil proslave, nato pa sem s skupino nadaljeval pot proti Vrbi. Skupaj sem prehodil deset kilometrov, kar znese dve do tri ure hoda. Super je bilo, malo sem se razgibal in obenem počastil spomin na Prešerna. Tudi med letom včasih pridem peš v Vrbo."

Spominu na dr. Franceta Prešerna sta se v Prešernovem gaju v Kranju poklonila ministrica za kulturo **Majda Širca** in kranjski župan **Mohor Bogataj**. / Foto: Tina Dokl

Na slovesnosti v Vrbi se je zbralo blizu tri tisoč obiskovalcev, slavnostni govornik je bil predsednik državnega zbora **Pavel Gantar**. / Foto: Tina Dokl

Prvič podelili pletenice

MAJA BERTONCELJ

Medvode - Na predvečer kulturnega praznika so v Medvodah prvič podelili priznanja za delo in dosežke na kulturno umetniškem področju. Občinska kulturna zveza Medvode je podelila tri vrste priznanj. Zahvalo podpornikom sta prejeli dve podjetji iz Sore: **Brinox** in **Varesta**, pletenica za izjemne dosežke v preteklem letu je šla v roke Lovskemu pevskemu zboru Medvode za uspešno izvedeno enotedensko turnejo po

državah nekdanje Jugoslavije, najprestižnejše priznanje, pletenico za življenjsko delo, pa so podelili **Mihaelu Gabru** iz Sore. Prejel jo je za večdesetletno delo na področju ohranjanja in prenašanja kulturnega izročila. Prireditve ob prazniku je potekala v organizaciji Občinske kulturne zveze in Lovskega pevskega zbora Medvode. Slednji so ob tej priložnosti v pesmi, besedi in sliki predstavili lanski veliki projekt, turnejo po državah nekdanje Jugoslavije.

Nagrajenci s predsednikom Občinske kulturne zveze **Medvode Nejcem Smoletom** (v sredini): **Lovski pevski zbor Medvode** (zanj predsednik **Borut Gartner**), **Mihael Gaber**, podjetje **Varesta** (zanj **Barbara Bališ Markovič**) in podjetje **Brinox** (zanj **Igor Berce**) / Foto: Peter Košenina

LJUBLJANA

Osem Prešernovih nagrajencev

Na osrednji slovesnosti na predvečer kulturnega praznika v Cankarjevem domu sta Prešernovi nagradi za življenjsko delo prejela pesnik **Miroslav Košuta** in dirigent **Anton Nanut**, nagrade Prešernovega sklada pa pisatelj **Emil Filipčič**, glasbenik **Zlatko Kaučič**, igralka **Janja Majzelj**, oblikovalec **Jure Miklavc**, tenorist **Branko Robinšak** in ilustratorica **Lilijana Praprotnik Zupančič**. I. K.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Maja Bertoncely, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Ana Hartman, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Marjana Ahačič, Matjaž Gregorič, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilover Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: STYRIA Print Holding GmbH, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina 2011: 156,00 EUR; redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V spomin

Bruno Skumavc (1927-2011)

Univerzitetni diplomirani inženir Bruno Skumavc, generalni direktor SOZD-a Sava, v pokojju, je bil eden najpomembnejših graditeljev Save. Svojo 37-letno poklicno pot v Savi je začel kot tehnik, a je s študijem ob delu, z nabiranjem izkušenj, zavzetostjo in s tovariškimi odnosi hitro napredoval. Veljal je za izrednega strokovnjaka na področju gumarske tehnologije, hkrati pa za preudarnega stratega, ki se zaveda, da je na reševanje problemov treba gledati dolgoročno in ne le iskati trenutnih koristi. Bil je spoštovan član širše družbene skupnosti in rojen voditelj, ki so mu ljudje prisluhnili, mu zaupali in radi sledili.

Njegovo znanje, izkušnje in osebnostne vrline so bile visoko cenjene tako v širšem prostoru nekdanje Jugoslavije kot tudi v mednarodnem merilu, ko se je Sava med prvimi slovenskimi družbami začela povezovati s tujimi partnerji, z avstrijskim Semperitom in nemškimi Continentalom, s čimer je izpolnila pogoje za hitrejšo tehnološko posodobitev proizvodnje gumenih izdelkov. Dal je neprecenljiv prispevek k razvoju sodelovanja s partnerji v nekdanji Jugoslaviji, po njenem razpadu in s tem po izgubi pomembnega dela trga pa se je usmeril v snovanje tehnološkega, razvojnega in organizacijskega prestrukturiranja ter v internacionalizacijo Save. Njegov ugled je Savi odprl številna vrata na mednarodnih trgih. Tudi po upokojitvi je ostal v stiku s Savo, bil je tudi član njenega nadzornega sveta in vedno pripravljen svetovati ter pomagati pri odločanju o razvojnih dilemah Save.

Bruno Skumavc je dobitnik številnih državnih in drugih priznanj. V času Jugoslavije je prejel visoka odlikovanja: red zaslug za narod s srebrno zvezdo, red zaslug za narod s srebrnimi žarki in red dela z zlatim vencem. Leta 1980 mu je Skupščina občine Kranj kot zaslužnemu občanu podelila listino o priznanju. Kot prvi na področju gospodarstva je leta 1997 prejel visoko državno častno odlikovanje za zasluge Republike Avstrije. Za svoj prispevek je prejel tudi najvišje Savino priznanje: plaketo Helmuta Turzanskega.

Aktiven je bil tudi na drugih področjih. Kot nekdanji predsednik Lovske zveze Slovenije in član lovske družine je bil zavzet varuh divjadi in narave ter pisec številnih člankov in razprav. Prav tako ga poznamo kot človeka, ki so se ga dotaknile težave ljudi. Bil je tudi član Lions kluba Kranj. Kot bi stlil, da se zaključuje njegov čas, je le pred nekaj tedni svoje misli in čas, ki ga je preživel v Savi, strnil v avtobiografsko knjigo *Moje življenje*.

Za vedno je odšel človek najvišjih etičnih in moralnih načel, človek plemenitih dejanj. Bruno Skumavc, naš mentor, vzornik in prijatelj. Njegovo ime ostaja zapisano v naših srcih, njegov prispevek pa je neločljiv, pomemben del 90-letne zgodovine Save.

Za upravo Save, d. d., Janez Bohorič

Vsestransko nadarjeni Finžgar

Predčerašnjim je minilo 140 let od rojstva Frana Saleškega Finžgarja in štirideset let od ureditve muzeja v njegovi rojstni hiši v Doslovčah.

ANA HARTMAN

Doslovče - V skromni Dolenci kajži v Doslovčah se je pred 140 leti, 9. februarja 1871, rodil Fran Saleški Finžgar. Poznamo ga predvsem kot duhovnika, pisatelja in dramatika, njegovo najbolj znano delo je Pod svobodnim soncem, ogromno zanimivosti o Finžgarju pa ve **Mira Novak**, dolgoletna oskrbnica njegove rojstne hiše, ki so jo pred štiridesetimi leti preuredili v muzej.

Finžgar je bil vsestransko nadarjen. "Ena od njegovih sposobnosti je bila prevajanje, v to so ga uvajali že v dijaških letih. Igral je citre, dokler ni v študentskih letih slišal nanje igrati Ivana Regna, s katerim si je delil sobo in je kasneje postal svetovno znan proučevalec oglašanja murnov. Finžgar je zanj zapisal, da je imel absoluten posluš. Kljub vsemu pa Finžgarjev posluš ni bil kar tako. Ko je Jakob Aljaž leta 1897 blagoslovil kapelo na Kredarici, je Finžgar na slovesnosti vodil pevce. Aljaž navaja, da so imeli premalo pesmi, obiskovalci pa so jih želeli še poslušati, zato si jih je Finžgar sproti izmišljal in dajal napev," pripoveduje Novakova.

Bil je tudi nadarjen igravec. Ko so kot gimnazijci igrali Krst pri Savici, so k sodelovanju povabili tudi Zofijo Zvonarjevo, kasneje zelo vidno igralko, ki je na vlogo Bogomile pristala pod pogojem, da bo Črtomira igral Finžgar. Nagovarjala ga je, naj postane igravec, a je bil takrat že odločen, da bo duhovnik. Za ta poklic se je odločil, ker je bil prepričan, da bo tako lahko ljudem naredil največ dobrega, več, kot če bi postal zdravnik ali profesor zgodovine, o čemer je prav tako razmišljal. Veljal je za zelo dobrega pridigarja, zato so verniki menda kar drli k njegovim mašam. "Vseskozi se je razdajal ljudem. Risal jim je tudi načrte za različne stavbe in gospodarska poslopja, česar se je naučil iz priročnika. Med službovanjem v Bohinju je narisal načrta za sirarni v bohinijskih planinah, za plačilo pa je dobil hlebec bohinijskega sira. Narisal je tudi načrte za kočvo za Liscem. Ko je bil župnik v Sori pri Medvodah, je vodil regulacijo reke Sore, gradil je vodovode, ustanovil je živinorejsko društvo in zgradil zadružni hlev," je razložila. Kot kaplan na Jesenicah je prvi v ljubljanski škofiji kupil kolo, z njim se je vozil kot

Mira Novak, dolgoletna oskrbnica Finžgarjeve hiše

prvi Jeseničan. Leta 1897, tedaj je že služboval v Kočevju, je bil soustanovitelj prvega kolesarskega kluba v Sloveniji.

Finžgar je leta 1939 Prešernovo hišo v Vrbi preuredil v muzej. "To je bila prva rojstna hiša velikega Slovenca, ki je bila preurejena v muzej, Finžgar pa je zato pionir med slovenskimi konservatorji. Prešerna je izjemno cenil, bil je tudi njegov daljni sorodnik," je pristavila sogovornica. Zelo ponosen je bil na vasi pod Stolom in širšo okolico, kot sta Bohinj

in Bled, kamor je že v dijaških letih vodil sošolce, prijatelje, znanca in tujce.

Številne zanimivosti o Finžgarju je Novakova razkrila tudi obiskovalcem sredine prireditve v počastitev že omenjenih okroglih obletnic. Program, ki so ga pripravili v pisateljevi rojstni hiši, sta sooblikovala tudi pesnik in igravec **Tone Kuntner**, ki je prebral nekaj odlomkov iz Finžgarjevih del, in **Janez Mulej** z Rodin, pranečak Janeza Jalna, čigar 120-letnico rojstva bomo praznovali maja.

Meteorit Javorje v loškem trezorju

1. stran

Tokratnega sta ob gradnji gozdne poti našla Štibelj in strojnik Miha Buh: "Najprej sem opazil, da je gmota drugačne barve: enake kot zemlja, zelo rjasta. Nisem vedel, ali je meteorit ali ne. Kasneje smo ugibali: ali gre za železo staroselcev ali morda kako staro granato, nekdo je celo pripomnil, da je bilo takšnih veliko tudi v rudniku v Žirovskem vrhu." Ker ga je gnala radovednost, ga je svak Janez napolnil do Alojzija Pavla Florjanciča, geologa in znanega loškega kulturnika, in zdaj že potrjeni meteorit je prišel do raziskovalcev z geološkega zavoda.

"Najdba je izključno plod najditeljeve inteligence, ki je vzel to gmoto in je ni zavrzel. Redko kateri zemeljski kos, ki je velik kot kokosov oreh, je tako težek, zato Štibljju izrekamo veliko prizna-

nje," pa nam je o najdbi, ki raziskovalcem odpira veliko vprašanj, povedala dr. Mateja Gosar iz geološkega zavoda. Analize, ki so jih opravili, kažejo, da gre za železov meteorit iz najštevilnejše in najpogostejše skupine železovih meteoritov oktaedritov. Najdba je izjemno naključje, saj so možnosti, da bi našli meteorit brez znane lokacije in časa padca, običajno zelo majhne.

"Za nas je to material, za katerega menimo, da je morda tudi v notranjosti Zemlje. Z drugimi besedami: to nam omogoča pogled v notranjost planeta," pojasnjuje Gosarjeva. Kdaj je padel na slovenska tla, še ne more reči, pravi, da takšne raziskave vzamejo še veliko časa. Lahko je pred sto, petsto ali pet tisoč leti. Ob potrditvi raziskovalcev, da gre za meteorit, in objavi izsledkov je Štibelj najdba za dan znova prine-

sel domov, sicer pa ga hrani v škofoškem bančnem trezorju: "Po zakonu meteorit Javorje, kot sem ga poimenoval, pripada meni."

Najditelj je do institucije, ki naj bi ga hranila, ponavadi gre za Prirodoslovni muzej, nezaupljiv. Letno v svetu sicer najdejo od tri do šest sveže padlih meteoritov, med njimi prevladujejo kamniti, doslej pa je znanih v vsem svetu komaj štirideset tisoč meteoritov. Največji med njimi je železov meteorit Hoba v Namibiji, ki tehtta več kot šestdeset ton! Ali obstaja povezava med novimi odkritji? "Z vsakim odkritjem se širi vedenje o tej temi. Tudi danes smo dobili elektronsko pošto enega od najditeljev, vendar moramo najdbo še raziskati," je povedala Mateja Gosar. Bodo čez leto ali dve geologi poročali o novem meteoritu?

Konec tedna informativni dnevi

1. stran

Informativni dnevi so odlična priložnost, da bodoči srednješolci in študentje dobijo čim več koristnih informacij o vpisu in izobraževanju. Osnovno šolo v letošnjem šolskem letu zaključuje 18.014 učencev in učenk, ki bodo v šolskem letu 2011/12 lahko kandidirali za skupno 25.084 vpisnih mest na srednjih šolah. Poleg mest, namenjenih učencem, šole razpisujejo še mesta za programe poklicno-tehniškega izobraževanja, poklicne tečaje in maturitetni tečaj, po katerih se izobražujejo dijaki, ki so že pridobili določen poklic ter svoje izobraževanje nadaljujejo ali pa želijo pristopiti k opravljanju splošne mature.

Za študijsko leto 2011/2012 je 30.189 vpisnih mest za redni in izredni študij, ki jih razpisujejo štirje javni visokošolski zavodi ter trinajst zasebnih visokošolskih zavodov s koncesijo. Ponudba programov za redni študij je prvič večja od števila dijakov zaključnih letnikov.

Želite delati v urejenem okolju in poskrbeti za vašo prihodnost?

Smo mednarodno podjetje, specializirano za proizvodnjo in razvoj klasičnega in z vrhunsko tehnologijo obdelanega netkanega tekstila, ki se je s svojim znanjem, inovativnostjo in dobrim poslovanjem obdržalo na svetovnem trgu.

Da lahko zadovoljimo potrebe naših kupcev po tehničnih tekstilih, potrebujemo sodelavce, ki želijo delati in na ta način uresničiti svoje življenjske cilje, ter našem podjetju omogočiti, da ostane zmagovalec.

K sodelovanju v naši tovarni v industrijski coni na Trati v Škofji Loki vabimo kreativne, dinamične in samostojne ljudi za delovno mesto:

1. UPRAVLJALEC STROJEV (m/ž)

10 oseb za nadzor in vodenje procesnih linij - delo v proizvodnji, za določen čas, delo poteka v izmenah.

Od vas pričakujemo:

- II. do V. stopnje izobrazbe tehnične smeri,
- osnovno računalniško znanje,
- natančnost in zanesljivost pri delu.

Nudimo vam:

- dinamično delo in varno zaposlitev v urejenem delovnem okolju,
- možnost strokovnega izpopolnjevanja,
- nagrajevanje glede na dosežene rezultate,
- možnost napredovanja.

Če je ponudba vzbudila vašo pozornost, nam pošljite pisno prijavo z dokazili in kratkim življenjepisom do 25. februarja 2011 na naslov: Filc, d. d., Mengeš, Slovenska c. 40, 1234 Mengeš. Izbrane kandidate bomo povabili na razgovor in jih o izidu razpisa obvestili v 14 dneh po izboru.

Razbremenilnik bi očistili sami

Komendčani pozivajo državo, naj očisti razbremenilnik Pšate, sicer bodo to storili sami. Do izlivanja vode prihaja tudi zaradi nedokončanih zadrževalnikov v poslovni coni.

JASNA PALADIN

Komenda - Gradnja komunalne infrastrukture v drugi fazi Poslovne cone Komenda (PCK) bi bila, če gradbincev ne bi presenetila zgodnja zima, v teh dneh že končana, so pa delavci Primorja opravili že devetdeset odstotkov vseh del, tako da zaključek gradnje na občini pričakujejo aprila ali maja.

A med nedokončana dela sodi tudi gradnja šestih zadrževalnikov v coni - bajerjev, v katera se bo iz meteorne kanalizacije iz vse cone ob nalivih natekla voda in nato prek sistema loput počasi odtekala v gozd in od tam naprej po melioracijskih kanalih na suhadolskih travnikih v razbremenilnik Pšate (več deset let star umetni kanal kot pomoč pri obilnih padavinah). Ker pa celoten sistem še ni dokončan, so kmetje, ki s svojimi zemljišči mejijo na poslovno cono, občino opozorili na

škodo, ki jo imajo zaradi razlivanja vode. Izkazalo se je, da je glavna težava v nevzdrževanih melioracijskih kanalih in povsem zaraščanem razbremenilniku, za katerega pa je pristojna država. "Zadrževalniki v coni še nimajo nameščenih loput, ker pa je meteorna kanalizacija že končana in v zadrževalnike že teče voda z asfaltiranih površin, ta voda trenutno še prosto teče v gozd in naprej po travnikih. Ker pa obstoječi melioracijski kanali na teh travnikih niso bili vzdrževani, je voda zastajala. Domačini pravijo, da je voda tod sicer zastajala že prej, ker pa obstaja realna možnost, da je stanje zaradi še nedelujočih zadrževalnikov slabše od običajnega, se melioracijski kanali čistijo na račun PCK, d. o. o. Državi smo poslali pisno opozorilo, naj očisti povsem zaraščan razbremenilnik Pšate, saj je državna last in občina vanj ne sme posegati," je po-

vedal **Marjan Potočnik** z Občine Komenda.

Svetniki so se skupaj z županom Tomažem Drolcem na zadnji seji odločili, da bodo, če se država ne bo zganila, razbremenilnik očistili na lastno pest in se tako sami zaščitili pred morebit-

nimi poplavami, stroške pa bi nato poskušali izterjati od države. Prav tako občina načrtuje gradnjo še treh suhih zadrževalnikov na Tunjici, Pšati in Vrtaškem potoku (morda tudi na Knežu), a je pred tem treba sprejeti občinski prostorski načrt.

Razbremenilnik Pšate je bil v zadnjih letih slabo vzdrževan, zato Komendčani pozivajo državo, naj opravi svoje delo.

Novost bo enotna smučarska vozovnica

V novi smučarski sezoni naj bi tudi za naša smučišča dobili enotno smučarsko vozovnico.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Po zgledih iz tujine, pa vendarle malce drugače, naj bi bilo za ljubitelje smučanja v novi sezoni poskrbljeno tudi pri nas, ko naj bi dobili enotno smučarsko vozovnico. Ta bo v obliki kartice Active Slovenia, ki že sedaj imetnikom omogoča popuste pri nakupu nekaterih izdelkov in predvsem pri aktivnem preživljanju prostega časa. Kupiti jo je mogoče za dvajset evrov, najhitreje pa jo lahko naročite tako, da izpolnite elektronsko prijavitnico (spletna stran www.activeslo.com), prav tako pa je na voljo na vseh info točkah slovenskih gorskih centrov.

Lastniki kartice lahko leto dni od nakupa dobijo storitve in izdelke po nižjih cenah (v povprečju za petino), kot je napovedal **Damjan Pintar**, pred-

sednik Zbornice gorskih centrov, pa bo kartica v novi smučarski sezoni živela tudi kot enotna smučarska vozovnica, ki naj bi za odrasle stala 160 evrov. Uporabiti jo bo mogoče za šest smučarskih dni na istem ali različnih smučiščih v Sloveniji, kar pomeni, da bo povprečna cena dnevne vozovnice 26,6 evra. Ko bo imetnik znesek na kartici porabil, jo bo lahko napolnil za novo smuko. Namen kartice je, da bi čim več smučarjev ostalo na domačih smučiščih. Ali bo enotna smučarska vozovnica res živela, pa je odvisno tako od ponudbe kot cen na naših smučiščih. Smučarji bomo cene namreč še vedno primerjali s tujimi, kjer so v povprečju sicer malce višje, če pa izračunamo, koliko nas stane kilometer smučanja, pa so karte pri nas bistveno dražje.

Na Visokem za nov vrtec

V Kulturnem domu Visoko že trideset let začasno deluje vrtčevski oddelek. Vaščani si sedaj želijo, da občina Šenčur njihove potrebe po vzgoji in varstvu otrok reši trajno.

SIMON ŠUBIČ

Šenčur, Visoko - Že jeseni 2009, ko so v Šenčurju odprli prizidek k vrtcu s petimi dodatnimi oddelki, je župan **Miro Kozelj** opozoril, da bo zaradi vse večjega vpisa kmalu treba razmišljati o novem vrtcu. Na Visokem menijo, da bi ga bilo treba zgraditi pri njih, zato je predsednica tamkajšnje krajevne skupnosti in občinska svetnica **Staša Pavlič** pri obravnavi letošnjega občinskega proračuna predlagala, naj nekaj sredstev rezervirajo tudi za visoki vrtec.

"Na Visokem imamo že trideset let začasen vrtec v Kulturnem domu z enim mešanim oddelkom za 21 otrok. To že dolgo ne zadošča potrebam, saj je bilo v naši krajevni skupnosti lani kar 106 otrok, starih od dveh do sedmih let. Ker se bo z novim občinskim prostorskim načrtom za kulturni domom "sprostilo" zemljišče, primerno za vrtec, seveda predlagamo občini, da o novem vrtcu začne čim prej razmišljati. Ali bo ta modularni ali zidani in kako velik naj bo, pa naj se glede na svoje zmožnosti in potrebe

Majda Vehovec

odloči občina," pove Pavličeva. Kot pravi, bi z novim vrtcem v kulturnem domu krajevna skupnost znova pridobila svoje prostore, končno bi lahko uredili knjižnico, prišli pa bi tudi do prostora najbližjega parkirišča.

Tudi v Osnovni šoli Šenčur se zavedajo, da bo treba čim prej pridobiti dodatne vrtčevske prostore, vendar podrobne analize, kako velik naj bo, še niso opravili. "Najhujšo zagato smo sicer predlani rešili s prizidkom. Strokovna razprava o novem vrtcu pa še ni stekla, po prvih ocenah pa bi v občini Šenčur dolgoročno potrebovali šest

novih oddelkov, od tega najmanj polovico za otroke prvega starostnega obdobja," je pojasnila ravnateljica OŠ Šenčur **Majda Vehovec**, ki ob tem opozarja, da je treba lokacijo za nov vrtec izbrati po tehtnem premisleku, saj mora biti zemljišče dovolj veliko, prav tako pa je treba pri izbiri najprimernejše lokacije vedeti tudi, po kakšnem ključu bodo po vrtcih razporejali otroke. Po mnenju ravnateljice bi sicer na Visokem zadoščala že dva vrtčevska oddelka za drugo starostno obdobje, saj so "za oddelke prvega starostnega obdobja zahteve bolj specifične".

Župan **Miro Kozelj** se nagiba k postavitvi novega vrtca na Visokem, kjer imajo v ta namen tudi že predvideno zemljišče. Obiskovali bi ga lahko otroci s severnega dela občine, torej iz Milj, Visokega, Olševka in Hotemaž, morda tudi iz Srednje vasi. "Kakšen vrtec bi tam postavili, pa še proučujemo. Z ravnateljico sva si že ogledala modularni vrtec v Škofji Loki, načrtujemo pa ogled še nekaterih podobnih vrtcev na Gorenjskem. Ugotovitve iz ogledov bodo osnova za našo končno odločitev," je napovedal.

POKVARJENO VOZILO VAM LAHKO POKVARI CEL DAN. ALI PA SAMO POL URE.

ŽE 10 LET HITRO IN UČINKOVITO POMAGAMO VOZNIKOM TAKO DOMA KOT V EVROPI. ASISTIRAMO Z DOSTAVO KLJUČEV, VLEKO IN REŠEVANJEM VOZIL, POLNJENJEM PRAZNIH REZERVOARJEV, ZAGOTAVLJANJEM NADOMESTNIH VOZIL, IZVAJANJEM MANJŠIH POPRAVIL, PREVOZOM IN NAMESTITVIJO POTNIKOV TER MNOGIMI DRUGIMI OBLIKAMI POMOČI. ZATO NAM ZAUPAJTE TUDI V PRIHODNOSTI.

AVTOMOBILSKA ASISTENCA

080 28 64

Brezdomec spal v hodnikih stolpnic

Na Jesenicah imajo vsi brezdomci možnost bivanja v bivalnih zabojnikih.

URŠA PETERNEL

Jesenice - Pred kratkim je stanovanke nekaterih stolpnic na Jesenicah vznemirjal brezdomec, ki je prenočeval kar v skupnih prostorih blokov, na hodnikih in stopniščih. Ker je prenočevanje na javnih prostorih na Jesenicah z odlokom prepovedano, je bil že nekajkrat obravnavan na policiji, nazadnje pa so ga redarji odpeljali na center za socialno delo, kjer naj bi mu uredili dokumente in mu priskrbeli enkratno socialno pomoč. Zavrnil pa je bivanje v bivalnih zabojnikih, ki so namenjeni namestitvi brezdomcev. Občina Jesenice je namreč za pomoč brezdomcem uredila zavetišče z dvema bivalnima in enim sanitarnim zabojnikom, ki so nameščeni v Logu Ivana Krivca. Zavetišče so uredili pred petimi leti, del denarja pa je prispevalo mednarodno združenje žensk Sila. "Vsak brezdomec ima mož-

nost bivanja na toplem, hkrati pa mu dnevno pripada topel obrok v Domu upokojencev dr. Franceta Berglja na Jesenicah," je povedala **Barbara Toman** z oddelka za družbene dejavnosti na Občini Jesenice. Za reševanje problematike brezdomcev so na Jesenicah oblikovali strokovni tim, v katerem so predstavniki centra za socialno delo, občine, policije in oskrbnik zavetišča. Vsak brezdomec, ki se odloči za namestitve v bivalnih zabojnikih, sklene pisni dogovor o tem. "Vsak je dolžan upoštevati hišni red, v primeru kršenja mora takoj zapustiti bivalni prostor," je povedala Tomanova. Za nadzor je Občina Jesenice najela oskrbnika, ki skrbi za red in mir. Občina Jesenice letno namenja za vzdrževanje zavetišča in plačilo oskrbnika okrog 12 tisoč evrov. Topel obrok v domu upokojencev pa krijejo brezdomci sami iz denarne socialne pomoči.

Po podatkih Občine Jesenice je na Jesenicah pet do sedem brezdomcev, v zavetišču pa ta čas bivata dva.

Prijazen naravi, manj ljudem

Prostorski plan občine Jezersko varuje naravo, ljudi pa omejuje, je bilo slišati na javni razpravi o občinskem prostorskem načrtu v dvorani Korotan.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko - Domačinom so občinski prostorski načrt, za katerega še nekaj dni v februarju poteka javna razgrnitev, predstavili strokovnjaki kranjskega Domplana. Povedali so jim, da se je skozi rešeto zakonov, ki na območju Jezerskega precej omejujejo dane pobude (najbolj s področja varovanja narave in kulturne dediščine), prebile le tiste, ki so skladne z zakonodajo. Na Jezerskem ni veliko možnosti za proizvodnjo, dopustni so lesno-predevalni ali manjši kmetijski obrati, nekaj prostora pa je namenjenega tudi turistični dejavnosti, kjer bi imela možnost gradnja manjših družinskih hotelov. Kot je v imenu pripravljavcev povedala **Marjeta Mohorič**, konkretnih pobud za slednje na Jezerskem niso dali, ker imajo sredi kraja propadajoči hotel, pa bi pobude po tovrstnih gradnjah tudi težko naletele na pozitiven odziv, saj ima pred gradnjo novih prednost revitalizacija obstoječih objektov. Jezersko bo dobilo kanalizacijo s čistilno napravo na območju nekdanjega smetišča. Rihard Murn je ob tem opozoril na vplivno območje čistilne naprave, ta bo moteča tudi za ljudi v novih večstanovanjskih objektih, ki bi jih lahko po prostorskem načrtu gradili v bližini. Nove omejitve, ki jih postavlja zakonodaja, sedaj zadevajo še poplavno varnost: s poplavno

Dokler v središču Jezerskega propada hotel Kazina, ni misliti na gradnje novih hotelov.

nevarnega območja se bo moral seliti kamp ob jezeru.

Veliko vprašanj občanov, ki so se udeležili javne razprave, je zadevalo osebne pobude za spremembo namembnosti zemljišč. Razlogov za poseg na kmetijske in gozdne površine ni, smo slišali pripravljavce gradiv, saj je v kraju veliko še nezazidanih stavbnih zemljišč. Tudi razpršena gradnja ne bo več dovoljena. Zakaj je v centru Jezerskega potreben zeleni pas, saj imamo vse naokrog dovolj zelenega, je zanimalo Dječica Karničarja. Dobil je pojasnilo, da gre za varovano območje, kjer se varuje "morena z gozdno vegetacijo". Kaj bo z območjem Raven-

ske Kočne? Gre za vodovarnostno območje, kjer bodo morali imeti tamkajšnja kmetija in vsi vikendi čistilne naprave, za cesto pa predlagajo, da bi jo zapirala zaporica. Parkirišča bodo mogoča le ob vstopu na to območje, to pa je ob cesti, ki vodi proti jezeru. Ena od občank, ki ima parcelo v zelenem pasu, meni, da lepota in kulturna krajina ne bi nič izgubili, če bi se gradilo v avtentičnem jezerskem slogu. Zdi se ji prav, da je prostorski načrt zaščitniški do narave, a naj bo tudi prijazen za ljudi, kajti če bodo ljudje odhajali in bo kraj zamrl, bo tudi vsa lepota zaman. Mohoričeva je dejala, da so pobude za zem-

ljišča, o kakršnem je govorila občanka, predlagali v pozitivno rešitev, a so pri dajalcih soglasij dobili negativen odgovor. Vsekakor pa se bodo z njimi še pogajali, je obljubila. Občani so bili kritični tudi do pripravljavcev prostorskega načrta, češ da so tu zato, da njihove pobude oplemenitene pošljejo naprej in jih zagovarjajo pred ministrstvi in drugimi. Strokovnjaki iz Domplana so v javni razpravi zagotovili, da to tudi počnejo, da so bili veliko tudi na terenu. Od prejšnjega župana Milana Kocjana pa je občinstvo še slišalo, da prostorske akte pripravljajo od leta 2006, medtem pa se je spremenila tudi zakonodaja.

GG | IZLET

PETEK, 18. FEBRUARJA

Mesto pod mestom

Tokrat gremo na pot v petek. Prvi potniki bodo na avtobus sedli na avtobusni postaji v Radovljici ob 8. uri, pred Creino ob 8.20 in pred Mercator centrom na Primskovem ob 8.30. Prvi postanek bo na Trojanah, tam bo čas za malico. Sledila bo vožnja do Celja, kjer si bomo v znamenitem Pokrajinskem muzeju ogledali zanimivo postavitev Celeia - mesto pod mestom. Občudovali bomo ostanke rimske Celeie s tlakovano cesto, hišami in obzidje. Ogledali si bomo tudi razstavo o Almi M. Karlin in njenem skoraj devet let trajajočem potovanju okoli sveta. Obisk muzeja bomo zaključili z ogledom Celjskega stropa, ki je vreden posebne pozornosti, a več o njem bomo šele izvedeli. Iz Celja se bomo odpeljali v Terme Dobrna, kjer bomo kosili, nato pa bomo celo popoldne preživeli v bazenih z zdravilno termalno vodo. Po kopanju se bomo odpravili proti domu, prihod v Kranj je načrtovan okoli 19. ure, v Radovljico pol ure kasneje.

Cena izleta je 29 EUR.

Cena vključuje: avtobusni prevoz, vodenje, vstopnino, malico, kosilo, kopanje, nezgodno zavarovanje.

Organizator izleta je TA Odisej. S seboj ne pozabite vzeti kopalk, brisače, udobnih oblačil in obutve ter veliko dobre volje.

Za rezervacijo pokličite na tel. št.: 04/201 42 41 ali pišite na: narocnine@g-glas.si. Vabljeni!

Gorenjski Glas

Kolesarska pot Jureta Robiča

URŠA PETERNEL

Kranjska Gora - Kolesarska steza med Mojstrano in Ratečami se odslej imenuje Kolesarska pot Jureta Robiča. Sklep o tem so sprejeli kranjskogorski občinski svetniki na sredini seji občinskega sveta na pobudo občinskega svetnika in podžupana **Jožeta Zupanciča** in člana sveta Krajevne skupnosti Rute **Marka Robiča**. Kot je na seji dejal Jože Zupancič, je Jure Robič dosegel neponovljive uspehe na področju ultramaratonskega kolesarjenja, saj je kar petkrat zmagal na dirki prek Amerike RAAM, dosegel pa še številne druge ekstremne uspehe. "Naj spomin na nje-

govo disciplinirano življenje športnika vedno spremlja mlade športnike na katerem koli področju športnega udejstvovanja," je predlog utemeljil Zupancič. Občinski svetniki so se strinjali, da bodo tudi z imenovanjem kolesarske steze po Juretu Robiču ohranili ime zaslužnega nekdanjega občana. Jure, ki je nazadnje živel na Koroški Beli, namreč izhaja iz kranjskogorske občine, kjer je tudi pokopan. Ob kolesarski stezi v Gozd-Martuljku bodo postavili tudi znamenje v njegov spomin, so še sklenili. Ob tem pa so nekateri občinski svetniki menili, da v občini še premalo znajo ceniti športnike, ki nosijo ime Doline v svet.

Izpadli iz Lige prvakov

Odbojkarji ACH Volleyja so tudi na povratni tekmi izgubili proti ruskemu prvaku Zenitu iz Kazana. Jutri nadaljevanje državnega prvenstva. Doma igrajo le Kroparji.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Odbojkarji ACH Volleyja so se poslovili od letošnje Lige prvakov. Potem ko so pred dobrim tednom proti ruskemu Zenitu iz Kazana z 0 : 3 izgubili na domačem terenu, je bil prav tak rezultat še na povratni tekmi. Rusi so bili v sredo boljši tudi v popolnoma novi odbojkarški dvorani v Kazanu.

"Zenit je znova dokazal, da letos igra izjemno. Vsako točko smo krvavo prislužili. Veliko bolje kot na prvi tekmi smo se tokrat izkazali v obrambi. V tretjem nizu smo bili zelo blizu tistega, kar smo si zamislili pred tekmo, toda Rusi so pokazali in dokazali, da so preprosto boljši," je povedal trener ACH Volleyja Igor Kolaković. Kapetan Andrej Flajs je dodal, da iz Kazana odhajajo razočarani, saj se niso uvrstili v naslednji krog tekmovanja in ne bodo ponovili uspeha iz lanske sezone, ko so igrali na zaključnem turnirju.

Naslednjo tekmo imajo Blejci že jutri. V 1. DOL Ra-

Blejci so se v sredo pri ruskem Zenitu iz Kazana poslovili od letošnje Lige prvakov. Že jutri nadaljujejo tekme v državnem prvenstvu. / Foto: Tina Dokl

denska Classic bodo v gosteh igrali pri ekipi Marchiol Vodi. V tem tekmovanju so se začele tekme drugega dela. Prvi del, v katerem je bilo deset ekip, se je končal konec januarja. Na prvem mestu so ga končali odbojkarji Calcit Volleyballa, dru-

ga je bila ekipa Panvita Galex, tretja Marciol Vodi, četrta pa UKO Kropa. To so štiri ekipe, ki so se za drugi del tekmovanja uvrstile v elitno modro skupino, v kateri sta se jim pridružila že omenjeni ACH Volley in Salonit Anhovo. Odbojkarji Asteca

Triglava so prvi del končali na 5. mestu in bodo sezono nadaljevali v zeleni skupini. Kroparji so edina gorenjska ekipa, ki bo ta konec tedna igrala doma. Jutri v goste prihaja Salonit Anhovo, tekma pa se bo v Radovljici začela ob 17.30.

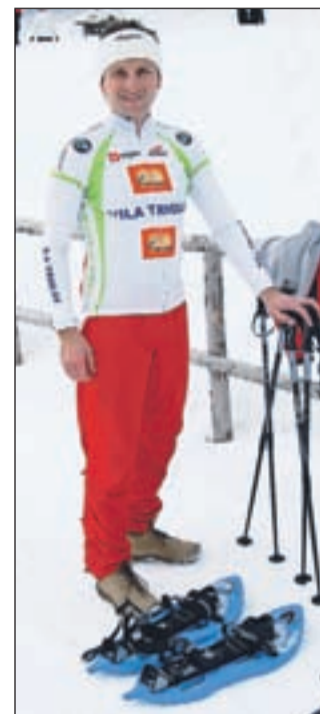
Čaka na odločitev

Usoda kolesarja Tadeja Valjavca še vedno ni znana. Besničan meni, da se bo vse skupaj zavleklo še za en mesec.

MAJA BERTONCELJ

Rudno polje - Kolesarja Tadeja Valjavca smo minulo soboto srečali na Pokljuki. Ni bil na kolesu, temveč na krpljah. "Krpljanje je po priljubljenosti sedaj moj šport številka ena. Poskusil sem letošnjo zimo in zelo mi je všeč. Odmaknem se od vrveža in uživam v naravi," je sproščen pojasnjeval Tadej Valjavec.

Pogovor je nanesel tudi na kolesarstvo. Njegova usoda še vedno ni znana, čaka na odločitev Mednarodnega športnega razsodišča (CAS), kjer je imel obravnavo 20. januarja. "Zaenkrat je rok za sporočilo odločitve 20. februar. Ravno včeraj sem se pogovarjal z mojim odvetnikom in je dejal, da lahko pričakujemo vsaj enomesečno podaljšanje. Do 16. februarja je namreč rok, da oba odvetnika napišeta zaključno besedo, ker na obravnavi v Lozani, ki je trajala od devete zjutraj do pol šeste zvečer, za to ni bilo časa. Zmanjkalo ga je tudi za bolj podrobno obrazložitev. Statistiko je težko razumeti in težko je v kratkem času nekomu razložiti

Tadej Valjavec je v letošnji zimi začel uživati v krpljanju.

in dopovedati, kaj dela narobe. Deloma nam je to uspelo," je pojasnil Besničan. Kolesarska sezona se je sicer že začela, Valjavec pa še vedno upa, da bo odločitev CAS-a njemu v prid in bo tako del kolesarske karavane tudi on, zato kolesa ni opustil in že opravil nekaj treningov na Primorskem.

Blejki si bosta zapomnili Rusijo

Smučarski tekačici Mirjam Cossettini in Alenka Čebašek sta prvič v karieri osvojili točke svetovnega pokala.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Tekme svetovnega pokala prejšnji konec tedna v Ribinski v Rusiji so zaznamovale tudi Slovenke. V ospredju je bila dvojna zmaga na sprintu v prosti tehniki Vesne Fabjan in Katje Višnar. Slednja je medtem že na Norveškem, Fabjanova pa bo ta konec tedna nastopila na celinskem pokalu v Forni di Sopra v Furlaniji. Za vedno pa si bosta Ribinsk zapomnili tudi Blejki Mirjam Cossettini in Alenka Čebašek, ki sta prvič v karieri pritekli do točk svetovnega pokala. Cossettinijeva je bila šestnajsta v dvojnem zasledovanju, Čebaškova pa trinajsta v sprintu.

Mirjam Cossettini, članico ŠD Gorje, bolje poznamo pod priimkom Soklič. Sedemindvajsetletna Blejka se je lani avgusta poročila in živi v Italiji, v Fužinah pred Trbižem, v bližini Belopeških jezer, kjer ima dobre pogoje za trening. V letošnji sezoni se je priključila ekipi pod vodstvom trenerja Vladimirja Korolkeviča, potem ko se je v lanski zimi umaknila in trenirala sama.

Mirjam Cossettini (levo) in Alenka Čebašek

Razlog so bile težave s ščitnico. "Lani smo z zdravniki našli rešitev, tako da se fizično počutim veliko bolje. Po petih letih sem znova nastopila na tekmi svetovnega pokala in točke so velika osebna zmaga," je povedala Mirjam Cossettini, ki so se ji uresničile želje iz pripravljalnega obdobja. Takrat si je želela nastopa v svetovnem pokalu in pripomnila, da se nekaterim tekmo-

valkam šele z leti odpre in da upa, da bo med njimi tudi ona. Želje so se ji uresničile in v Rusiji je odtekla rezultat kariere. Pred letošnjo sezono je bilo to 34. mesto iz 10-kilometrskih razdalje v prosti tehniki, ki ga je osvojila na svetovnem prvenstvu leta 2005 v Oberstdorfu.

Drugačna zgodba pa je pri Alenki Čebašek, članici TSK OGP Grad Bled. Čas 22-let-

nice šele prihaja. V ciljih pred sezono je omenjala svetovno prvenstvo do 23 let v Otepääju, kjer je konec januarja osvojila šesto mesto na 10 km v prosti tehniki. "Letos sem še močnejša kot lani, tudi zaradi treninga moči, na katerem je bil velik poudarek v pripravljalnem obdobju," je nekaj podrobnosti pojasnila Alenka Čebašek, še ena iz ekipe trenerja Korolkeviča.

Na Koblji evropski pokal v paraskiju

Od danes do nedelje bo na smučišču Kobla nad Bohinjsko Bistrico potekalo tretje tekmovanje evropskega pokala v paraskiju v letošnji sezoni, ki bo hkrati štel za 20. odprto državno prvenstvo. Na tekmovanju, ki združuje kombinacijo veleslaloma in skokov na cilj, bo sodelovalo okrog šestdeset padalcev in padalk iz devetih držav. Tekmovanje bo danes, 11. februarja, potekalo od 10. do 17. ure, jutri od 9. do 17. ure, v nedeljo pa od 9. do 12. ure. V ugodnih vremenskih razmerah se tekmovanje lahko zaključi tudi že prej. **M. B.**

Priprave zaključili z zmago

V soboto so se iz enotedenskih priprav v Medulinu vrnili nogometaši Triglava Gorenjske. Priprave na dobrih terenih, pokritih s travnato površino, so izkoristili tudi za igranje prijateljskih tekem. V prvi je bil njihov nasprotnik Željeznikar iz Sarajeva, ki je trenutno v samem vrhu njihove prve lige. Srečanje so varovanci trenerja Siniše Brkiča izgubili z 2 : 1, za Triglav je zadel Anže Jelar. V drugem srečanju je bil nasprotnik Zvijezda iz Gradčaca, ki je na dvanajstem mestu njihovega prvenstva. Tekma se je končala brez zmagovalca z 0 : 0. Zadnje srečanje so odigrali na poti proti domu, saj so se ustavili v Rovinju in tam odigrali tekmo s hrvaškim prvotlačem Zadrom, ter slavili s 3 : 0. Dva zadetka je dosegel kapetan Dejan Burgar, enega pa Uroš Smolej. S pripravami nadaljujejo doma, spomladanski del prvenstva pa se bo zanje začel 26. februarja s tekmo proti CM Celju v Kranju. **J. M.**

Mladi Triglava drugi na Madžarskem

V soboto in nedeljo so mladi vaterpolisti kranjskega Triglava nastopili na mednarodnem turnirju v madžarskem Szombathelyu. V konkurenci treh madžarskih in po enega kluba iz sedmih držav Avstrije in Hrvaške so v postavi Marko Bobnar, Aleš Finžgar, Vid Naglič, David Oblak, Jaka Mikoletič, Andrej Ančimer, Matevž Lipar, Marko Javeršek, Jure Beton, Benjamin Popovič, Andraž Smolej in Gašper Rahne pod vodstvom trenerja Tadeja Peranoviča in Primoža Troppana osvojili drugo mesto. V finalu so po izenačenih igri morali premoč priznati le vaterpolistom hrvaškega kluba. **J. M.**

NESREČE

KРАНJ

Povzročitelj pobegnil

V sredo okoli 17.05 se je na Jezerski cesti v Kranju pripetila prometna nesreča, v kateri se je lažje ranila 72-letna kolesarka. Kot poroča policija, jo je neznan voznik neznanega vozila dohitel in od zadaj trčil vanjo. Po trčenju je kolesarka padla, povzročitelj pa je odpeljal s kraja nesreče. Vse, ki so bili priče nesreče ali bi o njej karkoli vedeli, policija naproša, da pokličete na številko 113 ali na anonimni telefon 080 1200.

PODBREZJE

Poškodba pri sečnji dreves

V sredo se je pri sečnji v gozdu pri Podbrezjah poškodoval 58-letni moški. S Policijske uprave Kranj so sporočili, da ga je udaril odžagan kos lesa, pri tem pa si je zlomil nogo.

KRAJSKA GORA

Štirje zlomi v dveh dneh

Na smučišču Kranjska Gora so se v zadnjih dneh zgodile štiri hujše smučarske nezgode, kar tri na predpraznični ponedeljek. Prva nesreča se je zgodila pri sestopu iz sedežnice, ko je 48-letna smučarka prepozno sestopila s sedežnice in z višine okoli trideset centimetrov padla in si zlomila kolk. Druga nesreča se je zgodila trinajstletnemu otroku, ki je padel pri smučanju in si zlomil levo zapestje. Desno zapestje pa si je pri padcu zlomila šestnajstletna deskarka. Že v nedeljo je grdo padla tudi 26-letna smučarka iz Anglije. Zlomila si je nogo. Policisti niso ugotovili krivde drugih oseb, o ugotovitvah pa bodo seznanili pristojno državno tožilstvo. **S. Š.**

BLED

Pes moškemu odgriznil mezinac

Na Bledu je v ponedeljek pes ugriznil moškega, so sporočili s policije. 42-letni in 75-letni moški sta sprehajala vsak svojega psa. Psa sta se ob srečanju spopadla, zato je v njun spopad posegel 42-letnik. Pri tem ga je pes 75-letnika, pasme nemški ovčar, ugriznil v levo roko in mu odgriznil mezinac. Policisti so z dogodkom seznanili pristojno državno tožilstvo, 75-letniku pa izdali plačilni nalog zaradi kršitve določil Zakona o zaščiti živali.

HUDI GRABEN

Najdeno bombo prinesel kar domov

V ponedeljek popoldne je občan pri hoji z Dobrče pri Hudem Grabnu (okolica Tržiča) našel ročno bombo in jo prinesel domov, nato pa o najdbi obvestil policiste. Ti so bombo znamke Breda, italijanske izdelave, ki izvira iz 1. svetovne vojne, zavarovali do prihoda pirotehnik. Obenem so občana opozorili, da je takšno početje nevarno za življenje. Tudi za ostale velja opozorilo, da o najdbi neeksplodiranih sredstev takoj obvestite policijo, najdenega orožja pa se ne dotikate. **S. Š.**

DOMŽALE

Rop trgovine

V sredo so v trgovino v okolici Domžal vstopili trije neznan moški. Eden je s pištolo v roki od prodajalke zahteval denar, druga dva pa medtem iz registrske blagajne vzela nekaj sto evrov gotovine. Neznani roparji so zbežali proti Domžalam. Policija poizveduje za tremi mlajšimi moškimi, visokimi med 175 in 185 centimetri. Oblečeni so bili v temna oblačila.

ZGORNJA BESNICA

Z gradbišča izginilo dvigalo

V ponedeljek so neznanzi z gradbišča v Zgornji Besnici ukradli konzolno dvigalo, vredno dva tisoč evrov. **S. Š.**

Prestari kompleti prve pomoči

Ste preverili svoj komplet prve pomoči? Prav lahko se zgodi, da mu je potekel rok uporabnosti in ste ga dolžni zamenjati. V nasprotnem primeru vas lahko policisti zaradi neustreznosti obvezne opreme kaznujejo s 125 evri globe.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Časi, ko smo med obvezno opremo motornih vozil imeli tudi dvajset in več let star komplet prve pomoči, so mimo. Po pravilniku o kompletu za prvo pomoč, ki spada v obvezno opremo motornih vozil, mora imeti komplet prve pomoči veljaven rok uporabe, kakor pa smo preverili, je v skoraj vseh primerih pet let od datuma pakiranja. Omenjeni pravilnik je začel veljati 1. januarja 2005, zato je večini voznikov, ki so tedaj pohiteli z nakupom novega kompleta, njegov rok uporabnosti lahko že potekel. Pravilnik sicer še določa, da mora biti komplet za prvo pomoč v vsakem vozilu, da mora biti higiensko vzdrževan, zahtevan sterilni material pa mora biti nepoškodovan in zaprt. Cene novih kompletov se gibljejo od dvanajst do trinajst evrov.

Zaradi pomanjkljive obvezne opreme, torej tudi pretečenega roka uporabnosti kompleta prve pomoči, vas lahko policist v skladu z zakonom o varnosti cestnega prometa zgolj opozori, lahko pa tudi oglobi s 125 evri. "Gorenjski policisti nadzirajo opremljenost vozil s prvo pomočjo v okviru rednih del in nalog," je pojasnil **Leon Keder**, predstavnik za stike z jav-

Komplet prve pomoči vsebuje medicinske pripomočke za sterilno oskrbo opeklin in drugih obsežnih poškodb, pripomočke za zaščito pred okužbo, škarje za rez in navodila za dajanje prve pomoči. Rok uporabnosti mora biti natisnjen na embalaži. / Foto: Gorazd Kavčič

nostjo Policijske uprave Kranj, in zanimal, da bi policisti v teh dneh načrtno oziroma poostreno nadzirali primernost kompleta prve pomoči, kakor je zakročilo po medmrežju.

"Večino voznikov moramo na možnost pretečenega roka kompleta prve pomoči opozoriti pri tehničnem pregledu, saj skoraj nihče ne pozna veljavnega predpisa," ugotavlja **Uroš Grabec**, vodja kranjske enote Avto-moto zveze Slovenije. Komplet prve pomoči si-

cer sodi tudi med obvezno opremo motornega kolesa, le da je ta nekoliko manjši. Kompleti prve pomoči imajo v skladu z evropskimi medicinskimi direktivami navadno petletni rok uporabe, pojasnjuje **Franci Sevšek**, področni vodja prodaje v največjem slovenskem proizvajalcu kompletov prve pomoči Tosami. "Komplet prve pomoči vsebuje kar nekaj medicinskih pripomočkov za sterilno oskrbo opeklin in drugih poškodb, njihova popolna sterilnost pa je

ob pravilnem skladiščenju zagotovljena za pet let, medtem ko po preteku roka uporabnosti ni več gotovosti, da so pripomočki še vedno sterilni," pravi. Na vprašanje, kaj lahko storimo s starim kompletom, pa odgovori, da je del kompleta še vedno uporaben doma, preostalo pa lahko ali odvržemo v smeti ali pa, kar priporoča, podarimo lokalnim organizacijam, ki se ukvarjajo z usposabljanjem za prvo pomoč in bodo izdelke uporabljali na svojih tečajih..

Zbrala za najmanj 2700 evrov kazni

Voznica, ki so jo policisti v noči na sredo ustavili na Jesenicah, je zbrala kar za 1750 evrov globe, grozi pa ji še dodatnih 950 evrov kazni in stranski ukrep osemnajstih kazenskih točk.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Zapoznel vpliv mlaja ali prezgodnji prvega krajca, kdo bi le vedel pravi razlog, je gorenjskim policistom v zadnjem tednu dni povzročil precej dela pri zagotavljanju reda in varnosti cestnega prometa. Od ponedeljka do včeraj so namreč s cest v policijske prostore za pridržanje odpeljali sedem voznikov, ki so pregloboko pogledali v kozarec, z nekaterimi od njih pa so imeli še dodatno delo. Rekorderka v vseh pogledih je bila zagotovo 52-letna voznica osebne vozila, ki si je v sredo na Jesenicah "nabrala" za neverjetnih 2.700 evrov denarnih kazni in osemnajst kazenskih točk.

Policisti so voznico sredi Jesenic ustavili v sredo zgodaj zjutraj. Ura je bila dvajset minut čez eno, ko so jo prvič ustavljali, a se na njihove povsem nedvoumne znake ni ozirala in je z vožnjo nadaljevala. A možje v modrem so bili vztrajni in jo naposled le ustavili. V postopku se je menda do njih vedla nedostojno, pa tudi povabilo na preizkus alkoholiziranosti je gladko zavrnila, zato si je prislužila zakonsko zapovedano pridržanje do streznitve. Zaradi številnih ugotovljenih prekrškov so ji s plačilnim nalogom izdali kar za 1.751 evrov globe, najmanj 950 evrov in osemnajst kazenskih točk pa jo čaka še po obravnavi primera na

pristojnem sodišču, kamor so policisti že poslali obdolžilni predlog. Skupno jo bo torej sredina noč stala najmanj 2.700 evrov, izgubila pa bo tudi vozniško dovoljenje.

Z omenjeno voznico se ne more niti približno primerjati 34-letni voznik, ki so ga v sredo ustavili na Bledu. Bil je precej vinjen, saj mu je alkotest izmeril 0,83 mg alkohola na liter izdihanega zraka. Voznik je bil očitno precej nezadovoljen z ukrepanjem policistov, saj se je menda tudi on do njih obnašal nespoštljivo, za nameček pa jim je celo grozil. Seveda so ga pridržali, zaradi groženj pa bo sledila tudi kazenska ovadba.

Na predpraznični ponedeljek pa je na Slovenskem Javorniku 67-letni voznik povzročil prometno nesrečo z materialno škodo. Policisti so ga povabili na alkotest in "napihal" je kar 1,13 mg/l alkohola v izdihanem zraku. Tudi on se naj bi v postopku nedostojno vedel do policistov, naslednjih dvanajst ur pa je moral prav tako prebiti na policiji.

Policisti so v zadnjih dneh zasegli tudi tri avtomobile in moped. Pri voznikih osebnih vozil so ugotovili, da vozijo brez veljavnega vozniškega dovoljenja, kar je bilo ob ponavljajočih se hujših prekrških dovolj za zaseg. Podobno velja tudi za voznika mopeda. Tokrat je bil njegov skuter neregistriran.

GGG +

AKTUALNO
 POGOVOR
 ZANIMIVOSTI
 NA ROBU
 RAZGLED

Kriza v gradbeništvu

"V gradbeništvu je hudo. In kadar gre gradbeništvu slabo, gre slabo tudi preostalemu gospodarstvu. Na našo panogo je vezanih veliko drugih. Tega se danes zaveda premalo ljudi," ugotavlja Branko Selak, predsednik upravnega odbora Zbornice gradbeništva pri Gospodarski zbornici Slovenije. / Foto: Tina Dokl

Stran 10

Pogovor

Boris Koprivnikar, predsednik upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slovenije **Stran 11**

Pogovor

Industrijski oblikovalec Jure Miklavc, letošnji nagrajenec Prešernovega sklada **Stran 12**

Zanimivosti

Pri Združenju naravni začetki deluje skupina za očete v obdobju zgodnjega starševstva. **Stran 13**

Pogovor

Lahko izgubimo gradbeništvo

Branko Selak

Branko Selak, predsednik upravnega odbora Zbornice gradbeništva pri Gospodarski zbornici Slovenije

BOŠTJAN BOGATAJ

Gospodarska kriza traja že nekaj časa. Zakaj je v gradbeništvu huje?

"V gradbeništvu je hudo in kadar gre gradbeništvo slabo, gre tudi preostalemu gospodarstvu slabo. Gradbeništvo je motor razvoja. Na našo panogo je vezanih veliko drugih panog. Tega se danes zaveda premalo ljudi. Tudi tega, da je izjemno gospodarsko rast (v letih 2005 do 2008, op. a.) pospeševalo gradbeništvo. Delež BDP je v tistem času s 5,2 odstotka zrasel na 7,8 odstotka. Že konec leta 2008 sem na Vrhu slovenskega gospodarstva opozoril na krizo v gradbeništvu, ki se bo zaradi velikega multiplikativnega učinka panoge prenesla na celotno gospodarstvo (na gradbeništvo je vezanih 17 gospodarskih panog). Tudi vladi sem povedal, da bo kriza huda."

Zakaj?

"Ustavljali so se denarni tokovi, nehale so se prodajati nepremičnine. Nedelovanje nepremičninskega trga je bil prvi trden znak, sledil je umik bank iz projektov ali pa zaustavitev izvajanja projektov. Na to smo opozarjali, vendar je večina odgovornih menila, da kriza ne bo tako huda. Problem v naši panogi so opazili šele, ko je Slovenija padla na lestvici konkurenčnosti."

Ali ni v Sloveniji gradbeništvo padlo bolj kot drugje v Evropi?

"Prej sem omenil nenormalno visoko rast gradbeništva. Tudi po 15 odstotkov na leto, zato je bil tudi padec med največjimi, le v Španiji je bil padec večji. Vzrokov pa je več. Gradbeništvo je danes preveliko za Slovenijo, tega se v panogi še kako zavedamo. Zato smo prepričani, da bo prišlo do bistvenega zmanjšanja panoge, pomembno pa je, da se to ne dogaja stihijsko kot do sedaj, kar lahko pripelje do uničenja gradbeništva in kaj hitro se lahko zgodi, da Slovenija izgubi domače gradbenike."

Kaj je recept za izhod iz krize?

"Pogrešamo nove velike infrastrukturne projekte po zgledu številnih evropskih držav, kot so Avstrija, Italija, Francija, predvsem pa Nemčija, ki jo vedno postavljamo za vzor. Te so takoj investirale nekaj milijard evrov v infrastrukturo. Hkrati je kanc-

FOTO: GORAZD KAVČIČ

Branko Selak: "Zavedati se morate, da bo padcu 30 tisoč zaposlenih v gradbeništvu sledila še dvakrat višja številka brezposelnosti v Sloveniji. Tega javnost ne ve, vidi se le tisto, kar tudi drugim gradbenikom ni v čast."

lerka Angela Merkel povedala, da jih bodo gradila domača podjetja. Konec globalizacije!? Zaradi nekaterih ekscesov nam tudi javnost ni naklonjena. Si predstavljate, da je v gradbeništvu delalo 92 tisoč ljudi, javnost pa bi panogo pokopala zaradi nekaj posameznikov. Tisti, ki so delali tudi ob sobotah in nedeljah, ki so se borili za vsakdanji kruh, danes niso vredni nič? Zaslužek za večino gradbenikov in podizvajalcev še daleč ni bil bogat."

Ali menite, da bo leto 2011 prelomno in bodo ukrepi vlade pomagali?

"Močno upam, da bodo ukrepi prijeli. Investicijski cikel naj bi znašal približno tri milijarde evrov. Ne vem, ali bo to dovolj, predvsem pa nam zmanjkuje časa. Bolniku včasih pomaga že nekaj vitaminov, če jih dobi pravočasno, če pa se z zdravljenjem odlašajo, so lahko tudi zahtevna operacija in najnovejša zdravila zaman. Res se trenutno vsi ukvarjamo z neplačevanjem v celotni verigi, ampak še večja težava je pomanjkanje novih projektov. Ministrica za gospodarstvo obljublja nekatere investicije, predvsem na področju energetske učinkovitih objektov, kar močno podpiramo, vendar je to morda desetina vse-

ga, kar potrebuje gradbeništvo. Predvsem bi morali iti v izgradnjo večjih objektov. S tem mislim na dokončanje avtocestnega programa, izgradnjo tretje in četrte razvojne osi, gradnjo železniških povezav, gradnjo objektov varstva okolja na državnem, regionalnem in lokalnem nivoju. Če na tem področju ne bo takojšnjih ukrepov, gradbeništva v nekaj letih ne bo več. S pomanjkanjem dela in propadom večine večjih podjetij, čez dve, tri leta ne bo podjetja, ki bi lahko ob vnovični oživitvi gradbeništva gradil doma, saj niti referenc ne bo imel nihče več. Kdo pa bo gradil? Tujci."

Razložite mi, kako je lahko SCT v težavah? Imeli so posle z državo, rednim plačnikom.

"Konkretnih podjetij in vzrokov za njihove težave ne želim komentirati, vendar mislim, da tako kot mnogo drugih vsaj že leto nimajo pravega dela. Obstajata le dve možnosti, da bi lahko rešili gradbeništvo: infrastrukturalni projekti in pridobivanje poslov v tujini. Nekatere posle so naša podjetja v tujini pridobila, vendar je nastopila težava s pridobivanjem garancij. Posle v tujini lahko pridobimo le s skupnim trudom gradbenih podjetij,

bank in politike. Gradbena podjetja poleg svojega znanja in referenc potrebujejo financiranje, bančne garancije in primerno podporo ter infrastrukturo gospodarske diplomacije. V Libiji, o kateri je bilo veliko govora o podpisanih pogodbah, nimamo niti konzularnega predstavništva, ki je pogoj za delo v njihovi državi."

Je projekt Soči oziroma olimpijske igre realen?

"Z vso agresivnostjo se moramo boriti za pridobitev posla, ki je bil dogovorjen med predsednikoma Slovenije in Rusije, o izgradnji večjega luksuznega hotela, ki naj bi ga v celoti naredili slovenski gradbeniki z vsemi podizvajalci in opremo. Pri tako zahtevnih projektih pride do izraza znanje slovenskega gradbeništva."

In SCT?

"Kot sem že omenil, se ne bi rad spuščal v konkretna podjetja. Gradbeništvo ni posamezno podjetje, ampak je panoga, ki je zaposlovala 92 tisoč delavcev, sedaj jih ima le še 78 tisoč, realno bi jih potrebovali med 50 in 60 tisoč. Zavedati pa se morate, da bo padcu 30 tisoč zaposlenih v gradbeništvu sledila še dvakrat višja številka brezposelnosti v Sloveniji."

Koliko bo v gradbeništvu zaposlenih konec leta?

"Okoli 65 tisoč."

Slovencev ali tujcev?

"O tujcih sploh ne govorimo. Pa vendar je to nacionalna tragedija. Ti ljudje so nam pomagali graditi Slovenijo."

Tudi neplačevanje podizvajalcev je tragedija.

"Vsekakor bodo najvišjo ceno plačilne nediscipline plačali podizvajalci. Plačilna nedisciplina je kompleksen pojav, glavni vzroki pa so vsekakor pomanjkanje poslovne etike, nelikvidna gradnja za trg in zbijanje cen v času krize. Podizvajalci morajo biti plačani, vendar podjetja v boju za posle spuščajo cene tudi do štirideset odstotkov. To ni prav. Tudi kriterij države, da na razpisu zmaga izvajalec z najnižjo ceno, ni pravi. To je katastrofa! To pomeni, da kvaliteta ni na ravni, predvsem pa to pomeni, da je že na začetku jasno, da izbrani izvajalec vseh podizvajalcev pa tudi delavcev ne bo zmožal plačati. Tu je potrebno narediti red. Za-

konodajo že imamo, le držati se je moramo. Ni odgovoren le izvajalec, ampak tudi investitor."

Ali menite, da država slabo skrbi za gradbeništvo?

"Vsekakor bi se dalo storiti več, predvsem pa hitreje. Naša panoga ima v drugih državah svoje ministrstvo, pri nas pa ne vemo, kam spadamo. Ministrstvo za gospodarstvo, za okolje in prostor, za promet, ... Vsaj direktorat za gradbeništvo bi morali imeti in peljati velike investicije prek njega, eden od kriterijev pa morajo postati reference in kvaliteta. Danes pa se varčuje že pri projektiranju velikih projektov."

Želite povedati, da bo gradbeništvo v tem letu okrevalo ali pa ga ne bo več?

"Čez leto bo okrevalo ali pa se bo še naprej sesuvalo. Prišli bomo na raven, ko domačim podjetjem ne bo več uspelo graditi večjih projektov. Prišli bodo gradbeniki iz sosednjih držav in delali po višjih cenah."

Ali ne bi konkurenca med njimi rezultirala nižjih cen?

"Ne priznamo si, da so na naših javnih razpisih že sodelovala tuja podjetja. Če so zmagali, pa nobenega niso pripeljali do konca brez višanja cen."

Povedali ste, da morda večjih podjetij ne bo več. Koliko pa bo letos propadlo malih gradbenih podjetij?

"Doživimo lahko hudo padec domin. Ne govorim le o malih podizvajalcih, ampak tudi srednje velikih gradbenikih in njihovih podizvajalcih. Zadnje leto so se ti še zadolževali, izvajali manjše projekte in izplačevali plače. Dolgo pa tako ne bo šlo več! Zato potrebujemo injekcijo v slovensko gradbeništvo. Tudi odkup štiri tisoč praznih stanovanj bi bil pravi ukrep."

Ministrica Radičeva je to možnost že zavrnila.

"Zaradi medijskih spekulacij. Vrsto pomoči smo imeli v zadnjih dveh letih za gospodarstvo, med njimi tudi zelo pametno domišljene projekte, za gradbeništvo pa do sedaj ni bilo nobene in če ne bo šlo drugače, se bo pač treba znova zadolžiti. Pa saj bodo ta stanovanja ostala državi ter pridobivala na vrednosti. Kasneje jih bodo lahko tudi prodali ali dali v najem."

"Vrsto pomoči smo imeli v zadnjih dveh letih za gospodarstvo, med njimi tudi zelo pametno domišljene projekte, za gradbeništvo pa se bo pač treba znova zadolžiti. Pa saj bodo ta stanovanja ostala državi in pridobivala na vrednosti. Kasneje jih bodo lahko tudi prodali ali dali v najem."

Pogovor

Vrste za domove se krajšajo

**Boris
Koprivnikar**

Tako v Ljubljani kot na Gorenjskem v domovih za starejše še vedno manjka prostora. Tudi predsednik upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slovenije Boris Koprivnikar lahko zgolj ocenjuje, koliko je dejansko čakajočih, saj številni oddajajo prošnje, čeprav v dom želijo šele čez nekaj let.

VILMA STANOVNIK

Vlada je po novem letu napovedala, da se bodo cene oskrbe v domovih za starejše v kratkem povišale. Kdaj naj bi se to zgodilo in za kakšno povišanje gre?

"Gre za redno letno usklajevanje, saj se cena vsako leto po pravilniku uskladi z rastjo življenjskih stroškov. Ob koncu januarja je namreč ministrstvo izdalo standard stroškov, cene pa se bodo letos spremenile s 1. marcem, kar je mesec kasneje kot običajno. Povišale se bodo za približno 1,5 odstotka. To je povišanje, ki v domovih ne pokriva niti minimalnega povišanja stroškov. Ob tem naj povem, da je bilo povišanje cen že lani, glede na porast stroškov v letu 2009, zgolj minimalno. To pa pomeni, da kljub rednim letnim usklajitvam s cenami v domovih postopno zaostajamo za realnimi stroški."

Še vedno je največji delež bremena plačila oskrbe na ramenih uporabnikov domov oziroma njihovih svojcev, kar je precej drugače kot v večini drugih držav?

"Seveda je problem cen oskrbe ravno ta, da je velik del obremenitve dejansko na uporabniku. Ta plača praktično celoten strošek, saj - razen zdravstvene zavarovalnice - drugega plačnika ni. Bistvo problema je v tem, da država ne sodeluje s sistemskim virom financiranja. Če nas primerjamo z Nemčijo ali Avstrijo, imata to rešeno z zavarovalniškimi viri. Če nas primerjamo še z nekaterimi drugimi severnimi državami, ki institucionalno varstvo financirajo s proračunov, je tam uporabnik manj obremenjen, hkrati pa so prihodki izvajalcev bistveno višji. Pri nas je treba za najbolj zahtevno nego v državnem zavodu odšteti okoli tisoč evrov oziroma do tisoč tristo evrov v zasebnih zavodih in to ob tem, da je pri nas povprečna starostna pokojnina nekaj čez šeststo evrov. V Avstriji je cena tako zahtevne oskrbe med dva tisoč sedemsto in tri tisoč štiristo evrov, še vedno pa iz okoli tisoč evrov pokojnine starejši plača le tri četrte pokojnine, drugo pa mu ostane. Razliko doplačajo zavarovalnice, ki so za ta namen ustanovljene in jih država vzdržuje."

So primeri, ko svojci ne morejo doplačevati nege v domovih za starejše, zato sorodnike vzamejo domov. Je tega v zadnjem času še več?

"To se v zadnjem času dogaja vedno bolj pogosto, vzrok pa je vedno večje število brezposelnih. Tipičen je primer v Prekmurju, kjer so številni izgubili službe v Muri. Imeli so starše v domu, ti pa so imeli slabše pokojnine, kot je bil strošek oskrbe, zato so morali zanje doplačevati. Sistem je namreč tak, da najprej vsak oskrbovanec plača toliko, kot ima virov. Nato so zanj dolžni plačati svojci, šele potem doplača lokalna skupnost, pa še ta se "usede" na nepremičnino, če jo ima. Tako se je začelo dogajati, da so številni vzeli starše iz doma, saj so s tem dobili njihovo pokojnino, pa še doplačevati ni treba. To pa je hudo nevarno, saj smo prepričani, da marsikdo od starejših doma nima oskrbe, ki jo je nujno potreben. Jasno je namreč, da ni bil v domu, ker bi bil tam rad, temveč zato, ker je potreboval zahtevno zdravstveno nego, ki mu je doma ne morejo nuditi. Vendar država na vse to gleda zgolj od daleč."

Pojavljajo se številke, da na sprejem v domove čaka kar 17 tisoč ljudi. Največje potrebe so v Ljubljani, pa tudi na Gorenjskem. Imate natančnejše podatke?

"Koliko je dejansko čakajočih, nihče točno ne ve. Mi točno vemo, koliko je prošelj za sprejem v domove. Teh je okoli 17 tisoč. Z letošnjim letom smo začeli uvajati nov informacijski sistem, s katerim zbiramo podatke o prosilcih, ne gledamo pa več zgolj, koliko je prošelj in če je nekdo dal prošnje v več domov, ampak ugotavljamo tudi, koliko prošelj je dejansko aktualnih. Socialne delavke, ki v domovih praviloma vodijo postopke sprejema, stalno preverjajo, koliko je tistih, ki bi dejansko radi jutri prišli v dom, ne pa, da so dali prošnjo za sprejem nekoč v prihodnosti. Tako se dogaja, da imamo v Sloveniji kar nekaj območij, kjer jim ne uspe zagotavljati zasedenosti doma. To pomeni, da ko imajo prosto posteljo, kličejo tudi po več deset čakajočih in sprašujejo, ali bi kdo prišel v dom, pa nihče ne kaže potrebe. Večina pravi,

Boris Koprivnikar, predsednik upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slovenije | FOTO: GORAZD KAVČIČ

naj prošnja kar ostane, v dom pa bo prišel enkrat kasneje ... Problem je, ker si ob tako nizkih cenah domovi pri nas enostavno ne morejo privoščiti prostih postelj. Zato seveda ne gre pričakovati, da bo vsak lahko šel v dom, kadar bo hotel, kot je to na primer v Avstriji, kjer ima vsak dom vsaj pet ali deset odstotkov prostih postelj."

Ali to pomeni, da za sprejem v domove praktično ni več čakalnih vrst?

"Zagotovo se je čas, ko ljudje čakajo za sprejem v dom, bistveno skrajšal. Vedno več je regij, kjer je moč v dom priti takoj. To je trenutno na severovzhodnem delu Slovenije in na Dolenjskem. Še vedno je največje pomanjkanje prostora v domovih v Ljubljani, na Gorenjskem in na Primorskem pa bi še vedno rabili nekaj dodatnih kapacitet, čeprav bistveno manj kot pred leti. Pomembno je povedati, da je vedno več povpraševanja po zahtevni zdravstveni negi in negi dementskih. To sta dve kategoriji, za kateri je še vedno problem zagotavljati namestitve. Za dementske osebe je potreben poseben oddelek, drugačna obravnava in oskrba in spet se pojavi začarani krog, saj domovi nimajo denarja, da bi te oddelke uredili. Za stanovanjski del oziroma manj zahtevno nego pa se praviloma tudi na Gorenjskem prostor v domovih dobi že kar hitro. Pridobitev je nov dom v Bohinju, poleg tega bo konec tega ali v začetku prihodnjega leta odprt

nov dom v Kranjski Gori. Je pa logično, da so čakalne vrste največje v Kranju, čeprav o številkah res nerad govorim. Trenutno je odprt še en razpis za koncesije, kjer je poleg dodatnih mest za Ljubljano razpisanih tudi 150 mest za Gorenjsko."

Ker vedno več oskrbovanec potrebuje zahtevno zdravstveno nego, morajo domovi pogosto prevzemati vlogo bolnišnic?

"Ko pogledamo, kakšna je struktura stanovalcev v domovih, ugotavljamo, da se postopno spreminjamo v negovalne bolnišnice. Stanovalci k nam v več kot 60 odstotkov primerov prihajajo naravnost iz bolnišnic. Vendar pa je standard, ki ga zdravstvo zagotavlja bolnišnicam ali domovom za nego, enostavno neprimerljivo. Od zdravstvene zavarovalnice dom za nego v povprečju dobi okoli 15 evrov na dan, negovalna bolnišnica pa 117 evrov. S tem, da v negovalni bolnišnici zdravstvena zavarovalnica plača vse od hrane, nastanitve in seveda celotno zdravstveno nego z zdravniški. Nato isti človek naslednji dan pride v dom, kjer je upravičen le še do plačila 15 evrov na dan, njegove potrebe pa so enake. Vse drugo pač plačajo sam in svojci, zavarovalnica pa minimalno. Zato se nam ne zdijo smiselni načrti zdravstvenega ministrstva, ki govorijo o tem, da se bo gradila mreža negovalnih bolnišnic, namesto da bi podprli izvajalce zdravstvene nege, ki to v domovih

znajo delati zelo racionalno in potrebujejo zgolj korektno plačilo. Naj povem tudi, da zagovarjamo sprejem zakonodaje o dolgotrajni oskrbi in negi. Ko govorimo o skrbi za človeka, ki je dolgotrajno odvisen od tuje nege in pomoči, je namreč težko reči, do kod je sociala in kaj je zdravstvo, kaj je oskrba in kaj je nega."

Naši domovi so večinoma stari, tudi standard v njih marsikoga ne zadovoljuje. Kaj je moč narediti?

"Ker je denarja premalo in ga porabimo za oskrbo, domovi zaostajajo z vsem tistim, kar ni nujno. Nujno pa ni izobraževanje, nujne niso investicije, nujni ni razvoj ... Tako imamo danes domove ravno take, kot smo jih imeli pred dvajsetimi in več leti. Mene je sram, da še danes ljudem ponujamo dvo- in triposteljne sobe. Enoposteljnih je le kakšnih dvajset odstotkov ..., čeprav je ena temeljnih človekovih pravic pravica do zasebnosti. Kako lahko govorimo o zasebnosti v triposteljni sobi?"

Je pa bilo v zadnjih letih zgrajenih nekaj zasebnih domov?

"Zadnja leta država v nove kapacitete ni investirala nič, pač pa so vse nove kapacitete zgradili zasebni investitorji. Ti so, na podlagi koncesije, vzeli kredite in zgradili objekte, ceno za vračanje kreditov pa so vračunali v ceno storitve za uporabnike. Zato so cene v zasebnih domovih višje za okoli 25 do 30 odstotkov kot v primerljivih državnih domovih. Zasebnik pač mora vrniti strošek vložene kapitala. Vsi drugi elementi cene pa so enaki. Zato mislimo, da bi tisto, kar v zasebnem domu uporabnik plača več, morala pokriti država, prav tako pa bi denar morali dobiti državni domovi, da bi z njim naredili korak naprej v razvoju. Tako pa je država našla eleganten način, kako povečati kapacitete in razvijati javno mrežo s tem, da nič ne vložijo. Očitno pa recept dobro deluje, saj smo po letu 2003 pri nas pridobili 7500 novih mest, izključno zasebnih. Enote so ustanovili tudi nekateri državni domovi, vendar tako, da so vzeli kredit ali pa prostor najeli. Vendar to ceno spet plačujejo stanovalci."

"Mene je sram, da še danes ljudem ponujamo dvo- in triposteljne sobe. Enoposteljnih je le kakšnih dvajset odstotkov ..., čeprav je ena temeljnih človekovih pravic pravica do zasebnosti. Kako lahko govorimo o zasebnosti v triposteljni sobi?"

Pogovor

Vsaka stvar ima svojo estetiko

Jure
Miklavc

Za predigro k letošnji nagradi Prešernovega sklada je industrijski oblikovalec Jure Miklavc iz Škofje Loke v svoji petnajstletni oblikovalski karieri prejel številne nagrade in priznanja. Samo za oblikovalske dosežke na področju športne obutve in obutve za prosti čas zadnja tri leta v Nemčiji redno prejema prestižno nagrado Red Dot Awards. Jure Miklavc ima svoj oblikovalski studio in predava industrijsko oblikovanje na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

IGOR KAVČIČ

Kako se počutite v ugledni družbi med dobitniki najvišjih državnih priznanj za dosežke na področju umetnosti?

"Nagrade res nisem pričakoval in ko sem izvedel, da bom med nagrajenci, sem bil globoko v sebi iskreno navdušen. Nagrajencem, v teh dneh smo se kar precej družili, gre moje veliko spoštovanje, do tega, kar počnejo, in njim kot osebnostim. So namreč zelo prijetni in odprti ljudje. Če govorim o širšem kontekstu nagrade, pa se mi zdi zelo pomembno, da je ta spet šla tudi v oblikovalske vrste. Dobro je, da se hkrati v njo spet govori o oblikovanju."

Oblikovalci res niste prav pogosti prejemniki nagrad s Prešernovim imenom, kljub temu da je slovenska oblikovalska tradicija že zelo dolga in bogata ...

"Redkost nagrajevanja oblikovalcev je verjetno povezana s široko definicijo oblikovanja. Na eni strani izhajamo iz umetniškega, saj je temelj naših osnovnih obrtniških znanj v likovnosti, na drugi strani pa za razliko od klasičnih umetnikov oblikovalci vedno delamo za nekega končnega uporabnika. Vpeti smo v neko družbeno situacijo in hkrati odgovorni naročniku. Ta definicija nas oblikovalce postavlja povsod in nikamor. Težko nas je omejiti le na eno stroko. Posledice, ki jih nosimo s svojim delom, so za gospodarstvo, za družbo, za naročnike skorajda večje od nas. Oblikovanje je pomemben segment v razvoju izdelkov, blagovnih znamk, identitete in posledično smo oblikovalci odgovorni in zaslužni za prodajne rezultate, posredno za kreiranje delovnih mest, za uspešnost podjetij, njihovo prepoznavnost ..."

Nagrade in priznanja za vaše oblikovalske dosežke se kar vrstijo, naj izpostavim tri prestižne nagrade Red Dot Design Award v Nemčiji ter dve nagradi Good Design Award v ZDA ... Vsaka naslednja nagrada se torej le ne zdi tako nepričakovana. Že res, da kot kreativec ne delate zgolj zanje ...

"Ravno to. V osnovi vedno delaš projekt, da zadovoljiš

izhodišča oziroma cilje, in ne zato, da bi dobil neko nagrado. Zato pa si vedno presenečen in zelo vesel, ko nagrada pride. Pri tem je eno osebni odnos do nje, drugo pa potrditev dobrega sodelovanja med teboj in naročnikom ter dejstvo, da je prav zaradi tega sodelovanja prišlo do nekega presežka."

V obrazložitvi nagrade je bilo še posebej poudarjeno vaše oblikovalsko delo na področju športne obutve za žirovsko Alpino, s katero zelo uspešno sodelujete že od leta 1998 ...

"To sodelovanje je zame in v zadnjih letih tudi za moj oblikovalski studio velik privilegij. V ozadju je namreč cel kup ljudi, ki delajo v tovarniškem razvoju, imajo bogato znanje na svojem delovnem področju in je z njimi veselje sodelovati. Alpinin program tekaških čevljev je tudi zelo uspešen, prepoznaven v svetu in kot tak zame velik izziv. Po naših izkušnjah dolgoročno delo z naročnikom daje boljše rezultate. Na začetku gre nekaj energije za medsebojno sinhronizacijo strategije naročnika, njegovih ciljev in tistega, kar mi lahko ponujamo kot neko dodano vrednost, tudi našo metodologijo dela, naš pristop. Mogoče včasih nekateri naročniki na začetku preveč pričakujejo od oblikovalca. Ta ne more rešiti slabe prodaje, slabega pristopa na trgu, slabe kvalitete ... Če se strateško energija usmeri v določen cilj, pa se po nekaj letih sodelovanja pojavljajo vedno boljši in boljši izdelki. Zaupanje, ki se ustvari v takem sodelovanju, je zelo pomembno. Za vse izdelke, ki jih delamo, so zadaj zelo velike investicije in ustvariti si tako zaupanje nekaj šteje."

Naj na vprašanje, čemu dober oblikovalec daje prednost, funkciji izdelka ali storitve ali njegovi estetiki, pričakujem odgovor, da gre za neko dopolnjevanje obeh ...?

"Obstaja več oblikovalskih pristopov. Nekateri oblikovalci se stvari lotijo bolj avtorsko, bolj osebno in zato tudi izdelki nosijo nek pečat avtorjeve roke, njegovo prepoznavnost, na drugi strani pa so oblikovalci, ki bolj strateško pristopajo k nalogi in mednje sodi tudi naš studio.

Jure Miklavc z računalniško simulacijo enega od svojih oblikovalskih dosežkov v roki / FOTO: DRAGAN ARRIGLER

Za nas so zelo pomembni strategija, namen, širši kontekst.

Ljudje sprejemamo izdelke tako racionalno kot emocionalno in ravno zato skušamo zadovoljiti obe potrebi. Če se dobro analiziramo, kako sprejemamo objekte okrog sebe, v kakšni interakciji smo z njimi, je emocionalna komponenta nujna. Pri zasnovi se seveda naslonimo na Alpinine tehnologije, ki razvijajo funkcijo, materiale, veliko mnenj o razvoju tehnike športa dobimo od tekmovalcev, naša naloga pa je, da to zaobjamemo in k temu dodamo še ta emocionalni del oblikovalske zgodbe. Funkcijo in estetiko je nesmiselno razdruževati. Tudi zelo funkcionalni izdelki imajo svojo estetiko. Najbolj funkcionalno oblikovanje je zagotovo za vojsko, pa ima prav tako neko svojo estetiko.

Tudi če emocijo izločimo, izdelke dojemamo tudi skozi likovnost. Če odmislimo naravo, nas namreč obkrožajo izdelki, ki jih je nekdo že oblikoval. Gre samo za razliko, ali je nekaj boljše ali slabše oblikovano. Dejansko je velik del oblikovanja posledica emocionalne inteligence ... Če si racionalen pri pristopu, delaš bolj v smeri funkcionalnih stvari, če se zadeve lotiš zelo emocionalno, pa si sposoben priti do neke došlejšje ne videne rešitve, ki nekoga preseneti, je nekaj novega, vzbudi pozornost in to je neka dodana vrednost, ki jo ponujamo tudi mi."

Ali oblikovalci ob delu na različnih projektih za naročnike še vedno iščete in najdete navdih tudi v ustvarjanju "zase", kot bi rekli slikarji?

"Sem eden izmed tistih ljudi, ki sem hobi združil s profesionalnim življenjem. To, kar delam vsak dan, je v bistvu tudi moj hobi, kar se po dolgih letih sicer izkaže kot privilegij, prednost, hkrati pa je velika nevarnost, zato se je včasih potrebno tudi nekoliko ustaviti, umakniti. Slovenski gospodarski in javni prostor ima neko zmogljivost, ki je odvisna od tega, kakšna podjetja imamo, kakšno je njihovo razumevanje oblikovanja, kakšne so njihove finančne zmožnosti ... Temu se prilagajamo tudi v našem studiu, odločili pa smo se, da bomo vselej delali tudi naloge, ki so eksperimentalnega značaja in so vezane tudi na to, kar bi mi kot oblikovalci radi delali, torej premikali meje, naredili nekaj drugačnega, kar bi lahko potem vsebinsko ponudili na trg. Takrat smo sami sebi naročnik in v zaključni fazi razmišljamo tudi, kako to s pomočjo zunanjih partnerjev izvesti."

Ste na katerega vaših oblikovalskih dosežkov še posebej ponosni?

"Že učiteljice v osnovni šoli so odkrile, da me mora nekaj zelo zanimati, da v to potem dam od sebe 150 odstotkov, če me stvar ne zanima, je zadeva lahko porazna. In največkrat smo v studiu pri projektih, ki jih delamo

res s celo dušo zraven. Lahko rečem, da sem zelo ponosen na naše oblikovalske rešitve zadnjih dveh let, pa ne le na te, tudi na sistem, s katerim smo v studiu dosegli zavidljiv profesionalni nivo, način, kako se lotevamo projektov od zasnove do končne predstavitve."

S katerimi projekti trenutno odpirate nova oblikovalska obzorja?

"Trenutno delamo dva projekta za Alpino, smučarski in tekaški čevljev nove generacije. V delu je projekt mobilne info točke za Triglavski narodni park, razvijamo pet različnih svetil za podjetje Intra lightning, pripravljamo celostno podobo blagovne znamke lokalne turistične organizacije v Škofji Loki, gradimo tudi nov studio ..."

Mi lahko razložite, zakaj že več kot petindvajset let nosim obutev All Star, ki je v osnovi še vedno taka kot pred petdesetimi leti, in je daleč od kvalitete in udobja, ki jo ponuja sodobna športna obutev, ob tem pa niti ni tako poceni?

"Izdelki imajo to prednost, da si mnenje o njihovi oblikovni podobi ustvarimo v dveh sekundah. To ni knjiga, ki jo moraš prebrati od začetka do konca, da izveš vsebino, izdelek sprejememo ali ga zavrnemo na podlagi teh dveh sekund in naših osebnih izkušenj iz preteklosti, znanja o nečem, in našega osebnega značaja. Vaše dožemanje izdelka je tudi v kontekstu blagovne znamke. Izdelek ima svojo zgodbo in z njo tako moč, da lahko kupimo tudi nekaj neuporabnega. Če se analiziramo, večinoma časa kupujemo stvari, ki jih niti ne rabimo, to je pravzaprav osnova potrošniške družbe."

Sem izgubljen primer?

"Ne, sploh ne. Hočem reči, da je tak komercialni pristop lahko zelo kratkotrajen. V primeru All Star obutve pa gre tudi za nek kulturni kontekst. Dejansko ne kupite izdelka, ampak kupujete njegovo zgodbo, tisto, kar vi in kar ostali vedo o tem. Izdelki so naš avatar, to je projekcija naše osebnosti, kaj bi radi bili. Ta obutev ima presek neke večne mladosti, je prepoznavna v kontekstu, kaj je original in kaj kopija ... Ja pa še izpadeš mal' rock'n'roll."

"Že učiteljice v osnovni šoli so odkrile, da me mora nekaj zelo zanimati, da v to potem dam od sebe 150 odstotkov, če me stvar ne zanima, je zadeva lahko porazna."

Zanimivosti

Očka po meri družine

Matjaž Nemanič pri Združenju naravni začetki v Kranju vodi podporno skupino za očete v obdobju zgodnjega starševstva, očka Boštjan Pavec je udeleženec teh srečanj, očka Matjaž Košir pa je takšna srečanja že vodil. Vse tri smo povezali v eno zgodbo, v njihovo izkušnjo očetovstva.

SUZANA P. KOVAČIČ

Rojstvo otroka

Vsi trije očki so bili poleg pri rojstvu otrok. Takole dogodek opiše najprej Matjaž Nemanič, oče štirih malih nadobudnežev, od tega para dvojčic: "Tega sem zelo vesel! Občutkov sreče, ponosa in vznesenosti se spominjam pri vseh porodih, saj je bil vsak drugačen, poseben in v drugi porodnišnici. Šele v tretje pa sem doživel ženi pohvalo za medporodni servis; dihanje, sočutje, masažo hrbta ... Prvih besed, ki sem jih namenil otrokom, se ne spomnim, vem le, da so se vrtele vedno okrog spola, ker ga nisva za noben porod vedela vnaprej. Spomnim pa se veličastnih občutkov izpolnjenosti in solz sreče pri obeh." **Boštjan Pavec**, oče treh otrok, se spominja: "Kakega posebnega občutka ob samem prihodu novorojenčkov nisem občutil, saj sem se na ta prihod pripravil že celo nosečnost. Nikoli nisva vedela za spol pričakovanega otroka, zato so bile tudi prve besede, ki sem jih namenil Ani, v zvezi z otrokovim spolom v stilu: "Vau, fantka imamo." **Matjaž Košir**, oče hčerke, pa je dejal: "Občutek je bil edinstven, še posebej zato, ker je bilo to prvič in sem bil presenečen nad tem, kakšen je človek, ko se rodi."

Izbira imena

Matjaž Nemanič: "Imena so bila za naju s soprogo cel projekt, ki sva ga zastavila v Excelovi preglednici, si jo izmenjala več mesecev pred porodom in jih ocenjevala glede na všečnost imen. Tako sva dobila lestvico, ki pa se je pod navalom vseh mogočih občutkov spreminjala. Vedno sva odšla v porodnišnico s spiskom približno petih fantovskih in dekliških imen, za katera sva bila usklajena. Sam vrstni red poimenovanja pa sva spremenila že pri prvi deklici, zdaj devetletni Gaji, saj bi jo sicer moral poimenovati jaz, pa sem dal prednost ženi. Potem sem bil pri dvojčicah, ki sta stari sedem let, na vrsti jaz in sem prvo dvojčico poimenoval s črko, s katero označujejo prvorojene dvojčke (A). Tako sva dobila Anaro (7 let). Žena je poimenovala Brino in je bila logično nadaljevanje igrice o A in B. Glede na to, da so vsa

imena povezana z naravo: Gaja (grško Zemlja), Anara (srednjevzhodna Azija - granatno jabolko) in Brina (slovensko brin), sva s fantičem ostala v širšem pomenu povezana s to idejo in sem ga poimenoval Svit. Zdaj je star dve leti in pol."

Boštjan Pavec: "Za izbiro imen ne uporabljam posebnih ritualov, vendar pa mora vsak od naju obrazložiti, zakaj bi otroku dal predlagano ime. Najstarejši je triletni Matej, Primož bo marca star dve leti, Anton pa ima deset tednov." Lučka Julija je dobila ime po regratovi lučki, je razložil Matjaž Košir: "Drugo ime Julija pa je dobila po mesecu, v katerem je bila rojena, čeprav je bila napovedana za mesec avgust in v tem primeru ne bi bila Avgusta. Mala Lu je stara dve leti in pol."

Nočni jok

Matjaž Nemanič je o pestovanju ponoči povedal: "Pošteno povedano, sem to počel redko, saj je žena vse otroke dojila približno osemnajst mesecev. Pri dvojčicah je bilo to za mamico še posebej naporno, ker sta se skoraj celo leto zbuvali po šestkrat na noč. Sam pa sem otroke pestoval in nosil čez dan ter jim prepeval pesmice. Če ne bi imeli ob sebi starih staršev, še posebej žene mame, bi nam bilo bistveno težje. Priporočam pa mamam, da čim prej po rojstvu očete soočijo s svojimi otroki in jih pustijo same, takoj ko so same sposobne za nekaj ur oditi na sprehod. Edino tako smo očetje brez kontrole in naredimo zagotovo prav, saj je nenazadnje to tudi naš otrok. In to, da ne naredimo tako kot mame, se morajo mame navaditi čim prej (smeh ...), otroci pa tudi."

Boštjan Pavec: "Kolikor se spomnim, najini dojenčki veliko nočnega pestovanja niso potrebovali. Seveda je bilo potrebno za otroke poskrbeti, ko so bili bolni in je bilo zaradi tega moteno tudi njihovo spanje. Največkrat sva se z Ano pred spanjem dogovorila, kdo bo ponoči prevzel določenega otroka, če se bo zbudil in bo potreboval pomoč. Sredi noči sva se vedno spraševala, ali se res joka otrok, ki ga imam to noč jaz na skrbi, ali nemara otrok, za katerega tolaženje je bila zadolžena Ana; seve-

da je bila večja verjetnost, da je slednji ..."

Matjaž Košir: "Pestovanje ponoči me je doletelo zelo malokrat, verjetno je več prstov na eni roki, to pa predvsem zaradi žene, ki je prevzela to obveznost."

Odnos po rojstvu otroka

Matjaž Nemanič: "Več kot stoodstotna je ta sprememba, na katero se ne moreš nikoli popolnoma pripraviti in vsaj v začetku ne navaditi, saj se mama popolnoma naravna na otroka in je oče pogosto kot nekak nebodigatreba, čeprav smo tudi očetje zbegani tako kot mame in ne vemo, kaj bi sami s sabo, kaj se mama in oče početa. Saj je lepo in fino imeti otroka, ni pa v redu, če se žena spremeni samo v mamo in izgine kot partnerka za kakšno leto ali dve. Ne, ni v redu občutek, ko se čas, ki je bil prej namenjen tebi, skrajša na minimum, prej pa si imel celo petdeset odstotkov skupnega časa. A s kasnejšim izobraževanjem o partnerskih in starševskih odnosih mi je postalo tudi jasno, zakaj je temu tako. Pri četrtem otroku sem zares aktivno začel posegati vmes v prostor med mamo in otrokom in si zarisal tudi svoj zemljevid, kjer je prostor zame kot partnerja in očeta. Bolje pozno, kot nikoli (smeh ...)."

Boštjan Pavec: "Največkrat se je najin odnos spremenil takoj po rojstvu otroka, ko mora mamica skoraj ves čas posvetiti novorojenčku. Naslednja težava je obojestransko pomanjkanje spanja, saj so prvi tedni po rojstvu otroka zelo intenzivni in utrujajoči. Vedno potrebujeva kar nekaj časa, da v celoti ujameva najin ritem oziroma urnik, ki zajema predvsem redne tedenske pogovore o nama in najinem odnosu. Brez teh pogovorov bi nastala konkretna nevarnost, da bi najin odnos, ki je seveda vedno na prvem mestu, zastal."

Matjaž Košir: "Da, otrok spremeni večino stvari, vsaj pri nama je bilo tako."

Največji strahovi očetov

Matjaž Nemanič: "Največja pričakovanja očetov so povsem običajna, da bi nas imeli naši otroci in partnerka radi. Vendar to ni tako majhno pričakovanje, čeprav sta večini ljudem to hrepenenje in želja skupni. Želimo biti

del družine, povezani in obenem sprejeti tako kot naše partnerice. Običajno ženske na nas, moške, očete, pogosto še vedno gledajo na tradicionalen način in vlogo, ki je že dolgo ni več. Na ta način je od moških težko dobiti odgovore na najgloblje želje in hrepenenja. Moški potrebujemo precej bolj varno okolje, da zaupamo in pokažemo svojo ranljivost. Naše solze se ne pretakajo na ulici, a niso zato nič manj pristne. Strahovi pa so običajno obratni od želja in hrepenenj, pri čemer bi rad poudaril, da če prisluhnete že samo površinskemu pogovoru med dvema moškima, bosta rekla, kako je kateri kaj naredil "samo da bi bila naša srečna". Kar pomeni, da nas je moške strah, da "naša" ne bi bila srečna. In tega se običajno ženske premalo zavedajo. Drugi zelo velik strah, ki nas hromi, še posebej v teh časih, pa je negotovost, da družina ne bo materialno preskrbljena s tem, kar delamo in zaslužimo. To sta dva primarna strahova vseh moških."

Matjaž Košir: "To je podobno kot pri novoletnih praznikih. Večina očetov je bila pred rojstvom v navdušenem pričakovanju, potem ko so otroka dobili, so se začele težave. Strahov na Srečanjih za očete nismo odpirali, ker sem izpostavljal teme, ki so bile aktualne v tistem trenutku. Najbolj na udaru so bili odnosi s partnerko in bližnjim sorodstvom."

Boštjan Pavec: "Nerad delam generalno analizo očetov in očetovstva, saj ima vsak oče ob prihajajočem otroku drugačne želje in skrbi, in sicer glede na njihovo trenutno potrebo in cilje. Mene na primer je med vsako nosečnostjo skrbelo, ali bom lahko nadaljeval s svojimi dosedanjimi aktivnostmi in zastavljenimi načrti. Potrebujem približno štirinajst dni, da se prilagodim novemu ritmu življenja, v katerega stopnjevano vključujem pretekle aktivnosti in zastavljene plane. Za obiskovanje skupine Začetnik v okviru društva Naravni začetki pa sem se odločil, ker imam s to skupino iz preteklega leta pozitivne izkušnje, saj omogoča pogovore z drugimi očeti, ki so v podobnih situacijah." Naslednje srečanje za očete, skupaj z otroki in brez mamic, bo 28. februarja ob 17.30 v hiši Krice Krace v Juninem kotičku v Kranju.

Boštjan Pavec z Matejem in Primožem, na sliki ni najmlajšega Antona. "Moja vloga je pri vzgoji otrok velika, in sicer predvsem pri njihovem učenju bontona pri mizi, oblačenja, rednega umivanja in nege telesa, osnov športa, postavljanju mej ipd. Ana je boljša pri vzgoji glede medčloveške komunikacije, vere in glasbe. Sem vesel, da se lahko z Ano pri vzgoji tako dopolnjujeva."

Matjaž Košir z Lučko Julijo. "Moja očetovska vloga je pomembna, veliko sem s svojim otrokom. Prepričan sem, da otrok potrebuje oba starša. Žensko varnost, domačnost in očeta, ki otroku razkaže svet. Ker najina hčerka ni v vrtcu, jo imava večino časa midva. Zaradi tega koristim skrajšan štiriurni delovni čas."

Matjaž Nemanič z Gajo, Anaro, Brino in Svitom. Matjaž Nemanič je Imago edukator; Imago je partnerska in družinska psihoterapija, ki med drugim pomaga k razumevanju, zakaj smo si izbrali prav določenega partnerja in da je ravno naš partner tisti, ob katerem bomo lahko varno spoznali samega sebe. Skupaj z ženo sta se usposobila tudi za Familylab voditelja seminarjev. Familylab je mednarodna organizacija, ki družinam nudi podporo, svetovanje in pomoč pri razvoju starševske kompetentnosti. V okviru podjetja PARSTA svetujeta parom in staršem ...

"Pri četrtem otroku sem zares aktivno začel posegati vmes v prostor med mamo in otrokom in si zarisal tudi svoj zemljevid, kjer je prostor zame kot partnerja in očeta. Bolje pozno, kot nikoli."

Na robu

PASTI INTERNETA

Moja žena je hladna kot led in mi ne da

MILENA MIKLAVČIČ

usode

"Nič nisem rekla, bilo je že prepozno, v meni je vse gorelo in želelo.

Z jezikom je švigal vedno više in vedno bolj vztrajno. Vmes je poravnava blazine, da sem imela občutek, da vse, kar počne, dela zato, da bo meni dobro.

Od tega, kar se je dogajalo v naslednjih nekaj urah, ne vem dosti. Prepričana sem, da me je omamilo in se potem nad me noj izživljal. Pa ne na surov način, da ne boste mislili. Naredil je vse, da sem se tega, kar je počel, hudičevu dobro zapomnila, kako drugače bi si lahko razlagala, da sem se k njemu vračala vsak dan, če me je le poklical. Postala sem odvisna od čaja, njegovih nežnosti in od užitek, ki mi jih je nudil ..."

Lucija še nikoli ni bila tako sama kot na velikonočni ponedeljek 2010. Vsi so bili nekje, v krogu družine ali prijateljev. Nikogar ni želela klicati, ni želela slišati, da bi se ji v obraz lagali, kako nimajo časa zanjo. Ko je počilo doma, se je hčerka postavila na Borutovo stran. Prav hinavsko jo je objel in zaščitniško stisnil k sebi, da bi Lucija ja videla, kako je nezazelena. Nikoli ne bo pozabila *ta male*, stala je na stop-

nišču, v roki je držala potovalko in jo molila proti njej.

"Vzemi in nikoli več se ne vračaj!" ji je rekla, se obrnila in se vrnila nazaj v dnevno sobo. V tistem trenutku je bilo Luciji pravzaprav vseeno, kaj se dogaja. Pred očmi je imela Tonija, njuno ljubezen in nepozabne trenutke, ki jih je dan za dnem preživljala v njegovi bližini. Tolažila se je, da se bosta hčerka in Borut premislila, da bo že kako. Pravzaprav je bilo vse, kar se je zgodilo med njo in njima, podobno nočni mori. (*Prej ali slej si bo to morala priznati.*)

V enem samem tednu je zaradi moškega, ki ga je komaj poznala, pokopala vse, kar je pred tem zgradila.

"Bilo je enkrat konec novembra, prvič, kar sva se s Tonijem poznala, me je k sebi povabil v popoldanskem času. Tega sem bila zelo vesela, če sem iskrena, porabila sem že celotno zalogo izgovorov, s katerimi sem jim v službi metala pesek v oči, ko sem nenapovedano odhajala k zdravniku, na govornice ure v šolo in podobne neumnosti. Prisegla bi, da so bili že vsi sumničavi, za hrbtno so me verjetno opravljali, a kaj, ko se nisem in nisem mogla odpoledati sladkostim, s katerimi me je razvajal Toni. Na veliko presenečenje vseh, ki so me poznali, sem vnovič začela tudi kaditi. Cigareta, ki se je po dvajsetih letih znašla med mojimi prsti, je bila tudi zame šok. Z njo sem lažje preganjala čas do naslednjega snidenja z mojim dragim.

Prva misel zjutraj, ko sem se še zbuvala zraven Boruta, je bila namenjena Toniju. Njegovim rokam, ustnicam, prtajenemu nasmehu in božajočih dotikih, s katerimi me je spravljal ob pamet.

Zasvojil me je s *prebujenostjo*. Vse, kar sem pred njim vedela o seksu, je bilo povezano (*logično*) z Borutom. On je bil moj

prvi in edini moški. Če je šel zvečer ven s prijatelji, sem vedela, da tako mora biti. Če je bil slučajno slabe volje, sem to sprejemala, katera ženska pa ne?! Navsezadnje so podobno kot jaz živele vse moje prijateljice. Vse po vrsti so se tudi pritoževale in tarnale. Vse so bile enako željne nežnosti in živahnih igrice. Vse smo se, kadar smo šle na borovničevce, podobno šalile na račun moških, ki so samo čvekali, v resnici pa jim je bilo do spolnosti toliko kot za lanski sneg. Pri štiriinštiridesetih letih sem bila na višku moči, imela sem polno energije, pogosto sem sanjerala o popolni predaji kateremukoli moškemu, samo da bi bil. A o teh sanjah nisem nikoli govorila na glas, ker mi je bilo nerodno. Poniževalno. Odvratno. Sanje pa so se sprevrgle v otipljivo resničnost tisti trenutek, ko se me je Toni prvič dotaknil. Čeprav je danes drugače, kot sem si predstavljala, da bo, bi šla še enkrat po isti poti. Si sploh lahko predstavljate, kako je doživeti orgazem petkrat, desetkrat zapored? Seveda si ne.

Ne poznam nobenega drugega moškega, ki bi se za katerokoli žensko potrudil na tak način. Glede na to, da se bo verjetno oglasila še kakšna, ki je imela s Tonijem podobno izkušnjo, naj povem, da pravega spolnega akta v bistvu sploh nisva imela.

Nenehno mi je govoril, da je zato še čas, verjela sem mu, ker sem mislila, da je pač tisto, kar je počel z menoj, le *predigra*. Nepozabna predigra, ki je name delovala kot heroin.

Še danes, ko je praktično že vsega konec, me sladkostrastno zaščemim in iz spomina poletijo dotiki in poljubi, ki jih je trosil po meni vse dotlej, dokler nisem morala oditi domov.

Nekaj časa bo še minilo, da bom sploh lahko dovolila kakšnemu drugemu moške-

mu, da se me bo dotaknil. Vsi, ki so se v zadnjem času javljali na moj oglas na internetu, so odpadli že po prvem stavku. V primerjavi s Tonijem so bili kot mrtve žabe.

Imela sem srečo, (*hvala recesiji*), da sem našla garsonjero, in to opremljeno in ne predrago. Vstanem, ko se mi zahoče, jem, kadar sem lačna, spim, berem, gledam televizijo, grem na sprehod ob Ljubljani. Še zmeraj nekako upam, da se bo Toni premislil in se vrnil k meni. Pravzaprav bi morala reči *tudi* k meni.

Če ne bi Althea odkrila njegovega varanja, če naju ne bi zaslačila Marija, kdo ve, mogoče bi se še danes sestajala. Mogoče, če bi lahko razmišljala malo bolj trezno, kot razmišljam, bi bila ta trenutek lepo doma in z Borutom in hčerko bi sedeli za mizo in jedli šunko.

Borutu se ne bi podrl svet, ne bi padel na kolena in me v solzah prosil, naj ostanem. Hčerka mi ne bi rekla, da sem pokvarjena prasica in največja pička, kar jih pozna. Ne bi imela razloga, da bi pljunila vame in me ozmerjala kot garjavega psa. Vse bi bilo drugače, če bi bil Toni malo manj pogolten na ženske. Če bi bil zadovoljen z eroin in ne, da jih je ves čas moral imeti vsaj dve ali tri hkrati.

In če jaz ne bi bila ... kaj naj rečem ... brezglava trapa v pravem pomenu besede, ker sem pač raje odšla od moža, kot pa da bi ga po vsem tem, kar sem doživela, še prenašala ob sebi. Včeraj sem napisala pismo Košičkovi, ki ima (je imela?) svoj kotiček v prilogi Ona. Zanima me, kaj mi bo svetovala. Mogoče pa začnem pisati spomine. V zadnjih štirih mesecih sem doživela več kot prej celo življenje. Ajd, grem malo ven. To, da sem sama med štirimi stenami, mi ne diši preveč," je še dodala Lucija. (*se nadaljuje*)

 SODNA KRONIKA TEDNA

Trideset let za umor

Višje sodišče v Ljubljani je za umor in napeljevanje k umoru iz koristoljublja na trideset let zopora obsodilo 31-letnega Nenada Mirovića in 32-letnega Gregorja Britovška, poročajo slovenski mediji. S tem je višje sodišče odpravilo sodbo okrožnega sodišča v Celju, ki je oktobra 2008 obtožena zaradi pomanjkanja dokazov oprostilo. Sodba višjega sodišča ni pravnomočna, saj je obramba že napovedala pritožbo na vrhovno sodišče. 19. marca 2002 so pri gramozni jami v Ljubljani našli truplo 25-letnega Velenjčana Matjaža Volka. Policiste je sum kmalu napeljal na Britovška, ki so ga prijeli v nekaj dneh, medtem ko je Mirović pobegnil v Avstrijo, kjer so ga leta 2007 aretirali zaradi prekupčevanja z drogo in ga izročili Sloveniji. V preiskavi naših organov je Britovšek priznal, da je najel Mirovića za umor Volka. Slednji mu je namreč pred devetimi leti izročil dvanajst tisoč evrov in 170 tisoč tolarjev za nakup dveh rabljenih vozil in štirih aluminijastih platišč v Nemčiji, česar pa Britovšek ni izpolnil. Vseeno se je Volku zlagal, da sta vozili že na carini. Volk se je tako odpravil k svojemu dolžniku v Domžale po denar za plačilo carine, Britovšek pa mu je svetoval, naj s seboj za pomoč pri izterjavi vzame Mirovića. Ta je nato po naročilu Britovška pri ljubljanski gramozni jami s pištolo umoril Volka.

Spolno nadlegoval trinajstletnico

Kriminalisti iz Murske Sobote so po poročanju medijev na tožilstvo zaradi utemeljenega suma kaznivega dejanja spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let, podali kazensko ovadbo zoper 33-letnega nekdanjega učitelja ene od tamkajšnjih osnovnih šol, ki naj bi zlorabil trinajstletno učenko. Učitelj menda zanika, da bi se z učenko kdaj dotaknila, priznava pa, da sta si romantično dopisovala po spletu in se je deklica vanj zaljubila, na kar pa se on ni odzval. Starši mu ne verjamejo, saj naj bi bila hčerka z učiteljem sama v avtu tudi po več ur.

Neupoštevanje pravil (3)

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Ne moremo pustiti majhnih ovč na velik pašnik, ker bi se izgubile. Podobno je pri vzgoji otrok. Ne moremo jim vsega dovoliti in čakati, da bodo dovolj stari za pravila, potem pa se pritoževati, ker so nam ušli na kdo ve kateri konec pašnika. Stališča do pravil, do odgovornosti in prevzemanje posledic prinesemo že v družino. Zato ima velik pomen usklajevanje med vsemi, predvsem med očetom in mamo. Eden od staršev se lahko še kako trudi, a ne bo dosegel nič, dokler bodo otroci imeli potuho pri drugem. Na katerih področjih prinašajo pravila korist za otroka in imajo zanj dolgoročne posledice? Eno izmed njih je prav gotovo

hrana. Ta je najbrž na prvem mestu od rojstva naprej, vsaj po odzivu tistih mater, ki jih že na začetku začne skrbeti, ali ima otrok dovolj, preveč ali premalo kilogramov. Pri tem bi bilo včasih povsem dovolj, da gledamo otroka, ne pa toliko kilograme. Kako se odziva, koliko se giba, iz česa so njegovi obroki, kakšne so prehranske navade v družini? Dajmo pomen pravilom pri hrani, ki izhajajo iz ZKP-ja (zdrave kmečke pameti) ... Za mizo smo zato, da se prehranjujemo, in ne zato, da "afne guncamo". S hrano se ne igramo. To velja tudi za mame. Predvsem za tiste, ki nosijo žličke s hrano v otrokova usta v stilu "prihaja

letalo, bruuuuuum, odpri usta ...". Če otroci ne jedo določene hrane, jim ne kuhamo druge. Tale je najtežja preizkušnja, kajti vsi kuharji tega sveta si želijo, da bi ljudje za mizo jedli, zapirali oči od užitka in prosili za dodatno porcijo. Poleg tega je naš trud za štedilnikom poplačan, kadar so krožniki prazni. Nihče noče gledati obrazov, ki se zmrdujejo, samo zato, ker v juhi plava korenček. Zato rajši kuhamo tiste jedi, ki preverjeno gredo v prazne žledčke. V vrtcu in v šoli otroci običajno pojedjo več in bolj različno hrano. Veseli me, da je tam še morski pes tako slasten, da nikogar ne moti, ker mu je ime morski pes ...

ČRNA KRONIKA TEDNA

Ena smrtna žrtev

Minuli teden (od 31. januarja do 6. februarja) so slovenske ceste terjale eno smrtno žrtev, so sporočili z Generalne policijske uprave. Na Gorenjskem so v tem obdobju policisti obravnavali 28 prometnih nesreč, v katerih se je ena oseba huje ranila, tri pa lažje. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola so gorenjski policisti do streznitve pridržali kar dvajset voznikov, zasegli so tudi sedem vozil. Letos je na slovenskih cestah umrlo osem oseb (lani pet), gorenjske ceste pa so letos terjale eno smrtno žrtev.

Knjige in ljudje

Knjige in knjigoljubi (85)

Trinajst knjig KUD Logos

MIHA NAGLIČ

Če bi bil naslov tega zapisa Logos v 13 knjigah, bi to ne bilo prav zadeto. Logos je tako velik, da ga tudi z nešteti knjigami ni mogoče zapopasti. KUD Logos pa je ime kulturno-umetniškega društva, ki ga je ustanovil in ga duhovno vodi filozof **Gorazd Kocijančič**. Vemo tudi, da je *logos* grška beseda za besedo, z njo se začneja tudi Evangelij po Janezu: "V začetku je bila beseda ..." "Logos pomeni besedo, misel in smisel. Logos je prostor smiselne komunikacije in besednega ustvarjanja. Območje mišljenja, mesto poezije, medij književnosti. In vendar logos ne nosi le pesništva in mišljenja. Je tudi vznik smisla in strukture, ki omogoča nastanek pristne glasbe in likovne stvaritve. In ne navsezadnje lahko označuje Tisto, kar radikalno presega vsako človeško besedo in misel: absolutni Smisel. Logos je tisto ime Absolutnega, ki je bistveno določalo evropsko izročilo: od Heraklita Efeškega do Janeza Evangelista, od Besede-Dogodka hebrejskih prerokov do mistične Besede, rojene v duši, in Pojma nemških idealistov. Logos je Beseda, ki ne izključuje poslednje Tišine." Tako piše na Logosovi spletni strani, v tem zapisu pa nam gre za paket kar 13 knjig, ki so jih prvega dne tega meseca predstavili

v Slovenskem gledališkem muzeju v Ljubljani. Če bi napisali, da gre za 13 knjig logos (z malo), bi se to ne zdelo veliko, ker je vseh knjig logos skoraj toliko kot vseh knjig skupaj (saj najbrž ni knjige, v kateri ne bi bilo vsaj ene besede). Bolje je torej, če se naslov glasi Trinajst knjig KUD Logos - kajti to je pa res veliko, če eno društvo izda trinajst knjig v enem paketu! In to ne kakršnihkoli, temveč res izbranih knjig. Nekatere izmed njih bomo predstavili posebej, v nadaljevanju pa na hitro prelistajmo vse trinajst.

Gre za dve zbirki: Logos in Poezije, v prvi je sedem, v drugi šest naslovov. Ste že slišali za **Julijano iz Norwicha** in njena **Razodetja božje ljubezni**. Puščavnica, zazidana v celico, doživi 1373, ko hudo zboli, šestnajst videnj, ki jih pozneje zapiše in tako imamo še danes pred seboj njeno izvirno teologijo, v kateri Bog ni le oče, ampak tudi mati ... **Paladijeve Zgodbe za Lavza** (napisane v letih 419 ali 420) "so tisto najbolj evangelijsko, kar je bilo napisano po evangeliju, kakor je tudi puščavniško življenje tisto najčistejše, kar je človek živel v zgodovini krščanstva ..." **Jacques Ellul** v knjigi **Anarhija in krščanstvo** (1988) dožene, da "bi morale skupnosti, ki se razglašajo za občestva Knjige - če bi bile zveste temu teme-

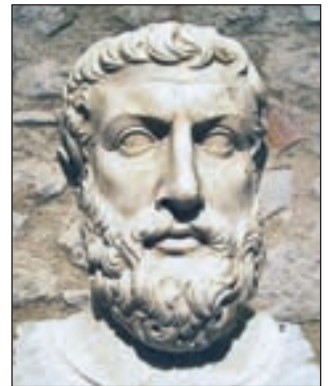
Knjižne zbirke KUD Logos 2009-2010, 13 knjig, uredila Gorazd Kocijančič in Vid Snoj, oblikoval Lucijan Bratuš, www.kud-logos.si

lju - nastopiti odklonilno do priznavanja kakršnekoli oblasti". V **Rojstvu filozofije** (izvirnik 1975) piše italijanski filozof **Giorgio Colli** o tistem, kar je bilo pred filozofijo, o arhaični modrosti, (bogo)blaznosti (*mania*) kot matriki modrosti. **Zagovor proti Rufinu** (402) svetega **Hieronima** je nova priložnost, da spoznamo njegovega gorečega duha, ki ni v bogastvu izražanja pravič puščavniški. Kdor bi se rad umaknil iz sedanje v neko drugo **Resničnost** (2003), naj bere knjigo s tem naslovom, napisal jo je angleški klasični filolog **Peter Kingsley**. Zapelje nas v svet predsokratske modrosti Parmenida in Empedokla, kjer zveemo, da je resničnost "ena sama, nespremenljiva, celovita, nerojena in nesmrtna". V knjigi **Novi krščanski svet** (2002) napoveduje ameriški zgodovinar in religiozolog **Philip Jenkins** prihod globalnega krščanstva. Izpostavi dejstvo, da krščanstvo ni (več) evropska religija - ker se "seli" na svetovni jug, zlasti v Afriko

in Latinsko Ameriko, pa tudi začelo se ni v Evropi ... Sedmim versko-modroslovnim sledi šest pesniških knjig. **Dotik duha** je naslov antologije poljske poezije 20. stoletja, pesmi je izbrala in prevedla Katarina Šalamun Biedrzycka, sestra pesnika Tomaža. Posebna poslastica je antologija helenističnega epigrama **Vpletel bom belo vijolico**, prevedla in komentirala Jelena Isak Kres. **Salomonove ode** in **Salomonovi psalmi** so prvi in edinstven primer aventičnega krščanskega pesništva, prevedla in komentirala sta jih Alen Širca in Matjaž Črnivec. **Eftim Kletnikov** (r. 1946) je eden najvidnejših makedonskih pesnikov druge polovice 20. stoletja, **Studentec rane** pa je naslov knjige njegovih pesmi, ki jih je izbral, prevedel in s svojo besedo pospremil pesnik Veno Taufer. **Salomon Ibn Gabirol** je bil andaluzijski hebrejski pesnik in filozof iz 11. stoletja, njegove izbrane pesmi, ki veljajo za največjo hebrejsko religiozno pesnitev srednjega veka in za eno najpomembnejših del hebrejske književnosti po Stari zavezi, so izšle v knjigi **Krona kraljestva** v prevodu in s spremno besedo Gorazda Kocijančiča. V naš čas se vrnemo s knjigo **Pesmi človeka**, napisal jih je perujski pesnik **Cesar Vallejo**, v poeziji visok kot Andi, pod katerimi se je rodil ...

Filozof Gorazd Kocijančič, urednik zbirk KUD Logos

Parmenid, starogrški filozof, r. ok. 515, u. ok. 445 pr. n. š.

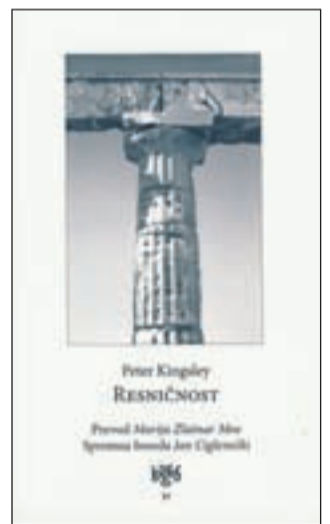
Sveti Hieronim, cerkveni učitelj, r. ok. 345, u. ok. 419/20

Julijana iz Norwicha, anahoreta (puščavnica), živel predvidoma 1343-1416

Cesar Vallejo (1892-1938), perujski pesnik

Peter Kingsley, Resničnost, oblikoval Lucijan Bratuš

Slovinci v zamejstvu (233)

Muzikant iz Podjune

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

V tričlanski strokovni žiriji 5. mednarodnega tekmovanja harmonikarjev za nagrado Avsenik je bil tudi **Adalbert Lipusch** iz Podjune na avstrijskem Koroškem. Pred dobrimi 60 leti je bil rojen v Strpni vasi/Traundorf v občini Globasnica/Globasnitz. Njegova mama je bila Slovenka, ki je poskrbela, da so doma govorili slovensko. Adalbert ali "Bertl" je od otroštva naprej užival v glasbi. Na Koroškem in na sosednjih Ravnah v Sloveniji je pridobil osnovno glasbeno izobrazbo. Še posebej ga je prevzela kitarra, ki jo najraje igra tudi danes. Čeprav je bil poklicni vojak in je v tej službi pred leti dočkal tudi pokoj, je prepeval v slovenskih zborih in igral v glasbenih skupinah. Slovenščina je ostala pogovorni jezik tudi v

Adalbert Lipusch iz Strpne vasi pri Globasnici

njegovi družini. Pa tudi pesem. Oče Bertl je skupaj s soprogo in tremi otroki, ki so končali Slovensko gimnazijo v Celovcu, ustanovil družin-

ski zbor, ki je prvič nastopil leta 1985, nato pa so sledili koncerti po vsej Avstriji in v tujini. Bili so resnična "pojoka družina Lipusch".

Z glasbo živi skoraj 50 let. Ko mu še ni bilo dvajset let, je ustanovil ansambel **Fantje iz Podjune**, ki je igral do leta 1995 in gostoval tudi v Nemčiji, v Sloveniji, v Italiji in v Švici. "Bertl" je za ta ansambel napisal 55 skladb, ki je z njimi zmagoval na festivalih in med drugim prejel nagrado občinstva na festivalu narodnozabavne glasbe v Števerjanu v Italiji. Ko so Fantje iz Podjune leta 1995 nehali igrati, je Adalbert Lipusch ustanovil **Podjunski trio/Jauntaltrio Lipusch**, ki igra še danes. Poleg njega, ki poje in igra kitaro, v njem igra še **Štefan Petjak** (harmonika in orgle) in **Alojz Lipovniki** (bas, petje in šov). Kot pevci se jim pridružijo **Travdi** in **Danilo Katz** ter **Norbert Lipusch**. Na koroških in tudi na slovenskih

radijskih postajah se pogosto vrtijo Adalbertove pesmi, še posebej Pod Peco sem doma, Lepa nedelja, Najlejša je mladost in Rojstna hiša, pa Štefanova polka in Ljubezen iz mladostnih dni, ki ju je napisal harmonikar Štefan Petjak, ter znane slovenske narodne in ponarodele pesmi. Nekaj so jih prevedli tudi v nemščino. Podjunski trio že dolgo sodeluje z znanim koroškim **oktetom Suha** iz Suhe/Neuhaus iz Podjune. Z njim so bili leta 1999 v Avstraliji, leta 2005 pa na Švedskem. Večino pesmi Adalberta Lipuscha sta znana koroška zbiralca starih in tudi novejših pesmi **dr. Ludvik Karničar** in **mag. dr. Bertej Logar** izdala v zvezkih Podjunskih zvokov in jih tako ohranila za sedanost in prihodnost.

Egiptovska preizkušnja

MIHA NAGLIČ

Mihovanja

To, kar se dogaja na ulicah egiptovskih mest ter v očem in medijem prikritem ozadju, je že tretji teden v središču svetovne pozornosti. Kdo in kakšni so pravzaprav ljudje, ki demonstrirajo? Ko pri nas slišimo za Egipt in Egipčane, najprej pomislimo na tisti stari Egipt, na faraone in piramide, pa na vezi, ki sta jih s to starodavno in veliko deželo ob Nilu spletli judovstvo in krščanstvo. Na Mojzesevo izvoljeno ljudstvo v egiptovskem suženjstvu in eksodus iz njega ter na beg svete družine iz Betlehema v Egipt. Pa mogoče še na nekatere novejšje reči in vezi, na

aleksandrinke, ki so hodile v Egipt dojit za denar, na Naserja in Tita, na krute poraze egiptovske vojske v vojnah z izraelsko v letih 1967 in 1973. Ne nazadnje so nekakšna sodobna vez tudi številni turisti, ki romajo na prizorišča staroegipčanske veličine in v letovišča ob Rdečem morju ... Kaj bi nam bilo ob vsem tem lahko še skupnega, nekdanjim in sedanjim Egipčanom, nekdanjim in sedanjim kristjanom in Evropejcem?

Ena od možnih povezav se nam je razkrila na zadnji Glasovi preji s Spomenko in Tinetom Hribarjem. V opusu vodilnega slovenskega filozofa ima posebno mesto sklicevanje na "pravrednote" človeštva: zlato pravilo, svetost življenja, posvečenost mrtvih in dostojanstvo človeka. Te so najmanjši skupni imenovalci svetovnega etosa, skupne vsem civilizacijam, religijam in kulturam. Zlato pravilo so poznali že stari Egipčani: "Ne stori drugemu tega, česar ne želiš, da bi drugi storil tebi." Jezus, ki se je moral kot otrok pred smrtno grozno zateči v Egipt, ga je pozneje izrazil z drugimi besedami: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe." Svetost življenja je najbolj jedrnat povzeta v peti božji zapovedi: Ne ubijaj! Kar pa Mojzesa, ki jo je prinesel z gore, ni odvrnilo od tega, da je ukazal takoj po sestopu z gore pobiti tri tisoč svojih rojakov (kar je bilo v maloštevilnem ljudstvu skoraj genocidno), ki so v njegovi odsotnosti častili zlato tele. Prinesel je prepoved ubijanja in jo prvi sam prekršil. Po-

svečenost mrtvih je res "pravrednota"; nedavne znanstvene raziskave so pokazale, da so neandertalci že pred sto tisoč leti obredno pokopavali svoje mrtve. Kar z drugimi besedami pomeni, da so bili etično na višji ravni kot tisti, ki so leta 1945 svoje žrtve pobili in prikrili v razne jame in jarke, brez pokopa in brez pomnika. To je res hudodelstvo proti človečnosti, ki ne zastara. Ena najvišjih oblik izkazovanja posvečenosti mrtvih so gotovo egiptovske piramide in v njih skrite grobnice. A te so bile namenjene le tistim, ki so bili v tedanji hierarhiji postavljeni najvišje. V teh dneh in tednih pa lahko s posredovanjem medijev opazujemo, kako se Egipčani današnjih dni zavzemajo za svoje elementarno človeško dostojanstvo. Med protestniki so gotovo tudi lumpenproletarci, kriminalci in provokatorji iz vrst tajnih agentov, a pri večini ljudi je očitno prav to: da hočejo v prihodnje živeti človeka dostojno življenje, da jim je dovolj ponižnega služenja enemu največjih diktatorjev in njegovi kamarili.

Skratka: (pra)vrednote svetovnega etosa, ki so jih poznali že stari Egipčani, so prav v teh dneh na preizkušnji med Egipčani našega časa. Bosta diktator in vojska spoštovala njihova življenja? Jim bo dopuščeno več človeškega dostojanstva? Mubarak bo slej ko prej na svoji koži doživel zlato pravilo. Ker je s svojimi državljanji počel, česar ne bi smel, bo zdaj sam deležen zle usode? Tako bi bilo po pravici. Bo tudi res?

Vaš razgled

Kaj se zgodi, ko stakneta glavi dva Gorenjca, Kranjčanka z bivališčem v občini Šenčur Duša Trobec Bučan, aktualna ministrica za lokalno samoupravo, in Tržičan Jure Meglič, direktor urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj? Gorenjska izgine z zemljevida pokrajin. Ministrica sicer pravi, da gre pri zemljevidu s šestimi pokrajinami za delovni osnutek, kjer bodo še spremembe, tako da se morebiti juha le ne bo pojedla tako vroča, kot se je skuhala. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

"Grus Got. Wo kann ich Wasser trinken," se je spraševal avstrijski gost v galeriji MO Kranj in se nasmehnil, ko je ugledal aparat za vodo. Ampak kozarci so na obeh straneh. Vzel je levega z lesenega stojala. Zdeli so se mu lepši, čeprav je na stojalu pisalo "umazani kozarci", česar sicer ni razumel. Toliko za šalo, sicer pa je to še en dokaz, da se na kranjski občini obnašajo ekološko in ločujejo odpadne plastične kozarce od drugih smeti. Bravo. I. K. / Foto: Tina Dokl

Šepetalnica za veter (33)

CVETKA BEVC

roman

Letalo je zamujalo. Vsaj prvi očitek sem si prihranil, je olajšano zavzdihnil Sergej, ne bo treba punc postopati po letališki stavbi in kričati v telefon, zakaj hudiča nikoli ne more biti točen. Sama je razpolagala s časovno disciplino upokojenega generala, ki ni pozabil, da se dan deli na ure, minute, sekunde, katere so napolnjene z vestnim izpolnjevanjem nalog. Toda njegove zamude so bile ponavadi opravičljive. Vsaj zanj. Saj nisem tip na klic, se je včasih jezil, ko ga je že v tretje po telefonu opozarjala, da ga čaka z večerjo. Moje delo je nepredvidljivo, ne določa ga le število znakov, s katerimi mora napolniti stran v eni uri. Čas se pri tem lahko zgosti ali razredči, tiktakanje je več kot le pre-

mikanje kazalcev, ura ni samo ura, lahko jo vzameš kot slišni kažipot umiranja, zakaj bi drugače prav vojaki poskrbeli za nastanek ročnih ur. Težko bi med streljanjem izvlekli žepno uro, da bi videl, koliko časa je še ostalo za življenje. Toliko o napredku tehnologije. Take je včasih otresal pred Varjo, se zmrdrnil nad zahtevo vsaj po opravičilu, in se raje zmazal s arogantnimi pripombami na račun mladine, ki v svoji naglici, hitenju in hotenju po več, več, več, pozablja, da že prepoznavanje občutenja zahteva svoj čas. Neodločen. Nepredvidljiv. Neomejen. Kaj šele kaj drugega. A njegova umovanja gor ali dol, Varja je najbrž imela prav. Ni bila edina, ki je negodovala nad njegovim slovesom večnega

zamudnika. Ded bi mu navil uro, če bi dočakal, kako se je kot odrasčajoči mulc izvil iz primeža njegove železne discipline in pristal v trmoglavem uporništvu, kjer je njegov razkorak s časom bil le mila posebnost med vsem ostalim. Ostalo je z leti nemara nekako spravil v red, a tu je ostal večni mladenič, čeprav je poskušal utekanje časa ukrotiti celo s tem, da niti ure ni nosil. Ravna se po soncu, v mrakobnih dneh pa se mu tako ali tako zdi, da se je zataknil v eni sami sekundi. S smehom je poskušal nekaj od tega razložiti Katarini, ki se mu je pridružila pri čakanju, mu prijazno prinesla kavo, nemara s slabo vestjo, ker ga je napojila z vinom, kot jo je podražil. A se naslednji trenutek

ugriznil v jezik. Temna senca je znova hušknila čez njen obraz, da se je kar stresel. "Ni bilo namerno," je v zadregi odvrnila, prikrivajoč majhno laž, saj v resnici je upala, da bo tako nemara kaj več izvlekla iz nje. Ni samo njega mučilo nepoznano. Neizrečeno. Prikrto. Ali pa upanje, da bosta lahko celo znova ujela kanec tiste čarobnosti, v katero sta trčila ob prvem večeru. Ne pa ves ta balast, s katerim se zdaj obmeta vata kot človeka, ki sta v čakalnici med kakim mukotrpnim čakanjem na zobozdravnika načela pogovor. Med njima je vendar stkana vez, povezana sta z zgodbami Magdalene in Vasilija, njuni življenji nista samo njuni življenji, temu dolgajeta nekaj več. V hotelski sobi

se vendar nahajajo fotografije, ki so v neki družini kot svetinja romale iz rok v roke. Pa saj ne gre samo za resnično ali neresnično vez iz preteklosti, tu in zdaj sta prepletena, se je zavedel Sergej, pa čeprav v teh trapastih okoliščinah, ko Katarina skupaj z njim strmi proti vratom, skozi katera se bodo vsak hip usuli potniki. Zato je bolje vsaj zdaj molčati, se je odločil Sergej, v napetosti bi lahko izvrgel še kakšno neumnost, in sploh Varja že prihaja, kaj prihaja, teče proti njemu, poletela bi nemara, če je ne bi teža potovalke pritiskala k tlom. Tako mlada je, je najprej z zavistjo prešinilo Katarino, ko je od strani opazovala, kako se mu je vrgla v objem.

(se nadaljuje)

Pospešen razvoj petih centrov

Pred nedavnimi objavljeni rezultati gospodarskega ministrstva za spodbujanje razvojnih centrov, po katerem se bo na Gorenjskem poglobljeno vlagalo v znanje na petih področjih, še vedno odmeva.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Med največjimi je projekt Nela, ki združuje deset vodilnih slovenskih podjetij elektro industrije, ki so skupaj ustanovili razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko v gorenjski regiji. Konzorcij sestavljajo podjetja Domel, LTH Ulitki, Eti, Hidria Rotomatika, Iskra ISD, Iskra Mehanizmi, Iskra Tela, Iskra Varjenje, Lotrič laboratoriji in Zavod livarske

gije), ki bo v prostorih Iskratela v Kranju. Ta center predstavlja poslovno-tehnološki in razvojni sistem. "Strateški cilji centra so zgraditi stimulatивно razvojno okolje za razvoj novih tehnologij, izdelkov in storitev in za nastajanje novih visoko tehnoloških podjetij ter novih visoko tehnoloških delovnih mest," sporočajo iz Iskratela. Obenem bo podjetje pospeševalo razvoj celotne slovenske panoge IKT skozi povečana vla-

gesti in mladim z višjo izobrazbo ponudili atraktivna delovna mesta," podobno odgovarja Gaber Bregant, direktor podjetja Ocean Tec, ki je eden od partnerjev pri Razvojnem centru za nove materiale Jesenice.

Inovacijsko podjetniško okolje

Ta projekt je vreden 13 milijonov evrov, več kot sedem prispeva EU. V konzorciju

šola za dizajn, Univerza v Ljubljani, GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in Zavod lesarski grozd. "Razvojni center bo povezal in nadgradil razvojno-raziskovalne kapacitete in kompetence ter ustvaril potrebne sinergije za prodor slovenske lesne pohištvene industrije na mednarodni trg izdelkov visoke dodane vrednosti na področju oblikovanja bivalnih in delovnih prostorov ter sonaravne kul-

Jožica Rejec / Foto: Gorazd Kavčič

industrije Slovenije. "Vsa podjetja, združena v konzorcij, so izvozno usmerjena in se dokazujejo na globalnem trgu, kjer konkurenčnost igra odločilno vlogo v pogledu pridobivanja in ohranjanja tržne pozicije na svetovnih trgih," pojasnjuje Matjaž Čemažar, direktor razvoja v Domelu in vodja priprave projekta Nela.

Visoka dodana vrednost

Visokotehnološko podjetje Nela bo podpiralo trajnostni razvoj s področja učinkovite rabe energije, alternativnih virov energije in bo razvojne sinergije oblikovalo v treh komplementarnih razvojnih programih: zagotavljanje kakovosti in prenos tehnologij s ključnim poudarkom na vzpostavitvi laboratorijev, s sklopi energetske učinkovitih električnih strojev ter stikalno tehniko, s ključnim poudarkom na razvoju zaščitnih, krmilnih in energetske učinkovitih stikalnih komponent v naprednih sistemih. Razvojni center Nela bo v obdobju do leta 2014 ustvaril trideset milijonov evrov dodane vrednosti. To predstavlja 1,54-kratnik sredstev sofinanciranja s strani države, ki znašajo dvajset milijonov evrov, celotna vrednost operacije pa znaša približno štirideset milijonov evrov.

Enako bogat je tudi Razvojni center IKT (informacijsko komunikacijske tehnolo-

Andrej Polenec / Foto: Gorazd Kavčič

ganja zasebnega in javnega razvojnega kapitala in okrepljeno sodelovanje industrije z raziskovalno-razvojnimi sektorjem.

Preprečevanje bega možganov

Razvojni center IKT ustanavlja pet partnerjev: Iskratel, Tehnološki park Ljubljana, Zavod Tehnološka mreža ICT, ki združuje prek petdeset vodilnih slovenskih podjetij s področja IKT, ustanova Sintesis ter Borea. Do konca leta 2014 bodo vložili v projekt, vreden prek štirideset milijonov evrov, več kot 28 milijonov evrov lastnih sredstev, preostali denar so pridobili prek razpisa. "S pomočjo javnega denarja bomo lahko povečali stvarno velikost projekta in izvedenih aktivnosti, povečali finančno vrednost projekta, hkrati pa zagotovili tudi širše ekonomske učinke, predvsem pri nastajanju novih podjetij, novih delovnih mest in preprečevanju bega možganov v tujino," pojasnjuje Andrej Polenec, direktor Iskratela.

Razvojni center IKT naj bi ustvarjal dodatno vrednost, ki bo za približno tretjino presešla povprečje panoge, ustvarjenih bo trideset novih delovnih mest, nastalo naj bi vsaj dvajset novih podjetij. "Z delovanjem razvojnega centra za nove materiale Jesenice bomo dvignili dodano vrednost v podjetjih, ustvarili do petdeset novih delovnih

Franc Zupanc / Foto: Gorazd Kavčič

sodelujejo Ocean Tec, Acroni, Tehnični biro Jesenice, RDM inženiring, Noemus, Veplas, VSR LAB, Visoka šola za tehnologijo polimerov in Občina Jesenice. "Razvojni center Jesenice je zastavljen kot inovacijsko podjetniško okolje, ki bo spodbujalo razvoj inovativnih tehnologij, izdelkov in storitev ter omogočalo razvoj visoko tehnoloških podjetij na področju novih materialov," pravi Bregant.

Ena od glavnih nalog centra bo tudi komercializacija novih idej, produktov. Konkretno se bodo v razvojnem centru osredotočili na izdelavo in uporabo novih materialov na področju kompozitnih materialov in tehnologij gradnje kompozitnih izdelkov ter njihovo uporabo za proizvodnjo plovil za prosti čas, tehnologij za razvoj specialnih nerjavnih jekel z izboljšanimi fizikalnimi lastnostmi pa tudi tehnologijami in materiali v elektroniki, električnih napeljavah in ožičenju ter materialov za širšo uporabo.

Nadgradnja razvojno-raziskovalnih kapacitet

Tudi v Alplesu, vodilnem partnerju RC31 Razvojnem centru kreativne pohištvene industrije, so zadovoljni. Konzorcij poleg Alplesa sestavljajo še Helios TBLUS, Lip Radomlje, Gonzaga-Pro, Klub Ambienti, Triis, Mizarstvo Bolčič, IB-Caddy, Visoka

Gaber Bregant / Foto: Gorazd Kavčič

ture bivanja v kontekstu trajnostnega razvoja in nizkoogljene družbe," pravi Franc Zupanc, direktor Alplesa.

Center so ustanovila ambiciozna in v prihodnost usmerjena podjetja, ki so s sodelovanjem z izobraževalnimi in podpornimi institucijami povežali svoje vizije, ambicije in resurse. "Naše ključno delo bo razvoj novih izdelkov, razvoj ekološke prvršinske obdelave pohištva ter vizualizacija in izboljšani e-modeli," pravi Zupanc in dodaja, da je bil spodbuden celoten uspeh lesnopredelovalnega sektorja, saj so bili na razpisu uspešni kar trije projekti.

Poleg naštetih štirih projektov Gorenjci za svojega štejejo tudi projekt osmih podjetij in institucij, ki so se sicer povezala v Pomurski regiji. Gre za razvojni center za nove materiale, pogone navtične in SAS-tehnologije, glavni partner projekta je Seaway Group. Ob njem sta tudi Pipistrel in radovljiški Albatross Fly pa tudi Občina Puconci. Manj kot trideset odstotkov aktivnosti se bo dogajalo v občini Radovljica. Evropska unija bo projekt podprla z več kot 14,5 milijona evrov, po nam znanih informacijah, Jani Grašič, direktor Seawayja, nam ni odgovoril, pa naj bi v tem centru razvijali tudi tehnologije za izkoriščanje vetra pri pridobivanju električne energije (vetrne elektrarne).

Brezposelnost se bo ustalila

Lani umiritev brezposelnosti. Januarja nova rast, na pomlad naj bi se trend obrnil.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - "Ocenjujemo, da bo gospodarska nestabilnost še vplivala na gibanje brezposelnosti, vendar manj kot v zadnjih dveh letih. V prvih mesecih se bo brezposelnost še okrepila, nato se bo trend obrnil. Konec leta naj bi se brezposelnost ustalila pri 8900 oseb," napoveduje Dragica Ribnikar, direktorica kranjske območne službe Zavoda RS za zaposlovanje. To kaže tudi prvi letošnji mesec: brezposelnost se je povečala za slabe štiri odstotke v primerjavi z mesecem prej (prijavljenih 8551 oseb). Tudi v Sloveniji se je brezposelnost januarja povečala (za nekaj manj kot pet odstotkov) na skupno 115 tisoč brezposelnih. Zavod beleži napoved presežnih delavcev v Merkurju (169 delavcev, je večina z območju Celja).

"Ob koncu prejšnjega leta je bilo sicer za petino več brezposelnih kot leto prej (8238 oseb), vendar je število naraščalo bistveno počasneje," pojasnjuje direktorica. Povečanje gre v večji meri na račun decembrskega priliva v evidenco brezposelnih, ko je bilo kar 940 od 1500 prijavljenih starejših, ki želijo ubežati novostim pokojninske zakonodaje. Stopnja brezposelnosti na Gorenjskem je bila takrat 8,4-odstotna ali za 2,7 odstotne točke manjša kot v Sloveniji.

LJUBLJANA

Januarja 0,8-odstotna deflacija

Januarja smo imeli v Sloveniji 0,8-odstotno deflacijo, kar je po razlagi Urada za makroekonomske analize in razvoj pričakovano zaradi močnih sezonskih gibanj cen, predvsem znižanja cen oblačil in obutve, nižje so bile tudi cene počitnic. Nasprotno so se januarja precej povišale cene hrane, na podlagi že znanih februarskih podražitev hrane pa na UMAR-ju v prihodnje pričakujejo drugačen vpliv na cene življenjskih potrebščin. "Trenutno povišanje hrane je posledica vpliva dviga cen na tujih trgih na domače maloprodajne cene, kar se bo nadaljevalo v prihodnjih mesecih, zato pričakujemo nadaljnje višanje cen," je povedal Boštjan Vasle, direktor Umarja. Inflacija na medletni ravni znaša 1,8 odstotka. **B. B.**

Foto: Gorazd Kavčič

Dragica Ribnikar

"Zaposlitvene možnosti so se lani povečale, saj so delodajalci ponudili za štiri odstotke več zaposlitev kot leto prej," nadalje pojasnjuje Ribnikarjeva. Delodajalci so ponudili 12.500 prostih delovnih mest, največ na območju Kranja, na novo se je zaposlilo 8555 oseb, dobra polovica je bila brezposelna. Lani jih je največ ostalo brez dela zaradi izteka pogodbe za določen čas, sledijo stečajni ali trajno presežni delavci, tem pa iskalci prve zaposlitve. Iz evidence se je odjavilo 8632 brezposelnih, dobra polovica (4722) se je zaposlila, 3522 se jih je odjavilo iz evidence iz drugih razlogov. Skoraj polovica je lani prejela denarno nadomestilo. Še to: aprila se Območna služba in Urad za delo Kranj selita iz petih objektov v Kranju v Trgovski center Dolnov. V času selitve, ki bo trajala tri tedne, bodo opravljali le osnovne storitve.

Občina Šenčur obvešča, da je danes, **v PETEK, 11. FEBRUARJA 2011**, na svoji spletni strani www.sencur.si in na oglasni deski Občine Šenčur objavila **JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE ŠPORTNIH PROGRAMOV V OBČINI ŠENČUR ZA LETO 2011, KI SE SOFINANCIRAJO IZ PRORAČUNA OBČINE ŠENČUR.** Rok za prijavo na javni razpis je **7. MAREC 2011.**

MEŠETAR

Cene klavnih polovic prašičjega mesa

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja v okviru tržno informacijskega sistema pripravlja tudi tržno poročilo za prašičje meso. Poglejmo povprečne cene prašičjih klavnih trupov oz. polovic po posameznih razredih v lanskem decembru in spremembe cen v primerjavi z novembrom!

Razred	Povprečna cena	Sprememba v primerjavi z novembrom
S	154,41 EUR/100 kg	+ 5,90 EUR + 3,97 %
E	144,05 EUR/100 kg	+ 5,47 EUR + 3,95 %
U	133,45 EUR/100 kg	+ 5,53 EUR + 4,32 %
R	128,12 EUR/100 kg	+ 0,91 EUR + 0,72 %
O	114,53 EUR/100 kg	- 12,53 EUR - 9,86 %
P	ni bilo zakola	

In kaj kaže primerjava s cenami v drugih državah Evropske unije? V Sloveniji je bila novembra cena za razred E (po podatkih Evropske komisije) 138,40 evra za sto kilogramov in je bila nekoliko višja kot v Evropski uniji, kjer je bilo povprečje 137,39 evra. Med 27 članicami unije je bila cena najnižja na Danskem - 126,23 evra in najvišja na Malti - 182 evrov. V sosedni Avstriji je bila cena 136,51 evra, v Italiji 153,52 evra, na Madžarskem 138,26 in v Nemčiji 144,62 evra za sto kilogramov.

Poglejmo še cene v četrtem letošnjem tednu, to je med 24. in 31. januarjem. Takrat je po podatkih agencije cena za razred E znašala 125,25 evra za sto kilogramov in je bila nižja kot v enakem lanskem tednu (128,38 evra) in nižja kot predlani (130,26 evra). **C. Z.**

LJUBLJANA

Mednarodna razstava mačk

Felinološko društvo Ljubljana bo v soboto in nedeljo pripravilo v prostorih Športnega društva GIB Ljubljana Šiška mednarodno razstavo pasemskih mačk, na kateri bo sodelovalo okoli dvesto mačk različnih pasem iz Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske, Slovaške in Slovenije. Obiskovalci razstave bodo lahko videli ponosne perzjike, kratkodlake eksotke, svete birmanke s svilnato dlako, vitke abesinke in njihove dolgodlake sestrične somalijke, elegantne siamke, orientalk in balijke, "plišaste" kartuzije, gole peterbalde, nakodrane rexe, ruske modre mačke, norveške gozdne muce, brezrepe manxe itd., poleg pasemskih pa tudi nepasemske mačke. Oba dneva se bo razstava začela ob 10. uri, odločanje o najlepših mucah v posameznih kategorijah in na razstavi se bo začelo ob 16. uri, pol ure prej pa bodo še posebna tekmovanja, med drugim izbor valentinovega mačjega para. **C. Z.**

DOVJE

O gradnji objektov na kmetiji

Kmetijska svetovalna služba bo v torek, 15. februarja, z začetkom ob 9.30 pripravila v domu agrarne skupnosti na Dovjem predavanje o gradnji nezahtevnih in pomožnih objektov na kmetiji. Predaval bo Franci Pavlin, specialist za živinorejo na Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj. **C. Z.**

Ponudba iz hleva in z njive

Na kmetiji pr' Benk v Poženiku, kjer gospodarita Francka in Martin Porovne, čakajo le še na uradno dovoljenje za predelavo mleka, ponudbo mlečnih izdelkov pa dopolnjuje še ponudba z njive - rdeča pesa, kumarice, fižol ...

CVETO ZAPLOTNIK

Poženik - "Hudo mi je, ko vidim, kako danes nekateri opuščajo kmetovanje na velikih, urejenih kmetijah. Midva z možem Martinom sva začela skorajda iz nič," se spominja Francka in pove, kako so potlej, ko ji je pri osemnajstih letih umrl ata, zemljo dali v najem, in kako so jo po tem, ko se je poročila, vzeli nazaj in jo 1982. leta začeli sami obdelovati. Na poročno potovanje sta šla mrvo spravljat, prvo kravo jima je kupil Martinov oče. Kmetija je bila tedaj majhna, kmetijske zemlje je bilo vsega 2,5 hektarja, gozda pol-drugi hektar. Postopoma, leto za leto, so urejali kmetijo in povečevali obseg pridelave. Zgradili so novo gospodarsko poslopje, hišo, garaže, kupili tri hektarje kmetijske zemlje in stroje, ki jih potrebujejo pri kmetovanju. Danes obdelujejo šest hektarjev lastnih kmetijskih zemljišč in še 2,3 hektarja najetih ter redijo enajst krav (še letos jih bo petnajst), pet telic, dvanajst telet, petindvajset kokoši ...

Na kmetiji so že doslej poskusno, za lastne potrebe, predelovali mleko v mlečne izdelke. Ker se je pokazalo, da bi si tudi tako lahko izboljšali dohodek, so kot dopolnilno dejavnost registrirali predelavo mleka in v kleti hiše uredili "delavnico", v kateri naj bi dnevno okoli dvesto litrov mleka z domače kmetije predelali v mlečne izdelke - skuto, sir, mehki sir, jogurt, sladko in kislo smetano ... "Zahteve za ureditev predelave mleka na kmetiji niso več tako stroge, kot so bile ne-

V prostoru za predelavo mleka: Martin, Francka in Matjaž

"Nič ne jamramo, treba je pozitivno razmišljati in z veseljem delati," pravi Francka in poudarja, da bodo kmetije sedanjo gospodarsko krizo najbolj občutili takrat, ko ljudje ne bodo imeli več denarja, da bi lahko kupovali njihove pridelke in izdelke.

kdaj. Inšpektorji so pregledali prostore in opremo, izpolnili smo vse njihove zahteve, zdaj čakamo le še na uradno dovoljenje. Že lani smo kupili avto - hladilnik za prevoz

mlečnih izdelkov," je povedal Martin in dodal, da bodo izdelke prodajali doma na kmetiji in na tržnici v Ljubljani; ponudba njihove kmetije pa je tudi na spletnem porta-

Pr' Benk so lani prejeli občinsko priznanje za urejeno kmetijo. "Rada imam pospravljen, urejen, veliko rož ..., " je ob tem dejala Francka.

lu Kupujmo domače. "Ponudbo iz hleva" dopolnjujejo še s "ponudbo z njive". Pridelujejo rdečo pesa, kumarice za vlaganje in fižol, letos bodo prvič posadili česen. Vse to prodajajo doma, na kmetiji, dogovarjajo pa se še s prodajalcem domače hrane iz Mengša. Še letos bodo mogoče na kmetiji postavili silos, načrtujejo tudi postavitve strojne lope, morda se bo nekoč pokazala potreba tudi po gradnji novega hleva ...

Francka še dela v cerkljanskem vrtcu, Martin je po sedemindvajsetih letih dela na KŽK-jevi farmi Pšenična Polica pred tremi leti ostal doma. Njun starejši sin Mitja je že pri kruhu, sin Matjaž, ki naj bi tudi prevzel gospodarske vaje kmetije, še hodi v šolo. Začel je na škofjski gimnaziji, odkoder je kljub lepim ocenam po dobrem letu dni "presedlal" na srednjo biotehniško šolo v Strahinju, kjer se pri šolanju za kmetijskega tehnika - podjetnika veliko bolje počuti, kot se je v Ljubljani.

Vračilo dela trošarine

Kmetje lahko do konca marca zahtevajo povrnitev 70 odstotkov trošarine od lani kupljenega goriva za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Kot navaja Ana Demšar Benedičič, specialistka za ekonomiko kmetijstva v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, so do vračila dela trošarine za leto 2010 upravičeni kmetje, ki so 30. junija lani imeli v uporabi toliko kmetijskih zemljišč in gozda, da je skupna normativna poraba znašala vsaj 540 litrov, pa tudi tisti, ki niso imeli

kmetijskih zemljišč, a so razpolagali vsaj z desetimi hektarji gozda. Vračilo trošarine je možno uveljavljati le za dejansko porabljeno gorivo, vendar največ do normativne porabe, ki za njivo ali vrt, trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjak, matičnjak, trajni in barjanski travnik ali ekstenzivni sadovnjak znaša dvesto litrov na hektar, za vinograd, intenzivni sadovnjak, hmeljišče, oljčnik ali

drug trajni nasad 420 litrov, za plantažo gozdnega drevja petdeset litrov ter za gozd ali kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem, 15 litrov na hektar. Pri tem se upoštevajo površine kmetijskih zemljišč, kot jih izkazujejo Gerki (grafične enote rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev), in gozdne površine, kot jih je na dan 30. junij 2010 izkazoval zemljiški katalster. Kmetje morajo vlogo

za vračilo dela trošarine oddati osebno ali poslati po pošti pristojnemu carinskemu organu najkasneje do 31. marca, obrazec pa lahko dobijo v enoti kmetijske svetovalne službe ali si ga natisnejo s spletne strani carine. Vlogi ni treba dodajati dokazil o površini (te podatke po uradni dolžnosti pridobi carinski organ), treba pa je priložiti originalne račune za kupljeno gorivo. Veljajo računi za nakupe goriva na bencinskih servisih in računi za strojne storitve, na katerih je navedena tudi količina porabljenega goriva. Carinski organ bo po končanem postopku račune vrnil upravičencu, ki pa jih mora hraniti še deset let od konca trošarinskega leta.

Občina Šenčur obvešča, da je danes, v **PETEK, 11. FEBRUARJA 2011,** na svoji spletni strani www.sencur.si in na oglasni deski Občine Šenčur objavila **JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV NA PODROČJU SOCIALNO-HUMANITARNIH DEJAVNOSTI, KI SE SOFINANCIRAJO IZ PRORAČUNA OBČINE ŠENČUR ZA LETO 2011.** Rok za prijavo na javni razpis je **4. MAREC 2011.**

Občina Šenčur obvešča, da je danes, v **PETEK, 11. FEBRUARJA 2011,** na svoji spletni strani www.sencur.si in na oglasni deski Občine Šenčur objavila **JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA DODELITEV SREDSTEV ZA FINANCIRANJE IN SOFINANCIRANJE PROGRAMOV KULTURNIH DEJAVNOSTI ZA LETO 2011, KI SE SOFINANCIRAJO IZ PRORAČUNA OBČINE ŠENČUR.** Rok za prijavo na javni razpis je **11. MAREC 2011.**

PLANINSKI IZLET: KRIM (1107 M)

Trigonometrična točka

Južni čuvaj Ljubljanskega barja. Ena najpomembnejših geodetskih točk v Sloveniji, saj so že v času habsburške monarhije avstrijski zemljemerci tukaj postavili koordinacijsko izhodišče prve katastrske izmere dežel.

JELENA JUSTIN

Ko hodimo po Polhograjskem hribovju, se nam pogled vedno ustavi na čuvaju Ljubljane, hribu, na katerega je bil kar dvajset let prepovedan vzpon. Daleč naokrog je znan po svojem radarju, nanj pa vodijo številne dobro markirane, ne prenaporne poti. A če se ga lotimo iz doline, moramo premagati kar nekaj višinske razlike.

Mi se bomo Krima lotili s parkirišča pod cerkvijo svete Ane. Avtocesto zapustimo na izvozu Brezovica. Nadaljujemo proti Vrhniku in v križišču se usmerimo proti Podpeči. Nadaljujemo mimo Vnanjih in Notranjih Goric do Podpeči, kjer zavijemo desno proti Kamniku pod Krimom. Skozi Kamnik se zapeljemo še pod cerkvico sv. Ane.

Pod cerkvijo je manjše parkirišče, kjer parkiramo in začnemo z vzponom po koloovozni poti. Kolovoz se zmereno vzpenja, vmes je pot skoraj položna, skozi gozd. Po približno pol ure hoje se nam z leve strani priključi pot z Jezera. Še nekaj metrov in pridemo do planine Planince. Če se ozremo nazaj proti dolini, se precej daleč pod nami pokaže Podpeško jezero, ki ga domačini imenujejo tudi *Podkrimsko jezero*. Na Planinci nas bo pasji lajež opozoril,

Zadnji metri mimo križa proti vrhu Krima / Foto: Jelena Justin

kdo je tukaj gospodar. Nadaljujemo mimo nekaj hiš in že smo na razcepu poti. Levo zavije steza do t. i. Ledene jame, kjer je dolgo v poletje led, mi pa zavijemo desno in se v spodnjem delu zmerno, nato pa strmeje vzpenjamo skozi gozd. Takoj, ko zavijemo desno, je pot blatna in skoraj prepričana sem, da je večino leta tako. V nekaj minutah pridemo do cerkvice svetega Tomaža, ki je prvič omenjena leta 1368 kot lovska kapela. Postaviti naj bi jo dal izanski grof Auersperg v zahvalo za rešitev pred medvedom.

Stranskih poti je precej, zato bodimo pozorni na markacije. Pot skozi gozd, začne pridobivati na strmini. Kmalu dosežemo narejeno široko pot, ki spominja na nekakšno

mulatjero. Pot se strmo vzpne in vzpon ne mine, dokler ne dosežemo gozdne ceste, ki pripelje na Krim. Do vrha Krma lahko sledimo omenjeni cesti in se mimo križa ter po nekaj stopnicah povzpemo do Doma na Krimu, lahko pa, ko dosežemo gozdno cesto, zagrizemo v bližnjico, ki nas pripelje do vojaškega objekta, kjer zavijemo levo in že sedimo v toplem domu ob vročem čaju.

Krim je čudovit razglednik; le ob pravem vremenu ga moramo obiskati. Pogled proti severu je pogled na Ljubljansko kotlino z Ljubljanskim barjem, ki mu izjemno kuliso delajo Kamniško-Savinjske Alpe, pa Julijci s Triglavom, Karavanke s Stolom, v ospredju pa Polho-

grajsko hribovje, Blegoš in Ratitovec. Na vzhodu je Posavsko hribovje, kjer dominira Kum, pa Pohorje v ozadju. Pogled proti jugovzhodu se ustavi na Gorjancih. Na jugozahodu vidimo Snežnik, Nanos, morda celo morje.

Vrh Krima je tudi edinstvena spominska plošča, saj je hrib predstavljal geodetsko točko že v habsburški monarhiji, ko so delali prve katastrske meritve Kranjske, Koroške, Primorske, Goriške, Trsta ter Istre s kvarnerskimi otoki.

Sestopimo po poti vzpona, lahko pa naredimo krožno turo mimo Podpeškega jezera. Srečno!

Nadmorska višina: 1107 m
Višinska razlika: 807 m
Trajanje: 3 ure in 30 minut
Zahtevnost: ★★★★★

Dom na Krimu / Foto: Jelena Justin

Razgled z vrha / Foto: Jelena Justin

222 vaj za popoln spomin
• malgarška vadba za na pot
• bolj pripravljena na soočanje z vsakodnevnimi izzivi

Novo!
Kakšno telefonsko številko imata tasta in tašča? Kako je ime kolegici, ki si mi jo predstavila zadnjič? Kdo je že ta prijazni gospod, ki me je tako lepo pozdravil? Včasih nam jo spomin lahko pošteno zagode. Sedaj je konec pozabljivosti, saj je tu praktična knjiga z vajami, da bodo možgani prišli nazaj v vrhunsko formo. Vaje so preproste, a učinkovite, dodane so tudi zvijače za boljše pomnjenje.

Redna cena knjige je 12,90 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **10 EUR** + poština.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Mimogrede: ali na pamet veste PIN kodo za dvig gotovine na bankomatu?

Gorenjski Glas

Kislo zelje in od barv razvajena okna

ALENKA BOLE VRABEC

Freyming-Merlebach sta dva rudarska kraja v bližini francosko-nemške meje, ki so ju 1971 združili. Mrzlo, vetrovno vreme novembra konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Na turneji po Franciji, Belgiji, Holandiji in Nemčiji prebivamo pri naših izseljencih in zdomcih. Plavolasa Silvie, katere mož je predelavec v jami, je kot kraljica v skromni hiši rudarske kolonije. Mati sedmih otrok je vedno nasmejana in na prepisno nedeljo pripravljena, da mi pokaže 50 kilometrov oddaljeni Metz z mogočnimi utrdбами in vitraji po cerkvah, mesto, ki je bilo zdaj francosko zdaj nemško. Kaj pa nedeljsko kosilo?

Poosebljeno sonce se nasmeje in odgovori: "Saj bom vse pripravila vnaprej. Peklo se bo samo. Choucroute,

strasburški choucroute, zelo slastno, če si zelo lačen. In moji so vedno lačni."

Metz naju sprejme v kristalni, a mrzli svetlobi. Katedrala sv. Štefana je mogočna, s prekrasnimi vitraji, med katerimi jih je nekaj ustvaril Marc Chagall in žarijo v močnih modrih in rdečih odsevih svetopisemskih postav.

"Če so ti vitraji všeč, pojdiva še na kolodvor!" reče Silvie in že stopava proti 300 metrov dolgi, v mogočnem neoromanskem slogu z visokim stolpom zgrajeni železniški postaji (1904-1908), ki je bila med prvo svetovno vojno priča grozljivih dogodkov. Ko se moj pogled odvrne od pisanih oken, v trafikli med francoski izdajami zagledam nemško knjigo z naslovom: Katrin wird Soldat (Katrin bo vojak) Adrienne Thomas. Nikoli ni

sem slišala zanjo. "Bilo ji je sedemnajst let, ko je 1914 kot sestra Rdečega križa začela pomagati ranjencem, ki so jih vozili na to postajo in je to počela dve leti. Je židovskega rodu in marsikaj je prestala, preden je v času nacizma kot begunka priromala v Ameriko. Zdaj menda živi na Dunaju." (Knjigo sem si kupila za spomin in doma odkrila, da je eno najboljših del s protivojno tematiko.)

Ko sva se vrnila v Freyming-Merlebach, je bil choucroute pečen, Silvijina hčerka pa je naredila še limonin riž.

STRASBURŠKO KISLO ZELJE

Za 4 - 6 oseb potrebujemo: 150 g mesnate slanine, 700 g kislega zelja, 4 lovorjeve liste, 4 brinove jagode, 4 klinčke, 2

MIZICA, POGRNI SE

stroka česna, 2 majhni čebuli, 150 g svinjske trebuševine, 4 prekajene klobasice, 150 g napoljenih rebrc, četrť l mesne juhe, lahko je iz kocke, 1 in pol dl rdečega vina.

Slanino narežemo na zelo tanke rezine in z njimi obložimo primeren pekač. Nanje naložimo plast zelja in polovico začimb. Čebulo narežemo na drobne kockice in stremo česen ter ju potresemo čez začimbe. Naslednja plast so na tanke rezine narezana trebuševina, majhne prekajene klobasice in rebrc, ki jih spet prekrijemo z zeljem. Krompir olupimo in ga narežemo na tanke rezine. Vrhnja plast je spet zelje, na katero damo drugo polovico začimb. Zalijemo z juho in vinom. Pečico ogrejemo na 200 stopinj, ventilatorsko na 180 stopinj. Pečemo 80 minut in če se ob koncu peke

začne smoditi, prekrijemo pekač z aluminijasto folijo.

LIMONIN RIŽ

Za 4 osebe potrebujemo: 2 skodelici riža, 1 skodelico medu, pol l belega vina ali pol l kiselkaste sadnega soka, 4 neškropljene limone, 1 skodelico stepene sladke smetane, vloženo sadje.

Dve skodelici riža s skodelico medu skuhamo na zob v pol l belega vina, če so jedci otroci, vzamemo kiselkast sadni sok. Med kuhan riž z vilicami umešamo sok 4 limon in nastrgano lupinico 2 limon. Posodo pustimo na toplem in počakamo, da se okusi prepojijo. Nato riž ohladimo. Preden postrežemo, umešamo vanj skodelico stepene sladke smetane. Zraven se prileže vloženo sadje ali neprsladek kompot.

Pri Godlarjih že nastajajo nove maske

SIMON ŠUBIC

Šenčur - Šenčurški Godlarji so na višku priprav na letošnji, že 21. pustni sprevod. V njihovih prostorih tako pod rokami Alojza Potočnika že nastajajo nove maske iz pene. Kot je v navadi, upodabljajo predvsem politike in gospodarstvenike, ki so tako ali drugače zaznamovali preteklo leto. "Navadno se v pustnem sprevodu spomnimo negativnih stvari, ki pa jih skušamo predstaviti na šaljiv, bolj pozitiven način," ob tem pravi predsednik šenčurskega društva **Milan Sušnik**. Letošnji sprevod Godlarjev, ki jih je januarja počastila tudi Pošta Slovenije z izdajo znamke s podobo njihove maskote, bo precej zanimiva tudi za otroke, saj

med drugim mojster Alojz izdeluje tudi maske junakov iz risanih filmov. "Alojz je zares spreten pri izdelavi mask, tako da lahko po novem pri Godlarjih občani naročijo tudi izdelavo mask za kakšne druge priložnosti, ne

samo za pust," dodaja Sušnik. Šenčurški Godlarji se bodo s svojim sprevodom, v katerem bo sodelovalo približno dvesto članov, tudi letos na pustno soboto (5. marca) predstavili pred supermarketom Mercator na

Primskovem, po nekajletnem premoru pa se na povabilo kranjskega župana Mohorja Bogataja vračajo tudi v središče Kranja. Pustna nedelja je seveda zopet rezervirana za tradicionalno pustno rajanje v središču Šenčurja.

Politična zaskrbljenost svetnice o Komunalni Kranj povsem odveč

V Kranjskem glasu, prilogi Gorenjskega glasa, ki je izšel 28. januarja 2011, je svetnica mag. Alenka Bratušek v rubriki Mnenja občinskih svetnikov v prispevku z naslovom *Se že začne razprodaja občinskega premoženja? med drugim izrazila skrb o preglednosti poslovanja javnega podjetja Komunalna Kranj v prihodnje, če se spremeni družbena pogodba o ustanovitvi podjetja. Njene predpostavke, da bodo občinski sveti ustanovitelji javnega podjetja premalo obveščeni o poslovanju komunalnega podjetja in da leto morda drvi naravnost v divjo privatizacijo, so, milo rečeno, veliko sprenevedanje in ne ustrezajo dejanskemu stanju. Naravnost žaljivo pa je, da nas,*

skupaj s koalicijskimi partnerji, javno naziva z lažnivci samo zato, ker se ne strinja s predlogom sprememb.

Občine so se na seji Sveta ustanoviteljev Komunalne Kranj 25. januarja 2011 dogovorile, da v skladu z zakonsko ureditvijo funkcije in naloge nadzornega sveta prenesejo na skupščino javnega podjetja, ki bo opravljala nadzor delovanja uprave. Tako bodo občine ustanoviteljice prek skupščine dobile možnost neposrednega odločanja o vseh javnih zadevah, razen za tiste, ki jih po veljavni zakonodaji neposredno izvršuje župani. V ta namen je potrebno spremeniti občinske odloke ustanoviteljic, kar narekuje tudi spremenjena zakonodaja za področje gospodarskih javnih služb. Verjamem, da so predlagane spremembe v prid krepitvi neposredne vloge ustanoviteljic pri odločanju najvišjega organa javnega podjetja in bo posledično poslovanje podjetja še bolj pregledno kot doslej.

Če me mag. Bratuškova zmerja z lažnivcem samo zato, ker sem podprl potrebne

spremembe v strukturi organov javnega podjetja, ki nadzornega organa ne predvideva več in nadzorne funkcije prenaša na skupščino, potem ne razume, da je to v prid demokraciji ter zakonitosti in preglednosti poslovanja Komunalne Kranj, čemur sem kot župan še posebej zavezan. Seveda ima svetnica vso pravico javno izražati svoje mnenje o občinskih zadevah, le da pri tem ni žaljiva. Tokratno, v bran lastnim interesom, grobo zmerjanje župana, ki le vestno opravlja svojo funkcijo, res ni bilo primerno za predstavništvo občanov v mestnem svetu.

MOHOR BOGATAJ,
župan Mestne občine Kranj

Župani s koalicijo ali brez nje

V Gorenjskem glasu je bil dne 3. februarja 2011 objavljen članek z naslovom *Župani s*

koalicijo ali brez nje, v katerem je nekaj netočnosti, ki po našem mnenju potrebujejo dodatna pojasnila. Novinarica med drugim navaja, da je škofjeloški župan Miha Ješe po lokalnih volitvah oblikoval dvotretjinsko koalicijo, v katero stranka SD ni vstopila, saj je "paktiranje" z SDS od sodelovanja v (sicer bolj levo obarvani) koaliciji odvrnilo svetnici iz SD. V času, ko je bila stranka SD povabljen na pogovor z novoizvoljenim županom, je imela glede na rezultate volitev izvoljene tri svetnike in ne dve svetnici, kot je navedeno v članku.

Pogajalsko skupino, ki je bila sestavljena iz treh članov predsedstva SD Škofja Loka v sestavi: mag. Mirjam Jan-Blažič, Dejan Meterc in Lidija Goljat Prelogar, je s sklepom določil OO SD Škofja Loka. Zapis celotnega pogovora z županom Ješetom, katerega namen je po naši oceni bil zgolj pridobivanje informacij iz koalicijskega delovanja stranke SD v zadnjem mandatu, ko so bili svetniki in podžupanja dejavni na številnih področjih v naši občini, je zainteresirani javnosti dostopen na sedežu stranke SD Škofja Loka, Kidričeva cesta 1, Škofja Loka. Nikakor ne drži podatek, da sta se svetnici SD sami odločali o vstopu v koalicijo, saj je tudi iz magnetograma tega edinega sestanka z novoizvoljenim županom razvidno, da stranka SD ni bila povabljen v koalicijo, ampak je posledično na pripravljalnem sestanku pred prvo konstitutivno občinsko sejo od župana mag. Miha Ješeta preprosto izvedela, da je skupaj s strankama SLS in N.Si "pristala" v opoziciji.

LIDIJA GOLJAT PRELOGAR
Svetnica Občinskega sveta
Občine Škofja Loka

HALO - HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti - do ponedeljka in četrta do 11.00 ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki: Izredno ugodna.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, WWW.ROZMANBUS.SI, TEL.: 04/53 15 249:
TRST: 19. 2.; **BANOVCI:** 11. 4.; **TOPOLŠICA:** 28. 3.; **BIOTERME:** 21. 3.; **GOLI OTOK:** 23. 5.; **MADŽARSKÉ TOPLICE:** 3. - 6. 3. (pustovanje); 31. 3. - 3. 4. (obletnice); **BANJA VRUČICA:** 21. - 28. 3.; 24. - 27. 3.; 10. - 13. 4. **MEDŽOGORJE:** 7. - 9. 5.; **BERNARDIN:** 13. - 16. 3.; **DUGI OTOK:** 28. 6. - 1. 7.; 1. 7. - 8. 7.; 19. - 22. 8.; 19. - 26. 8.; **8. MAREC - PUSTOVANJE:** 8. 3.; **ROGOZNICA:** 16. - 19. 9., 10. - 17. 9. (all-inclusive).

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV
KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PRIREDITVE

Alpe, kot jih vidijo ptice

Mojstrana - Predstavitel in pogovor o knjigi Alpe - kot jih vidijo ptice s fotografom Matevžem Lenarčičem in soavtorjem besedila Janezom Bizjakom bo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani danes, v petek, 11. februarja, ob 19. uri.

Plesna večera v Galeriji Dali

Kranj - Danes, v petek, 11. februarja, bo v Galeriji Dali od 20. ure dalje plesni večer svinga z animacijo, ki jo vodita Darja Ovsenik in Nejc Zupan. V okviru večera bo potekalo tudi zbiranje prostovoljnih sredstev za družino v stiski. Jutri, v soboto, 12. februarja, bo od 21. ure dalje plesni večer Prešernova milonga - druženje plesalcev argentinskega tanga iz Slovenije in tujine.

Urica smeha z Boštjanom Gorencem - Pižamo

Stražišče - Društvo upokojencev Bitnje - Stražišče vabi v sredo, 16. februarja, ob 18. uri v Šmartinski dom na urico smeha z Boštjanom Gorencem - Pižamo, prevajalcem, glasbenikom in igralcem.

Beseda kot zdravilo

Cerklje - Literarni večer z Egom Renerjem ob glasbeni spremljavi Jureta Vižentina bo v Petrovčevi hiši v Cerkljah 14. februarja ob 17. uri.

Angleški večer

Cerklje - Družinski in mladinski center Cerklje vabi v sredo, 16. februarja, ob 18. uri na Angleški večer, na katerem boste ob skodelici čaja lahko utrjevali znanje angleščine. Tema večera je šport.

IZLETI

Turnosmučarski izlet pod Križko steno

Kranjska Gora - Vodeni izlet TNP, turnosmučarski izlet pod Križko steno, bo jutri, v soboto, 12. februarja. Zborna mesto bo ob 8. uri pri Hotelu Erika (ob cesti na Vršič) v Kranjski Gori. Prijave in dodatne informacije: iztok.butinar@tnp.gov.si, tel.: 040/881 125.

Letovanje v Izoli in na Dugem otoku

Bitnje, Stražišče - Društvo upokojencev Bitnje - Stražišče vabi od 10. do 13. marca na letovanje v Izolo. Prijavite se lahko še do 21. februarja pri Mariji Bogataj po telefonu 04/2310 061 ali 041/706 673. Zbirajo tudi informativne prijave za letovanje na Dugem otoku in Kornatih, ki bo potekalo od 28. junija do 1. julija. Informacije daje Jure Zupan po telefonu 040/696 163.

Na Dovško babo

Gozd Martuljek - Planinsko društvo Gozd Martuljek vabi na zimski vzpon na Dovško babo (1891 m), ki bo v nedeljo, 13. februarja. Prijave do petka, 11. februarja, Majda 051/336 635, Sara 041/554 014, društvo 031/53 963.

Na Stari tabor

Kranj - Pohodniki kranjskih upokojencev vabijo v četrtek, 17. februarja, na pohod na Stari tabor (603 metre). Hoje bo za dobre tri ure. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 14. februarja.

Po vrhovih južno od Vipave

Radovljica - Planinsko društvo Radovljica organizira 19. februarja pohod po vrhovih južno od Vipave. Tura je lažja, hoje bo za približno pet ur. Prijave po tel.: 031/345 209 ali 531 55 44 v sredo in četrtek od 18. do 19.30.

PREDAVANJA

Himalaja 2010

Gozd Martuljek - Planinsko društvo Gozd Martuljek organizira predavanje Himalaja 2010 jutri, v soboto, 12. februarja, ob

VELIKI KONCERT NAJBOLJŠIH DALMATINSKIH KLAP

KLAPE

V STOŽICAH 2011

MASLINA Šibenik
TOMISLAV BRALIĆ in INTRADE Zadar
CAMBI Split
KUMPANJI Korčula
SV. JURAJ HRM Split
KAMPANEL Primošten
JELSA Hvar
LUKA Rijeka
MALI GRAD Kamnik
SOLINAR Piran

Gostjat TEREZA Kesovija
Posebni gost OLIVER Dragojević & Dupini

LJUBLJANA / CENTER STOŽICE
NEDELJA, 13. MAREC 2011 ob 19h

CENEJŠE SKUPINSKE VSTOPNICE (6 oseb)
Predprodaja vstopnic: M holidays (Mercator Center Kranj), e-Študentski servis Kranj, Alpetour Kranj, PETROL servisi, KOMPAS poslovalnice, BIG BANG, Kiosk Delo, 3dva trafike, Pošta Slovenije
Internetna prodaja: EVENTIM.SI, VSTOPNICE.COM, KONCERTI.NET / Telefonska prodaja: 01 420 5000

OSMRTNICA

Z bolečino v srcu sporočam, da nas je zapustil mož in oče

BOŽIDAR MEGLA

rojen 8. 4. 1940

Od njega se bomo poslovili danes, v petek, 11. februarja 2011, ob 14. uri na kranjskem pokopališču.

Vsi njegovi

ZAHVALA

ANKO ANZELM

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Alpetourja AP in Delavnice. Zahvaljujemo se tudi g. govorniku, pogrebnikom, Navčku, župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke. Posebna zahvala tudi osebju ZD Preddvor za dolgoletno zdravljenje. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: žena Ivica, sinova Boštjan in Matjaz z ženo Damjano in vnučka Eva in Matej
Kokra, 3. februarja 2011

*Nisi se izgubil kot zven v tihoto,
nisi odšel v nič in pozabo:
po tebi merim stvarjem pomen
in tvojo pesem skušam peti za tabo.
T. Pavček*

ZAHVALA

Sklenjeno je vse delo, besede, misli ... našega ata. Prišel je njegov čas in tiho je zaspal naš dragi

FRANČIŠEK HROVAT,

rojen 1915,
iz Stražišča pri Kranju.

Hvala vsem za pomoč, izraženo sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Hvaležni smo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali k zadnjemu počitku.

V spomin na dragega moža, ata, brata in strica
vsi njegovi

Kranj, februar 2011

ZAHVALA

Po dolgoletni bolezni nas je v 77. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stric in bratranec

JOŽEF ROBLEK

z Zgornjega Brnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem in prijateljem za izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje in denarne prispevke. Posebna zahvala dobrim sosedom za vso pomoč v najtežjih trenutkih in ob slovesu. Hvala dr. Beleharju, sestri Bernardi in patronažni službi za dolgoletno zdravljenje ter zavodu Pelikan - Karitas za pomoč v zadnjih mesecih njegovega življenja. Hvala župniku g. Stanetu Gradišku, pogrebni službi Pogrebnik, pevcem, trobentaču in zvonarjem za lep poslovljni obred. Hvala tudi praporščakom, gasilcem in vsem, ki ste našega ata pospremili na zadnjo pot.

Žalujoci vsi njegovi

*Ni te več na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je nepričakovano, mnogo prezgodaj in brez slovesa zapustil naš dragi mož, ati, ata, brat, stric in prijatelj

FRANC OBLAK

s Stirpnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem ter podjetju Domel in njegovim sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in denarno pomoč. Hvala ekipi NMP Škofja Loka, domačemu župniku Damjanu Proštu in vsem somaševalcem, pevcem ter pogrebni službi Akris za pomoč in organizacijo. Hvala škofjeloškimi čebelarjem za lep poslovljni govor. Še enkrat iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Rezka, sin Boštjan s Katarino, hčerki Andreja in Jana z družinama ter sestri Milka in Stanka z družinama
Stirpnik, februar 2011

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustila draga sestra, teta in svakinja

ANA KUCHAR

p. d. Senožeska Ančka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter darovane maše. Hvala gospodu patru Lovrencu Anžlju za lepo opravljen obred, pevcem Šenturškega okteta, pogrebni službi Jerič ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je.*

ZAHVALA

Najlepša hvala vsem, ki ste našo predrago

MOJCO KOŠNIK

rojeno 6. 8. 1962

spremljali na njeni zadnji poti, in tistim, ki ste jo v življenju spoštovali in imeli radi. Hvala tudi vsem, ki ste nam stali in nam še vedno stojite ob strani. Naj vam Mojca ostane v lepem in trajnem spominu.

Mami Mici, Marko, Renata, Petra s Tomažem, Saro in Tajdo
Šenčur, februarja 2011

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je nenadoma in nepričakovano zapustil naš dragi in nadvse dobri mož in ata

ANDREJ FRANKO

iz Škofje Loke

Ob težkem in bolečem slovesu od dragega pokojnika se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z izrečenim sožaljem, toplimi besedami, darovanimi svečami in cvetjem obudili spomin na našega nepozabnega očeta in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega. Posebno zahvalo izrekamo predstavnikom Društva izgnancev Slovenije, Zveze združenj borcev Škofja Loka, SK Alpetour Škofja Loka, ŠD Partizan Škofja Loka, Občine Škofja Loka in sodelavcem Šeširja. Zahvaljujemo se govornikom, gospe Minki Markelj ter gospodom Francu Kemperlu, Jožetu Gostinčarju ter Pavletu Oblaku za izrečene besede spomina nanj in na njegovo nadvse bogato in ustvarjalno življenjsko pot. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali in ga imeli radi.

Žalujoci: žena Mara, otroci Tatjana, Andrej in Franci z družinami ter ostalo sorodstvo
Škofja Loka, februar 2011

Vsem, ki ste nam stali ob strani!

Iz srca se vam zahvaljujemo za vse izrečeno sožalje, pomoč in podporo ob izgubi našega

BOJANA ZAJCA

Marta, Matej in Teja z družinama

ANKETA

Praznik kulture

SUZANA P. KOVAČIČ

Prešernov smenj na kulturni praznik je v Kranj privabil ogromno ljudi. Nekaj moidočih smo povprašali, ali je to še vedno praznik kulture, ali bolj praznik zabave in komerciale ...

Foto: Tina Dokl

Zoran Štucin:

"Upam, da je na prvem mestu kultura in šele potem zabava. Ta praznik mi veliko pomeni, na takem dogodku doživim, kakšen vpliv je imel Prešeren, ne samo v Kranju, ampak tudi na Gorenjskem."

Helena Berce:

"Zame je to praznik kulture. Je vzdušje in pričakovanje lepega. Na Prešernovem smenju sem prvič, prišla sem iz Ljubljane in me zelo zanima, kako Prešernov Kranj živi na ta dan."

Marija Bajc:

"Zelo lep praznik, še vedno je praznik kulture na prvem mestu. Meni veliko pomeni, doma sem iz starega mestnega jedra Kranja. Smenj je vsako leto boljši. Prazniki so zato, da se ljudje razvedrijo."

Brigita Stržinar:

"Še vedno je to predvsem praznik kulture. Prišla pa sem tudi zato, da srečam prijatelje. Prazniki, ne samo ta, naj kar ostanejo in naj služijo svojemu namenu."

Jaka Gorišek:

"Ja, je pravi praznik kulture. Na Prešernov smenj sem prišel, da počastim Prešernovo življenje. Veliko vem o njem in rad praznujem ta praznik."

V Mojstrani smuča tudi ministrica

Na smučišču v Mojstrani jim je odjuga letos že dvakrat pobrala ves sneg, a so naredili umetnega.

URŠA PETERNEL

Mojstrana - "Lani smo samo enkrat zasneževali smučišče, letos pa že trikrat, saj nam je sneg dvakrat pobrala odjuga. Stroški so veliki, zadnjih pet let smo v minusu, a kljub temu vztrajamo," je povedal **Janez Zajšek** iz podjetja Zajšek o letošnji smučarski sezoni na smučišču v Mojstrani. Smučišče, ki ima 650 metrov dolgo vlečnico s sidri, so sredi januarja zasnežili z umetnim snegom, tako da ta čas obratujejo vsak dan, omogočajo pa tudi nočno smuko. Letos so tako našli že 35 smučarskih dni, lani v celi sezoni trideset. "Prek vikendov naštejemo okrog 150 smučarjev na dan, večji problem pa je med tednom, ko včasih smuča samo nekaj ljudi," je povedal Zajšek. Med rednimi obiskovalci smučišča je tudi gos-

Foto: Gorazd Kavčič

podarska ministrica **Darja Radić** z družino, ki živi na bližnji Hrušici, na smuko v Mojstrano pa pridejo skoraj vsak konec tedna. Na spletni strani smučišča si je mogoče ogledati celo krajši film z ministrico na smučkah v glavni vlogi.

Zajškovi upajo, da bo do zimskih počitnic še dovolj

mrzlih dni, da bodo lahko izdelali še več umetnega snega in bodo počitnikarjem omogočili smuko. "Upamo, da bo dovolj mraz, da bomo še dodatno zasneževali. Prek počitnic se za obisk ne bojimo, sploh letos, ko bodo enotne počitnice po vsej Sloveniji. Če nam bo uspelo obratovati do 10.

marca, pa bomo pokrili tudi stroške," je povedal Zajšek. Kljub slabim sezonam zadnjih nekaj let pa Zajškovi z optimizmom gledajo v prihodnost; po besedah Janeza Zajška nestrpnost čakajo zlasti na odprtje hotela v Mojstrani, kar bo zagotovo povečalo tudi obisk na njihovem smučišču.

LJUBLJANA

Omejitve obiskov v bolnišnicah

Iz Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana pozivajo vse obiskovalce, ki bi želeli obiskati svoje sorodnike, prijatelje ali znance v glavni stavbi UKC Ljubljana, da so do nadaljnjega prepovedani obiski v glavni stavbi, da bi zaščitili paciente in tudi zaposlene zaradi preprečitve širjenja nalezljivih virusnih črevesnih obolenj. V Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj so že od 24. decembra obiski omejeni na eno zdravo odraslo osebo na dan. V Splošni bolnišnici Jesenice nimajo omejitve obiskov, ker ni povečanih respiratornih obolenj, razen na pediatričnem oddelku, kjer pa mlade paciente lahko obiskujejo le starši. V Bolnišnici Golnik pa, kot je povedala asist. Mihaela Zidarn, dr. med., namestnica direktorja za strokovno področje: "Obiskovalce ves čas opozarjamo na splošne previdnostne ukrepe pri obiskih, kot je razkuževanje rok in to, da morajo biti obiskovalci zdravi. Stalno tudi velja, da se bolnike, ki se zdravijo na Oddelku za tuberkulozo, lahko obišče le po dogovoru z oddelčnim osebjem. Zaradi možnosti okužb obiske z majhnimi otroki odsvetujemo. Obiskovalce prosimo, da upoštevajo želje in počutje svojca in sobolnikov. Obiski naj bodo posamični in za bolnika neobremenjujoči." **S. K.**

KRANJSKA GORA

Odlični rezultati zbiranja plastike in kovine

V občini Kranjska Gora so zadovoljni s prvimi rezultati odločitve o drugačnem zbiranju plastične in kovinske embalaže. Junija lani so namreč občanom začeli deliti posebne plastične vreče, v katere ljudje zbirajo plastično in kovinsko embalažo, vreče pa potem delavci javnega podjetja Komunalna enkrat tedensko odpeljejo izpred hiš. "V pol leta smo tako zbrali 64.100 kilogramov plastične embalaže in pločevink, kar je 51.620 kilogramov več, kot smo teh frakcij zbrali prek celega leta 2009, ko smo ločeno zbrali le 12.480 kilogramov plastike in kovine," je zadovoljna direktorica javnega podjetja Komunalna Kranjska Gora **Henrika Zupan**. "Količina zbrane embalaže je zelo velika tudi zato, ker smo pričeli zbirati embalažo po sistemu od vrat do vrat. Opazili pa smo, da se je posledično povečala tudi količina zbranega stekla in papirja iz zbiralnic, kar pomeni, da občani hkrati razdelijo frakcije. Podatki kažejo, da smo glede ločevanja odpadkov na izvoru na dobri poti," je še pojasnila Zupanova. V omenjenem obdobju so tako zbrali tudi 66.336 kilogramov stekla (16.138 kg več kot v celem letu 2009) in 74.840 kilogramov papirja (7.140 kg več kot v letu 2009). **M. A.**

Blejski lionisti za ljudsko kuhinjo

URŠA PETERNEL

Bled - Lions klub Bled Golf letos soorganizira že 9. odprto dobrodelno smučarsko prvenstvo Lions Ski Open 2011, ki bo potekalo jutri, v soboto, 12. februarja, v Kranjski Gori. Soorganizatorji so Karitas Slovenija, Rdeči križ Slovenija, Zveza Lions klubov - Distrikt 129 Slovenija, Rotary Slovenija, ZPMS ter Smučarska zveza Slovenije. Na prireditvi bodo zbirali denar za vzpostavitev ljudske kuhinje v Ljubljani, ki bo namenjena

vsem, ki si ne morejo privoščiti dnevnega toplega obroka, to je starejšim, bolnikom, brezdomcem, socialno ogroženim družinam, študentom, dijakom, migrantom ... Dobrodelno tekmovanje bo potekalo v dveh sklopih, ob 15. uri se bo pri-

čel tek na smučeh, ob 19. uri pa nočna veleslalomski tekma. Obeh tekem se lahko udeležijo vsi ljudje dobre volje. V sklopu dobrodelnega dogodka bo potekal zabavni program, srečelov in dražba športnih dresov ter Gorenjčevih hladilnikov ter Gorenjčevih hladilnikov Swarovski. V koncertnem delu bo nastopil Matjaž Jelen ter drugi znani pevci.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo pretežno jasno, občasno delno oblačno. Jutri, v soboto, bo delno jasno z zmerno oblačnostjo, v nedeljo pa bo pretežno oblačno in povečini suho vreme.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

-4/11°C

SOBOTA

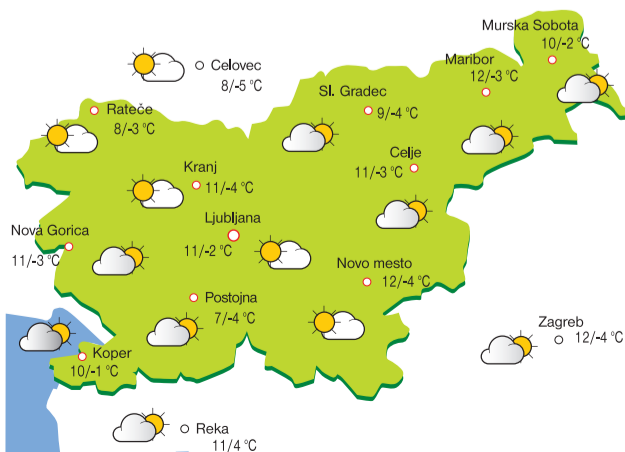

-3/9°C

NEDELJA

-1/5°C

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDUKCIJA
(04) 281-2221 PIZNILE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
(04) 281-2225 REDUKCIJA
(04) 281-2229 PIZNILE

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

GORENJSKI NEČASRČEK

www.radio-kranj.si

razpisila

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Vikend poezije v hotelu Zlatorog uspel. Več na strani 32. / Foto: Tina Dokl

GLASOV ODER

GLASBENI GASILSKI VEČER

Selški gasilci so z gasilskim večerom napolnili športno dvorano v Železnikih. Izkupiček bodo namenili za kombi.

26

KULTURA

VIGENJC O KROPARSKI STAVBNI DEDIŠČINI

Jubilejna deseta številka glasila Kovaškega muzeja v Kropi je ubrana na temo spomeniškovarstvene obravnave Kroke. Ob predstavitvi še razstava o prenavah nekaterih fasad več sto let starih hiš.

27

LJUDJE

VIKEND POEZIJE

Jedilnica hotela Zlatorog je bila polna, želočki siti, ljudje zadovoljni. Vikend poezije je uspel. Veselo in kulturno je bilo tudi na Brezjah. V Kranj pa prihajajo dinozavri. / Foto: Tina Dokl

32

PETEK_11.02.2011

GLASOV ODER, KINO

Takole sta se v zaodru pripravljala mešana pevska zbor iz Kovorja in Loma. / Foto: Tina Dokl

Nastopil je tudi Kvartet Pueri cantorum. / Foto: Tina Dokl

Povezovalc David Ahačič in Franci Šarabon, ki je edini sodeloval na vseh revijah kot dirigent ali pevec. / Foto: Tina Dokl

TRŽIČ POJE ŽE TRIDESET LET

V Trziču je bilo v soboto že trideseto srečanje odraslih pevskih skupin. Nastopilo je devet skupin, tokrat so predstavile tudi tržiške skladbe.

Ana Hartman

V soboto je bilo v trziškem kulturnem centru že trideseto srečanje odraslih pevskih skupin Trzič poje, ki ga je priredil tamkajšnji Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD) v sodelovanju z občino in Zvezo kulturnih organizacij Trzič. Na odru se je zvrstilo devet pevskih zborov in malih vokalnih skupin: Mešani pevski zbor Kres iz Kovorja ter fantovski kvintet in mešani pevski zbor iz Loma pod vodstvom Jožeta Tišlerja, Kvartet Pueri cantorum z zborovodjem Vilijem Bitencem, vokalna skupina Carniolica in mešani pevski zbor Kulturnega društva Ignacij Hladnik pod vodstvom Tomaža Megliča, vokalno instrumentalna skupina Zali Rovt z zborovodjem Stanetom Grumom ter ženski pevski zbor Kulturnega društva Bistrica in Moški zbor Društva upokojencev Trzič pod vodstvom Staneta Biteznika. "Za Trzič je bil to poseben

Del Moškega zbora Društva upokojencev Trzič, ki je edini nastopil na vseh tridesetih pevskih srečanjih. / Foto: Tina Dokl

praznik, saj je bilo na enem mestu mogoče slišati skoraj vse kakovostne pevske skupine. Program je trajal debeli dve uri, a imajo trziški pevski ustvarjalci marsikaj pokazati," je poudarila predsednica zveze kulturnih organizacij Metka Knific. Nastopajoči so se predstavili s skladbo slovenskega avtorja, slovensko ljudsko pesmijo in eno po lastnem izboru, da bi trideseti pevski večer izzvenel še bolj slavnostno, pa je na željo organizatorja vsaka skupina dodala še sklad-

bo, ki jo je napisal trziški avtor ali pa opeva Trzič in okolico. "Trziške skladbe je bilo prav zanimivo slišati. Nekatere so domačini poznali, nastopajoči pa so izbrali tudi prav posebne in redko slišane skladbe, ki so prireditev zaokrožile v prav svojsko celoto," je ugotavljala Knifičeva. Strokovni spremljevalec prireditve, ki jo je povezoval David Ahačič, je bil Sebastjan Vrhovnik iz Kamnika, njegovo oceno pa bodo nastopajoči dobili v naslednjih dneh.

Na vseh tridesetih srečanjih je sicer nastopil le zbor Društva upokojencev Trzič, Franci Šarabon pa je bil edini, ki je sodeloval na vseh revijah kot dirigent ali pevec. Slednji je bil pred tridesetimi leti tudi pobudnik za organizacijo revije trziških pevskih zborov. "V 70-ih letih prejšnjega stoletja sem poučeval tudi zbor v Dupljah, s katerim smo se udeleževali revij v Kranju. Te revije so zelo koristna stvar, saj se zbori srečujejo in spoznavajo med seboj, ocenjevalci jih ocenijo," ugotavlja Šarabon, ki je pred tridesetimi leti Borisu Kuburiču, sedanjemu koordinatorskemu trziške izpostave JSKD, predlagal, da bi organizirali tudi srečanja trziških zborov. Prvo je leta 1982 v dvorani poslovne stavbe Peka, vmes so gostovali po šolah, jubilejna, trideseta prireditev pa je prvič gostovala v prenovljeni dvorani kulturnega centra. Še pred pevsko revijo so v razstavnih prostorih kulturnega centra odprli razstavo dokumentarne fotografije Janeza Eržena z naslovom Jaz, gledalec. Na ogled bo do konca marca.

KINO SPORED

PLANET TUŠ KRANJ

Petek, 11. 2.
 18.15 BURLESKA
 21.10, 23.30 ČRNI LABOD
 15.55, 20.45, 23.05 DILEMA
 16.45 GULLIVERJEVA POTOVANJA
 18.00, 20.00, 22.00
 GULLIVERJEVA POTOVANJA 3D
 19.00 JUTRI, KO SE JE ZAČELA VOJNA
 18.45, 21.15, 23.45
 MOJA NEPRAVA ŽENA
 16.00 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA
 3D sinh.
 21.30, 23.59 ZELENI SRŠEN 3D
 16.50 ZLATOLASKA
 15.00, 17.10, 19.20 ZLATOLASKA 3D

13.00, 15.55, 20.45 DILEMA
 16.45 GULLIVERJEVA POTOVANJA
 13.05, 18.00, 20.00
 GULLIVERJEVA POTOVANJA 3D
 14.00, 19.00
 JUTRI, KO SE JE ZAČELA VOJNA
 11.10, 13.45, 18.45, 21.15
 MOJA NEPRAVA ŽENA
 11.05, 16.00
 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 3D sinh.
 21.30 ZELENI SRŠEN 3D
 11.50, 16.50 ZLATOLASKA
 10.40, 12.50, 15.00, 17.10, 19.20
 ZLATOLASKA 3D

Ponedeljek, 14. 2.
 21.10 ČRNI LABOD
 15.55 DILEMA
 16.45 GULLIVERJEVA POTOVANJA
 18.00, 20.00
 GULLIVERJEVA POTOVANJA 3D
 20.00 JUTRANJE VESELJE (premiéra)
 19.00 JUTRI, KO SE JE ZAČELA VOJNA
 18.45, 21.15
 MOJA NEPRAVA ŽENA
 16.00
 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 3D sinh.
 21.30 ZELENI SRŠEN 3D
 16.50 ZLATOLASKA
 15.00, 17.10, 19.20 ZLATOLASKA 3D

KINO ŽELEZAR, JESENICE

Petek, 11. 2., in sobota, 12. 2.
 19.00 SCOTT PILGRIM PROTI VSEM

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

Sobota, 12. 2.
 18.15 BURLESKA
 21.10, 23.30 ČRNI LABOD
 13.00, 15.55, 20.45, 23.05 DILEMA
 16.45 GULLIVERJEVA POTOVANJA
 13.05, 18.00, 20.00, 22.00
 GULLIVERJEVA POTOVANJA 3D
 14.00, 19.00
 JUTRI, KO SE JE ZAČELA VOJNA
 11.10, 13.45, 18.45, 21.15, 23.45
 MOJA NEPRAVA ŽENA
 11.05, 16.00
 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 3D sinh.
 21.30, 23.59 ZELENI SRŠEN 3D
 11.50, 16.50 ZLATOLASKA
 10.40, 12.50, 15.00, 17.10, 19.20
 ZLATOLASKA 3D

Nedelja, 13. 2.
 18.15 BURLESKA
 21.10 ČRNI LABOD

GLASBENI GASILSKI VEČER

Selški gasilci so z gasilskim večerom napolnili športno dvorano v Železnikih. Izkupiček bodo namenili za kombi.

Ana Hartman

Prostovoljno gasilsko društvo Selca je minuli ponedeljek v Železnikih priredilo gasilski večer, s katerim so zagotovili manjkajoči denar za nakup novega gasilskega vozila za prevoz moštva, ki naj bi ga prevzeli poleti. "Športna dvorana je bila polna, tako množičen

obisk nas je presenetil. Treba je vedeti, da take prireditve v naših krajih še ni bilo, tudi za naše društvo je bilo to nekaj povsem novega. Večer je uspel v vseh pogledih, najbolj pa smo veseli, da smo za naš okoliš naredili nekaj dobrega in da so obiskovalci domov odhajali zadovoljni," je poudaril Matjaž Podrekar, poveljnik selških gasilcev.

Za dobro glasbo in ples dolgo v noč so skrbeli do-

mači ansambel Jeglič, pevka Maja Triler, ki je prav tako domačinka, Gorenjski kvintet, ansambel Roka Žlindre, vrhunec večera pa je bil po besedah Matjaža Podrekarja nastop Modrijanov in Ansambla Saša Avsenika s pevko Majo Berce, sicer članico PGD Selca, ki jo domače občinstvo obožuje. Za dobro voljo je skrbel povezovalc Franci Podbrežnik.

Denar za kombi, ki naj bi stal okoli 25 tisoč evrov, so sicer gasilci zbirali skoraj dve leti. V tem času so uspešno izpeljali veselice s skupinami Kingston, Mambo Kings, Malibu, Kiki Band in Nušo Derenda. "Nakup bomo financirali sami. Kupili bomo rabljeno vozilo, staro največ tri ali štiri leta, in ga ustrezno nadgradili, zamenjal pa bo dvajset let star dotrajan kombi," je še pojasnil Podrekar.

Navdušil je tudi Gorenjski kvintet.

Gasilci natarjari so si naredili šrangarske obleke.

KULTURA

O KROPARSKI DEDIŠČINI

Jubilejna deseta številka glasila Kovaškega muzeja v Kropi je ubrana na temo spomeniškovarstvene obravnave Kroepe. Ob predstavitvi še razstava o prenovah nekaterih fasad več sto let starih hiš.

Igor Kavčič

Da slovenski kulturni praznik v Kropi s kulturnim dogodkom zaznamujejo v Kovaškem muzeju, je že večletna tradicija, ki se ji tudi letos niso izneverili. V torek so domačini do zadnjega kotička napolnili galerijski prostor v Klinarjevi hiši, kjer sicer domuje Kovaški muzej. Razlog je bila tokrat tudi predstavitev desete, jubilejne številke *Vigenjca*, glasila muzeja v Kropi. "Tudi deseta številka *Vigenjca* je eden od rezultatov dolgoletnega strokovnega dela v muzeju," je uvodoma povedala Verena Štekar-Vidic, direktorica Muzejev radovljiške občine, katerih del je tudi Kovaški muzej: "Če so se z muzejsko dejavnostjo spočetka ljubiteljsko ukvarjali zavedni domačini, so ti zdaj dragoceni sodelavci profesionalnih muzealcev."

Najnovejšo številko *Vigenjca* je uredila etnologinja in kulturna antropologinja **Kaja Beton**. "Tokrat ne gre za nekakšen povzetek preteklih števil. Nasprotno, tokratni *Vigenjca* je drugačen od prejšnjih devetih, v katerih smo predvsem predstavljali način življenja, gospodarstvo, kulturno in zgodovinsko podobo Kroepe in njene okolice. Zdaj predstavljamo tematiko spomeniškovarstvene obravnave Kroepe, ki je vedno bolj aktualna in s katero kraj živi še posebej od leta 1953 naprej, ko je bila Kropa, kot prvo naselje v Sloveniji, zaščitena kot kulturni spomenik," je povedala Betonova in dodala, da so bile dodatna vzpodbuda za tako

Spominska fotografija večine sodelavcev 10. številke *Vigenjca* / Foto: Igor Kavčič

številko glasila obnove kroparskih hiš po vodni ujmi leta 2007. Takrat se je pokazala nujnost celotne enovite obnove kraja. *Vigenjca* je torej tokrat posvečen kroparski stavbni dediščini in njeni spomeniški zaščiti, večji del avtorice člankov v njem pa prihaja tudi s kranjske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine. "S tem želimo domačinom tudi razjasniti nekatere pojme o pomenu spomeniške zaščite Kroepe, kar mislim, da nam je avtorjem v celoti uspelo."

Povezovalni člen med urednico muzeja in soavtoricami je bila **Saša Roškar**, ki je od lanske pomladi s strani kranjske enote ZVKD odgovorna konservatorka za Kropo. "Poleti sem najbolj "zagrizla" v delo na področju stavbne dediščine v Kropi, delali smo namreč na poplavljeni sanaciji šestih fasad starih hiš, jih temeljito sondirali, in v vsaki hiši predstavili tisto plast ometa, ki je bila najstarejša, najbolj po-

vedna. Lahko rečem, da so fasade obnovljene v historičnem duhu," je povedala Roškarjeva, prepričana, da so tudi pri ljudeh dobili zaupanje, predvsem zato, ker so ti lahko dobili občutek, da so se raziskovalnega dela tokrat zelo temeljito lotili. Lastniki posameznih hiš so tako spoznali, kako zanimive so bile v preteklosti njihove hiše. "Najstarejša je tako imenovana *Fovšaritnica* s številko Kropa 28, kjer so našli poslikavo, ki naj bi bila narejena konec renesanse v drugi polovici 16. stoletja."

Z *Vigenjcem* sovpada tudi tokratna razstava, ki so jo pripravile avtorice člankov, ki prihajajo s kranjske enote zavoda. Zadovoljstvo je ob sodelovanju Zavoda in muzeja izrazil tudi njegov direktor Miloš Ekar: "Kovaški muzej se lahko pohvali s tradicijo izhajanja glasila, kot je *Vigenjca*, tokrat pa me še posebej veseli, da smo svoje lahko prispevali tudi sodelavci z zavoda."

"V desetih letih smo objavili kar 68 člankov, pri tem pa smo sodelovali z več kot 50 avtorji," je dodala vodja Kovaškega muzeja kustodinja Saša Florjančič, ki je poudarila pomen sodelovanja domačinov, ki muzeju pomagajo tudi z donacijami različnega gradiva. Ob tej priložnosti so Roku in Jožetu Gašperšiču podelili tudi zahvalni listini za njuna prispevka, prvemu za bogat fotografski material, ki ga je predal muzeju, drugemu pa za skrbno avdio-vizualno dokumentiranje kulturnih dogodkov in različnih projektov, ki jih pripravljajo v muzeju. "V načrtu imamo še dve številki *Vigenjca* na temo življenja v Kropi v 20. stoletju. Prva bo izšla še letos." Dogodek sta v glasbenem nastopu popestrila violinist Tomaž Pinter in kitarist Zoran Kaličanin, na koncu pa ga je začel tudi "kriščov kopianče", ki ga je pripravil muzejski sodelavec Jože Eržen.

PODNART

Počastili stoletnico rojstva Jožeta Vovka

V Podnartu so v soboto, 5. februarja, pripravili kulturni večer v spomin pesniku Francetu Prešernu, hkrati pa so počastili 100-letnico rojstva domačega pesnika in pisatelja Jožeta Vovka, ki je bil doma s Češnjice pri Kropi. Glavno vlogo na prireditvi sta imela pripovedovalec, kronist Andrej Potočnik, ter Stane Mihelič, ki je pripravil scenarij. Učenci lipniške in ovsiške šole so recitali Vovkove pesmi, prebrali nekaj odlomkov iz njegove knjige *Naš Buček* in zaigrali igrico *Butare, pomaranče in suhe hruške*, ki je prav tako nastala pod Vovkovim peresom, ter dva odlomka iz *Zaplankarjev*. Branka Konc je tudi prebrala dve Vovkovi pesmi. Moški pevski zbor Podnart je zapel pet pesmi, med njimi dve Prešernovi in tri Vovkove, dve je uglasbil zborovodja in skladatelj Egi Gašperšič. **T. K.**

ŠKOFJA LOKA

Začetek III. Mednarodnega cikla koncertov

Jutri, v soboto, 12. februarja, ob 19. uri bo v Sokolskem domu uvodni koncert v letošnji, že tretji po vrsti, Mednarodni cikel koncertov. Predstavila se bosta dva odlična godalna orkestra, domači Godalni orkester Arseia pod vodstvom Armina Seška in gostujoči Godalni orkester GŠ Elly Bašić iz Zagreba. Orkestra bosta izvajala skladbe Telemanna, Williamsa, Piazzolle, Paganinija, Kumarja, De Sarasateja, Heidricha, Štolcerja Slavenskega in Srebotnjaka. **I. K.**

KRANJ

Diham, da ne zaide zrak

Osrednji gost kulturi posvečenih dogodkov v Študijskem oddelku Osrednje knjižnice Kranj je bil v torek **Niko Grafenauer**, esejist, prevajalec, urednik med drugim tudi vplivne *Nove revije*, predvsem pa pesnik obširnega opusa, ki je dal s svojimi pesmimi v 60. letih močan zalet slovenski poeziji in postal mogočen in samosvoj akter modernizma. Pogovor, ki ga je vodila Petra Puhar Kejžar, se je razpredal okrog vprašanj o smislu poezije, slovenskem jeziku in Prešernu danes. Niko Grafenauer je s svojo zgovornostjo in tehtnimi razmišljanji, med katera sta sogovornika ganljivo vpletala recitacije njegovih pesmi, navdušil polno dvorano pozornih poslušalcev. Da je vitalen avtor in fascinantna osebnost slovenske intelektualne elite, dokazuje tudi razsežna knjiga pesmi in poetoloških študij *Diham*,

da ne zaide zrak, ki je izšla ob njegovi nedavni 70-letnici. V uverturi nas je s svojo virtuoznostjo presenetil mladi violinist Bela Horvat z Gimnazije Kranj. **I. K.**

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRANJ

Delavnica **MUSIK E** in Prešernovo gledališče Kranj v sodelovanju z Občino Radovljica ob medijski podpori Radia Ognjišče Richard Rodgers, Oscar Hammerstein II, Howard Lindsay, Russel Crouse

MOJE PESMI MOJE SANJE

(The Sound of Music) Po knjigi *Hvalnica* družine Von Trapp Marie Auguste Trapp. Uprizoritev po dogovoru z družbo JOSEF WEINBERGER LIMITED v imenu R & H Theatricals of New York. Znameniti družinski muzikal v režiji Matjaža Pograjca se po odmevnih in razprodanih ponovitvah na različnih slovenskih odrih znova vrača v Prešernovo gledališče Kranj!

Sobota, 19. februarja, ob 18. uri - IZVEN

Rezervacija in prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (telefon 04/20 10 200) ali preko spletne strani www.kupikarto.si.

Martin Sperr **LOVSKE SCENE IZ SPODNJE BAVARSKÉ** Ljudska igra o lovu na "drugačne"

Režija: **Ivica Buljan** Igrajo: *Milena Zupančič, Klemen Mauhler, Vesna Vončina, Darja Reichman, Anže Zevnik, Marko Mandić, Pavel Rakovec, Igor Štamulak, Vesna Jevnikar, Vesna Slapar, Peter Musevski, Vesna Pernarčič, Aljaž Tepina, Primož Pirnat, Robert Walt/Matjaž Višnar* ter člani simfoničnega orkestra Gimnazije Kranj Lovske scene iz Spodnje Bavarske so ena tistih predstav, pri katerih se zdi, da so se prav vsi elementi združili v odlično celoto. (Vesna Jurca Tadel, Pogledi)

Ponedeljek, 21. februarja, ob 19.30 - IZVEN

PRAZNOVANJA

Mladoporočenci

Na **Jesenicah** sta se 5. februarja poročila Elmas Begović in Emina Hadžić, na **Bledu** 14. januarja Janez Grm in Mojca Križ, 29. januarja Igor Kmetič in Klavdija Mohorič, 5. februarja Alen Arh in Darja Rozman ter Smiljan Resman in Mojca Macuh, v **Radovljici** pa so se 22. januarja poročili Iztok Hrastnik in Jera Petriček ter Nejc Zavrl in Nataša Planinc.

Foto: Tina Dokl

Na Suhi pri Predosljah smo naleteli na zanimiv prizor. Za moške ob okroglih obletnicah njihovega rojstnega dne postavljajo mlaj, ženske pri njih pa dobijo na domače dvorišče precej veliko rožo, pravzaprav vrtnico. Tokrat se je okoli šest metrov visoka cvetica, kjer so samo za cvet porabili kar dvanajst metrov blaga, znašla pri Roblekovih. **Mimi Roblek** s Suhe je namreč praznovala šestdeset let. Na fotografiji s soprogom **Antonom** in vnukinjo **Nežo. A. B.**

OD ROJSTNEGA DNE DO GODU

Če kdo, potem boste vi, Julka, dočakali sto let, je ob obisku takrat devetdesetletne Julke Kemperle dejal župan Železnikov Mihael Prevc.

Danica Zavrl Žlebir

In res jih je, ob tej priložnosti pa jo je župan Prevc znova obiskal, tokrat v Centru slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki, kjer čila stoletnica prebiva zadnjih nekaj mesecev. Pred tem je bila dve leti v domu starejših v Črnem vrhu, dotlej pa doma v Železnikih, kjer je še sama skrbela zase, ob pogostih obiskih nečakinj in nečakov. Rojena je bila 7. februarja 1911 v veliki kmečki družini na Češnjici v Selški dolini. V Škofji Loki pri nunah je obiskovala meščansko šolo, zaposlila se je v Lipu na Češnjici, kasneje Alplesu in delala v pisarni vse do upokojitve. Dolga leta je delovala v domačem društvu upokojencev v Železnikih. Rada ima naravo in hrube: dokler so jo noge dobro nosile, je hodila vsako nedeljo po maši daleč po prtovski cesti in gledala na Ratitovec. Nanj pa se je z nečakom povzpela, ko ji je bilo že krepko čez devetdeset let. Rada je tudi kolesarila, na

Julka Kemperle je že tretja stoletnica v škofjeloškem domu starejših. Na sliki z direktorico škofjeloškega centra Silvo Košnjek. / Foto: Tina Dokl

pragu osemdesetih pa so jo nečaki prepričali, da cesta ni več tako varna kot nekoč. Sicer pa je rada delala na vrtu, posedala na klopici pred domačo hišo in poklepeta z domačini, ki so prisedli. Veliko je brala in poslušala radio, čas si je krajšala tudi s pletenjem rokavic in vezenjem prtičkov, ki

jih je potem poklonila domačim ali znancem, povrnjena nečakinja. Svojih otrok ni imela, so jo pa pogosto obiskovali drugi sorodniki: ima še najmlajšo sestro z možem in veliko nečakov, od Železnikov, Škofje Loke, Sv. Duha, Ljubljane, Velenja in Maribora. Radi jo obiščejo, najraje pa vidi, da ne

pridejo vsi naenkrat. Tako so se obiskovalci pri njej vsa leta vrstili od njenega rojstnega dne 7. februarja do godu 16. februarja. Ob njeni stoletnici jo je obiskal župan Mihael Prevc, sorodniki pa so pogostili tudi osebje Centra slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka, kjer lepo skrbijo za njihovo Julko.

Novorojenčki

Minuli teden smo na Gorenjskem dobili 45 novih prebivalcev. V Kranju se je rodilo 19 deklic in 14 dečkov. Najlažji je bil deček, ki je tehtal 2580 gramov, najtežjemu dečku pa so natehtali štiri kilograme in pol. Na Jesenicah je prvič zajokalo 8 deklic (med njimi tudi dvojčici) in 4 dečki. Najlažja je bila deklica, ki je ob rojstvu tehtala 1970 gramov, najtežjemu dečku pa se je kazalec na tehtnici ustavil pri 3670 gramih.

PRAZNOVALA JE DELAVNO

Miroslav Cvjetičanin

Ko vstopite v picerijo Gorenc v Kranju, boste najverjetneje najprej zagledali prikupno **Matejo Stare Hribar** in potem veliko krušno peč, simpatične in prijazne natakariče ter delovnega picopeka. Mateja je direktorica in lastnica, in čeprav je po izobrazbi univerzitetno diplomirana pravnica, je njeno delo povsem podrejeno gostilni. Kot pravijo sodelavke in sodelavci, ima predolg, veliko predolg vsakdanji delovnik. Prosti čas uživa po minutah, redkeje po urah, kaj šele po dnevih. Pa vendar: kadar ni v piceriji, je dirigentka cerkvenega zborčka na Brniku, je tudi pevka in pianistka. Igranje na klavir in petje sta njeni veliki ljubezni, ki ju občasno rada deli tudi z gosti v gostilni. O tem smo se prepričali že večkrat tudi člani Glasovega športnega društva.

Mateja Stare Hribar

njihovi šefici, smo dobili skoraj samo pozitivne besede. Skoraj zato, ker je bilo slišati tudi eno slabo, in sicer: prekomerna skrb za gostilno, preobremenjenost ali po domače rečeno, preveč svojega časa oziroma dneva namenja službi, zato njeno privatno življenje ni tako sproščeno, kot bi moralo biti. Tudi ko smo spraševali med nekaterimi gosti, ki so se vsi po vrsti izkazali za redne goste, smo dobili podobne pohvale - najprej zaradi dobre hrane, takoj za tem pa so po-

hvalili lastnico. Kljub temu Matejo lahko srečate na Kravcu, saj je izvrstna smučarka, ali nekje, kjer je odlična glasba. Prejšnji teden je praznovala svoj rojstni dan na način, kot ga je vajena zadnja leta: delavno. Ves dan je bila v piceriji in šele na željo sodelavk in sodelavcev si je dala malce več duška s pomočjo šampanjca in gostov, ki so ji želeli vse najlepše in najboljše zdaj in v prihodnje, tako da se je praznovanje potegnilo tudi zunaj delovnega urnika.

Delite osebno srečo z bralci in vaše predloge sporočite **Alenki Brun** po e-pošti: alenka.brun@g-glas.si ali po telefonu: 041/699 005.

Presenetite, razveselite, dodajte piko na i dogodkom z objavo v Gorenjskem glasu.

bolnišnica
za **GINEKOLOGIJO**
in **PORODNIŠTVO**
Kranj

prireja **DOBRODELNO AKCIJO**
STOPIMO
SKUPAJ

ZA NAKUP
DIGITALNEGA
MAMOGRAFA

V soboto
12. februarja
2011
ob **20.00**
na **TV Slovenija 1**
in **Radio Ognjišče**

V času akcije bosta odprti telefonski številki 01 512 25 00 in 01 472 00 11.

HUMOR, RAZVEDRILO

MUBARAK SE SELI V KRANJ

Kot poroča Wiki Ejga, je slovenski premier Borut Pahor v sredo z Barackom Obamo sklenil dogovor o selitvi Mubaraka v Slovenijo, v zameno pa bodo Američani v Guantanamo sprejeli nekaj naših uspešnih poslovnežev (I. B., I. Z., H. T., B. Š., B. K. in še nekatere ...)

Mali Brat

Pahor je v Beli hiši dobil na voljo dvajset minut. Kot poroča Wiki Ejga (več o obisku na njihovih spletnih straneh), je naš premier pod vtisom prejšnjega dne in slovenskega kulturnega praznika prvih šestnajst minut izkoristil za predstavitev najbolj znane Prešernove pesmi. "Helou, a jem Borut. Wan Prešern song, poets ..., dej kol Willow - Vrba. Oooo, Vrba my happy home domestic village (o, Vrba srečna draga vas domača), where my fatherhouse is on the position (kjer hiša mojega stoji očeta), ohh, I Want to teach myself, but there was one snake, very ugly snake (da b' uka žeja me ne bila speljala bi goljufiva kača). All that my heart want on sugar base (vse kar srce si sladkega obeta) in vse tako vse do zadnjega verza: That nearest neighbor San Marco watch on me (da b bližnji sosed varoval sv. Marka).

Ker so Borutu ostale le še štiri minute, je v nadaljevanju te moral izkoristiti še za kakšen resen dogovor, saj je bil v ZDA poslan z mandatom slovenskega naroda. Vprašal je Obamo, ali je on, glede na to, da mu je ime Barack, v kakšnem sorodu z egiptovskim predsednikom Mubarakom. Obami so se zasvetile oči in takoj sta se dogovorila. Obama je seveda priznal, da je z Mubarakom v daljnem sorodstvu, le da je on z vasi, zato tudi predpona Mubarak. Barack namreč v slovenskem prevodu pomeni hiša, medtem ko Mubarak pomeni hiša za krave oziroma štala.

Ker bi svojega sorodnika rad rešil pred egiptovsko vstajo in razjarjeno množico, je Obama prosil Pahorja, če lahko Mubaraku v Sloveniji damo zatočišče. Da ima človek nekaj premoženja, je lastnik nekaj hotelov, otočkov, plaž in oaz, ter okrog 2000 kamel, v lasti pa ima tudi eno izmed piramid iz Doline kraljev. Borut je bil takoj za to, saj gre za naš bratski narod iz

Piramida že stoji v Kranju, menda pa občani iz Šorlijevega naselja že sestavljajo civilno iniciativo in pišejo peticijo in zahtevajo prestavitev piramide drugam. Trenutno Mubarakova piramida namreč stoji na mestu, ki je pozimi namenjeno program za smučarski tek. / Fotomontaža: Ju Wan

Egipta. Borut je v zameno zahteval velik ograjen prostor, v poslovnem jeziku se temu menda reče "turist resort" (turistično naselje), kakršnega Amerikanci menda imajo in bi bil primeren za direktorske kapacitete, kakršne so Ivan, Boško, Bine, Hilda, Igor in podobni ... Obama mu je seveda takoj ponudil Guantanamo, ki menda slovi po izjemni klimi

in kjer so si med seboj vsi enaki v oblekah barv stranke Zares. Dogovor na ravni Pahor - Obama je začel veljati že danes, kar je razvidno tudi iz fotografije, ki smo jo posneli v zgodnjih jutranjih urah. Kot lahko vidite, je Mubarak svojo piramido že preselil v Kranj na polje ob Bleiweisovi cesti, v bližino fakultetnega in srednješolskega kompleksa.

TA JE DOBRA

Ne, ni bila prehitra voznja

Moški se je peljal z avtom, ko je opazil blisk prometne kamere. Takoj je pomislil, da je bil slikan zaradi preokračitve hitrosti, hkrati pa je bil prepričan, da ni bil prehiterski ... Za vsak primer se je še enkrat zapeljal okoli bloka in mimo istega mesta, tokrat še počasneje kot prvič, ampak kamera je spet zabliskala. Malo se mu je že zdelo smešno in je naslednjič zapeljal še počasneje, ampak spet je zabliskalo. Še četrtič je poskusil z enakim uspehom. Zapeljal je mimo še petič, tokrat se je smejal v kamero, ki je zabliskala, ko se je peljal mimo prav po polževo ... Dva tedna kasneje je dobil pet položnic za plačilo kazni, ker je vozil brez pripetega varnostnega pasu.

Policaj mu ne verjame

Nabrkljanega dolenceljna ustavi policaj: "Ste kaj popili?" "Ja. Sma bli u gastilni, ane tri litre je palu. Potli sma šli u sosejda gastilna, maja nova kelnarca, pa je Francelj dau za runda, potli sma pa še h Jožet u zidanca zavil, pa je tm palu še par litru." "Boste pihali?" "Kga je, pizdek, a mi ne verjameš?"

Na avtocesti tudi ne raste ...

"Gospod doktor, zelo sem v skrbeh. Sramne dlačice so mi nehale poganjati ..." "Hmmm, kako pogosto pa imate spolne odnose?" "Ja vsaj trikrat na dan." "Draga gospa, ja kaj ste pa drugega pričakovali, saj tudi na avtocesti ne more rasti trava!"

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

S SPAČKOM DO KIJEVA IN NAZAJ (69)

GPS: N 50° 27' 37.3"

... E 025° 50' 06.6", Višina 235, Najbližje križišče: E85&E40, Rivens'ka, UKR. GPS koordinate kraja, kjer je motor našega spačka končal svoje zemeljsko življenje.

Igor Kavčič

Ljudje počnejo marsikaj, mi potujemo s temi avtomobili, smo še dan poprej razlagali novinarjem, od katerih je eden ob gledanju v motor vprašal, ali se to kdaj pokvari? "Pravzaprav ne. Če pa že pride do kakšne nezgode, nekaj rezervnih delov imamo s seboj," smo odgovorili. Vse se da

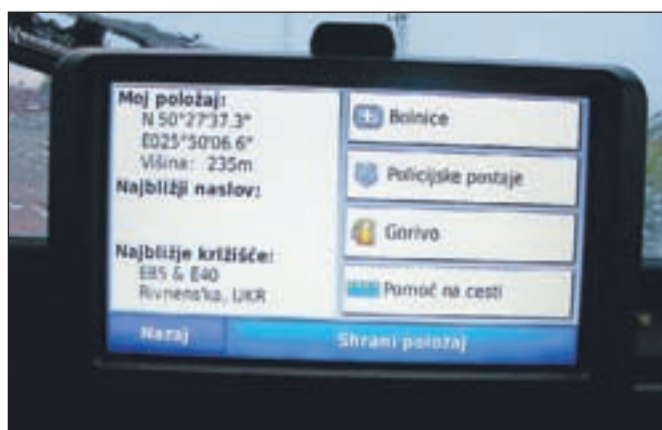
popraviti, razen ..., hja, razen, če raznese avtomobilski motor.

Udarilo je, kot bi razneslo manjšo bombo tam spredaj. Glasen pok, ropot kovine, smrad po olju in potem tišina. Strah vzbujajoče. Zgodilo se je na vrhu klanca hitre ceste nekaj kilometrov iz mesta Rivne, več kot 350 kilometrov iz Kijeva v smeri proti Lvovu, od katerega nas je ločilo še slabih 200 kilometrov. Zapeljal

sem na odstavni pas. Ne da bi pogledal pod pokrov motorja, sem vedel, da je ta izdihnil. Ko sem minuto kasneje v rokah držal razbite kose bloka motorja, se niti še nisem dobro zavedal, da smo morda na koncu naše poti. V Ukrajini, kjer v Kijevu menda le obstajata dva spačka, seveda ni mogoče dobiti novega motorja. "Kam z avtom, vso prtljago, bo treba nazaj v Kijev in počakat prvo letalo za Sloveni-

jo?" mi po desni prehitve skozi možgane. Pokličem Aljaža, ki je ustavil kilometer nižje ob dnu klanca: "Mašino je razneslo."

Kaj storiti? Po glavi šviga milijon misli. Če bi imel v roki svinčnik in list papirja, bi Einsteinovi relativnostni teoriji lahko v trenutku napisal dodatek. Padajočo moralo je dvigovala potreba po preživetju. Moramo naprej, saj ni vsega konec. Bomo že zdržali ...

Takle zapis GPS koordinat bi si človek pribelžil ob kakšni lepši priložnosti / Foto: Aljaž Stare

Prav žalostna scena, dva moška povešenih ramen v dežju gledata v motor, ki ga ni več. / Foto: Darja Stare

LAŽJI SUDOKU

	1		5		3		7	
		5	6		4	9		
2								6
	4	6	2		8	1	9	
	8	1	3		7	2	4	
4								3
			3	4		6	8	
	7		9		5		1	

Rešitev:

1	9	5	6	2	4	7	3	8
6	2	9	7	8	5	1	4	3
6	2	4	8	9	1	3	5	7
8	9	6	7	1	2	5	4	3
2	8	1	5	2	9	7	6	4
1	8	7	9	6	4	5	2	3
2	7	6	5	1	9	8	3	4

TEŽJI SUDOKU

			7			8		
		6					3	1
4				2				
2	4		7					
1			3				8	
			6			2	9	
			8				7	
8	6						5	
		2				6		

Rešitev:

9	1	8	5	6	2	4	7	3
6	2	7	8	1	9	5	4	3
9	2	6	7	8	5	3	1	4
1	8	9	1	5	2	7	6	3
8	9	5	6	2	1	9	7	3
6	2	1	9	7	5	3	8	4
6	2	1	9	7	5	3	8	4
2	9	6	7	8	5	1	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

Stavila: P. F.

ZA KRATEK ČAS

ODGOVARJA ANITA DI GRAZIA

POVEJ, KAJ SANJAŠ ...

"Sanjala sem, da se z avtom vzpenjamo vedno višje po asfaltni cesti, ki je postajala vedno ožja. Ob cesti pa so rasle tako visoke in goste smreke, da nisi videl skozi njih, prav tako jim nisi videl vrha. Čeprav je bil dan, je na cesti bila skoraj tema, ker smreke niso prepuščale svetlobe. Ko smo prispeli na vrh, se je avto ustavil na neki ploščadi, ki pa je bila porozna, tako da si skoraj videl skozi in ves čas me je bilo strah, da bo vse skupaj popokalo in bomo zgrmeli v globino. Potem smo se naenkrat znašli ob nekih razpadajočih truplih in povsod je bilo polno las. Nato sem se zbudila."

Milica

Draga Milica, avtomobil je simbol svobode, neodvisnosti in osebne energije. Za razlago tega

simbola je pomemben vzrok: če si vozila sama, se sanje lahko navezujejo na to, da imaš trenutno situacijo trdno v rokah in da stojiš za svojimi odločitvami. Če pa je vozil kdo drug, lahko simbol namiguje na preveliko odvisnost od mnenja drugih ljudi, kar negativno vpliva na tvojo sposobnost odločanja. Cesta je zelo zgovoren simbol - zrcali namreč trenutno življenjsko pot in kaže, kako se bo odvijala bližnja prihodnost. V tvojih sanjah je postajala vedno ožja, kar namiguje na to, da je smer, ki si jo v realnosti izbrala, zelo vprašljiva. Ozka cesta lahko izraža tudi tvoje občutke utesnjenosti, morda čutiš, da te nekaj ali nekdo na tvoji poti ovira. Ob cesti so rasle goste smreke, ki niso prepuščale svetlobe. Smreke

imajo v tvojih sanjah zelo dvoumno sporočilo. Po eni strani izraža tudi ta scena negotovost in oviranje. Goste smreke se namreč pogosto pojavijo, ko izgubimo orientacijo v realnosti. V prihajajočem času moraš zaupati predvsem sebi in svoji intuiciji in uporabiti vso znanje, ki si ga pridobil do sedaj. V ljudski tradiciji je smreka opozorilni simbol pred neiskrenimi prijatelji: *zaupaj sebi in svojim sposobnostim, da ne boš utrpela škode!* Po drugi strani so smreke zelo pozitiven simbol. Kažejo nov začetek, zrelost in duhovno rast. So simbol upanja, pozitivnih možnosti in blaginje. Pogosto so tudi znamenje notranjega veselja in trdnega zdravja. Porozna ploščad, na kateri stojiš, je zopet opozorilo, dobro premisli o

svojih načrtih in o načinu njihove realizacije. Vse skupaj stoji na majavih temeljih. Zaključna scena je zrcalo tvoje notranjosti in namiguje na trdno zasidrane komplekse. Trupla simbolizirajo napake, krivdo in neuspehe iz preteklosti. Kljub temu da so te zgodbe že urejene in bi se morala od teh odmirajočih čustev že zdavnaj ločiti, te še vedno obremenjujejo in notranje zastrupljajo. Nujno se reši takšnih občutij, saj tako ne hote in nezavedno ustvarjaš in privabljaš negativne okoliščine in s tem nove in nove bolečine. Tudi lasje so simbol moči in povedo, koliko se ceniš. Ker ležijo vsepovsod naokoli, simbolizirajo izgubljeno samospoštovanje in zapravljeno življenjsko energijo. Nujno premisli o svoji notranji naravnosti, reši se negativnih čustev ter osmisli pretekle izkušnje, ki so bile nujne za nadaljnjo rast. Le tako ti bo uspelo izbrati prave odločitve.

HOROSKOP

TANJA in MARICA

Oven (21. marca - 21. aprila)

Še bolj boste začeli zaupati svojim občutkom, saj boste spet dobili potrditev, ki vam pomeni zelo veliko. Na vseh področjih vas bo v tem tednu spremljala sreča in nikomur ne boste dovolili, da vam spremeni tok dogajanj.

Bik (22. aprila - 20. maja)

Marsikaj bo padlo na vaša ramena, a kaj ko se ne boste nič pritoževali in bo potem vse samoumevno, za vas in tudi za druge, ki vam bodo bremena nalagali. Razmišljali boste o večji investiciji, a sedaj ni pravi čas za to.

Dvojčka (21. maja - 21. junija)

Sredi tedna boste kar naenkrat padli v osebno krizo, a to bo le opozorilo pred nujnimi spremembami. Tega, da v zadnjem času niste naredili prav nič zase, ste se prepозno zavedeli. Dodatno boste nemirni tudi zato, ker vas bo nekdo postavil pred dejstvo.

Rak (22. junija - 22. julija)

Če si boste še naprej zatiskali oči pred resnico, se bodo težave le stopnjevale, ne bodo pa izginile, kot včasih pričakujete in ste potem jezni na ves svet, ker ni tako. Že z malo truda vam bo uspelo najti skupno besedo, tako v partnerstvu kot tudi v delovnem okolju.

Lev (23. julija - 23. avgusta)

Zaenkrat še ne morete pričakovati, da se vam bodo rešile finančne težave, kar pa seveda ne pomeni, da se ne bodo. Le počakati morate še malo. Pogovori, ki jih boste imeli glede posla, bodo uspešni, le previdni bodite pri obljubah.

Devica (24. avgusta - 23. septembra)

Obetajo se vam spremembe glede delovnega mesta. Sam pogovor vam ne bo takoj sprožil dobrih občutkov, potrebno bo še kaj več. V ljubezni se stanje ne bo bistveno spremenilo, niti se ne more, saj še vedno niste izpolnili danih obljub.

Tehtnica (24. septembra - 23. oktobra)

Vse dni v tednu se boste obremenjevali s tujimi težavami. Takoj ko se ene rešijo, se drugod pokažejo druge. Ker ste določene ljudi razvajali, je za njih normalno, da iščejo pomoč pri vas. Vse lepo in prav, a glejte, da za vas na koncu ne zmanjka časa.

Škorpion (24. oktobra - 22. novembra)

Ne boste se preveč obremenjevali, ko boste izvedeli za spremembe, enostavno se boste prepustili toku dogajanja in čakali, kaj bo prineslo sproti. Pripravljali se boste za večji nakup, kar vam bo tudi uspelo.

Strelec (23. novembra - 21. decembra)

Pred vami je niz dobrih presenečenj, in še bolj se bo potrdilo dejstvo, da je vsaka stvar ob svojem času. S tem, ko boste dobili oporo od prijatelja in tudi od drugih v domačem okolju, se vam bo odprlo novo obzorje. Kaj je moč uma in podzavesti, pa dobro veste.

Kozorog (22. decembra - 20. januarja)

Zaradi dobre novice, ki jo boste v kratkem prejeli, boste z lahkoto ustvarili in dosegli svoj cilj. Dobro premislite, kako boste razpolagali z denarjem. Nekdo se jezi, ker ste ga postavili na stranski tir. Ne odlašajte več in si vzemite čas.

Vodnar (21. januarja - 19. februarja)

Če hočete biti še naprej uspešni in nadaljevati po ravni poti, je edini način, da poravnate stare račune. V tem primeru pa ne gre samo za finance. Pred vami so nenadne spremembe in nikar se jih ne branite, ampak se prepustite.

Ribi (20. februarja - 20. marca)

Odnos s srčno osebo se vam bo zapletel, zato ne boste več tako zelo verjeli v svoje odločitve. Prišel je čas, ko se boste morali ljubljeni osebi bolj posvetiti, če boste hoteli obdržati tisto, kar imate. Sobota bo vaš dober dan.

TANJA ODGOVARJA

"Sonce in morje 2011"

Draga Tanja, dvakrat ste mi že pravilno napovedali in me potolažili, za kar sem vam neizmerno hvaležna. Tokrat me zanima moje zdravje na splošno in ali se nadaljuje bolezen, ki naj bi sedaj minila, ponovni pregled bom imela čez pol leta. Kako kaže zdravje moji družini? Kakšno bo leto glede financ in ali se nama z možem obeta kakšna selitev v večje stanovanje v prihodnosti?

Splošni pogled vašega zdravja je precej v redu. Blokade iz preteklosti so se odstranile, in kot vidim, se počutite veliko bolje. Seveda je še prisoten strah, a ni potreben. Bolezni ni več, kar vam bo pokazal tudi pregled pri zdravniku. Pri zdravju v vaši družini ne vidim nič hujšega, z moške strani se kaže obremenjenost in obiski pri

zdravnikih, a se vse dobro konča. Že na pomlad se vam finance začnejo obracati na bolje in potem samo še naprej. Vsekakor vas čaka selitev v večje stanovanje, druga polovica leta bo zelo zanimiva. Srečno.

"Nasmeh"

Pozdravljena, ne oglašam se prvič, pripravljenih imam nekaj novih vprašanj, ki so mi trenutno zelo aktualna. Kako bo z mojo novo službo? Kako bo z mojim študijem, mi ga uspe končati letos? In najvažnejše, zdravje, skrbi me moja vedno večja jeza na vse. Ker mislim, da se samo name vse zgrinja, da imam jaz največ skrbi, in da samo od mene pričakujejo, da vse naredim takoj. To mi jemlje energijo že celo življenje, rada bi nekaj naredila na sebi.

Nova služba vam med drugim prinaša tudi nove izzive. In novi izzivi so tisti, ki jih prav sedaj najbolj potrebujete. Prihajate v obdobje, ko se vam bo izredno hitro in veliko dogajalo. Za dvome in razna premišljevanja ne boste imeli časa. Študij v tem letu dokončate. Osebna stiska, ki jo preživljate, je čisto nekaj normalnega. Prišli ste do razpotja, ko se dobro zavedate, da greste lahko samo naprej in s pogledi v preteklost si naredite le težke korake. Najboljši nasvet, ki vam ga lahko dam, je, da začnete sami sebe postavljati na prvo mesto. In se vprašate vsak dan sproti, kdo sem, kaj sem, kam grem, kaj hočem. In seveda naredite vse v to smer, da se počutite srečni, srečni sami s sabo, s svojimi občutki. Mož si je ustvaril okoli sebe svoj svet, v katerem je skoraj zadovoljen. Starejše-

mu otroku se obeta daljša pot, ki prinaša same dobre spremembe. Mlajšemu pa vidim preboj na čustvenem področju. Lep pozdrav.

"Bučka"

Pozdravljena, prvič se obračam nate v upanju, da mi boš znala pomagati in svetovati. Zanima me, kako se bodo razpletle stvari na ljubezenskem področju, ali lahko pričakujem vrnitev meni drage osebe?

Vse skupaj se ti je res zapletlo, a kot je videti, se tudi razplete. Nobena juha se ne poje vroča, pravijo in velikokrat je to res. Oba sta potrebovala malo časa zase. Ljubezen obnovita in vezo nadaljujeta. Imej se lepo.

Elektronski naslov, kamor lahko pošiljate vprašanja: tanja.70@hotmail.com

DRUŽABNA KRONIKA

VIKEND POEZIJE

Jedilnica hotela Zlatorog je bila polna, želodčki siti, ljudje zadovoljni. Vikend poezije je uspel. Veselo in kulturno je bilo tudi na Brezjah. V Kranj pa prihaja poslastica za ljubitelje dinosavrov. Razstava, kjer najdaljši med njimi meri devet, najstrašnejši pa je visok kar pet metrov.

A. Brun, A. Bulovec

Tokrat je hotel Zlatorog deloval toplo, prijetno in domače. Ker so vikend poezije lani organizirali prvič, ljudje so se odzvali, so ga letos ponovili. V ponedeljek zvečer so se v Bohinju gosti hotela Bohinj in hotela Zlatorog najprej odpravili na sprehod v družbi Franceta in Julije. V soju bakel in svetilk ter ob poeziji so se sprehodili po Ukancu. Po vrnitvi v hotel so se pogreli ob skodelici čaja ali kuhanega vina. V avli hotela jih je pričakala Zlatorogova

tržnica, kjer so lahko kupili bohinjke tradicionalne izdelke, sledila je večerja, pripravljena po kuharici iz Prešernovega časa. Kulturni program je spremljal tudi večerjo. France in Julija sta povedala nekaj besed o Prešernu, prebrala kakšno njegovo pesem, ob zvokih citer, na katere je zaigrala **Tjaša Repinc**, so ješprenova župa, knedlc na govej žup, bohinsk narezek, jetrna pašteta, prata, filana raca, postrv, tenstan krompir, ta rdeč zele, mlinci, ajdova kaša z jurčk, kavina strjenka, vinski žele s figo in orehova potica še bolj teknili, za konec pa je zaplesala **Folklorna skupina Srednja vas**.

V počastitev kulturnega praznika je bilo veselo tudi v Domu krajanov na Brezjah. Krajevna skupnost Brezje in Kulturno društvo Brezje sta priredila prijeten sobotni večer - slavnostno akademijo, kjer so proslavljali tudi trideseto obletnico prve uprizoritve veseloigre Županova Micka v izvedbi domače igralske zasedbe KD Brezje. Na odru se je predstavila 'stara' igralska zasedba iz pred tridesetih let ter zaigrala odlomek iz omenjene Županove Micke, občinstvo pa se je nasmejalo tudi mlajši igralski zasedbi **Smeh teatru**, ki je navdušil z odlomkom iz komedije Marjeta in ljubimci.

Z ljudsko glasbo ter uglašeno Prešernovo poezijo sta nastopila še **mešana pevska zbor Ljubno in Anton Tomaž Linhart iz Radovljice**, za piko na i pa je poskrbela tamburaška skupina iz Kostela **Prifarski muzikantje**.

Danes pa se v avli kranjskega **Planeta Tuš** začne zanimiva razstava, ki vključuje do dvajset računalniško vodenih dinosavrov v naravni velikosti. **Dinosavri** se bodo predstavili s tipičnimi glasovi in gibi, na ogled pa bodo do 22. februarja. Razstavo bodo spremljali dogodki, prireditve, ples, ustvarjalne delavnice za otroke ter številne akcije in popusti v trgovinah in lokalih Planeta Tuš.

Po sprehodu z Julijo in Prešernom so se kulturno razpoloženi pohodniki pogreli ob kuhanem vinu ali čaju. / Foto: Tina Dokl

Mojca Luzar, Irma Zupanc, Anica Gartner in Primož Korošec so se predstavili na Zlatorogovi tržnici. / Foto: Tina Dokl

Kuhar Robert Krušič iz Ljubljane in vodja hotela Zlatorog Polona Tisovnik / Foto: Tina Dokl

Med gosti hotela smo naleteli tudi na Terezijo Stets iz Berlina, ki je po rodu Ptujčanka. / Foto: Tina Dokl

Stara igralska zasedba z Brezij: Alenka Zor Kunej, Brane Šmitek, Blaž Praprotnik ter mentorica Bernarda Podlipnik. / Foto: Anka Bulovec

Odlomek iz komedije Marjeta in ljubimci je natrpano dvorano navdušil. / Foto: Anka Bulovec

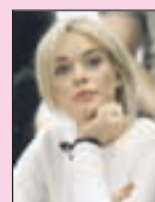
VRTIMO GLOBUS

Rdečelasa Miranda spet mama

Igralko **Cynthia Nixon** (44) poznamo po vlogi rdečelase odvetnice Mirande iz Seksa v mestu. V resničnem svetu pa se je Cynthia pred dobrimi desetimi leti zaljubila v žensko in se odločila, da z njo ostane. Ima že dva otroke iz petnajstletne veze z Dannyem Mozesom, sedaj pa je s svojo zaročenko **Christine Marinoni** (43) povila še sina Maxa Ellingtona. Rodila je Christine, zanjo pa je to prvi otrok. Drugače pa dekleti že nekaj let živita skupaj na Manhattnu s Cynthijinima otrokoma Samantha (14) in Charlesom (8).

Lindsay Lohan ima rada ogrlice

Trenutno se **Lindsay Lohan** (24) ukvarja z novo obtožbo. Ukradla naj bi 2500 dolarjev vredno zlato ogrlico. Če jo obtožijo, ji grozi do treh let in pol zapora. Njen odvetnik zanika, da je ogrlica ukradena, čeprav to v zadnjih časih ni prva tovrstna obtožba za bivšo Disneyjevo zvezdnico, ki jo na filmskem platnu vse redkeje vidimo.

La Lecture prodali za 25 milijonov funtov

Slika Pabla Picasssa, ki upodablja mlado ljubico Marie-Therese Walter, je bila na avkciji v Londonu prodana za dobrih 25,2 milijona funtov - kar je skoraj trideset milijonov evrov, čeprav so računali, da bodo zanjo iztržili največ 18 milijonov funtov. **La Lecture** je kupil anonimni telefonski kupec, že samo po šestih minutah boja med ponudniki. Walterjeva je ena tistih ljubic, ki jo je Picasso upodobil na več svojih slikah. Ko ga je spoznala, je bila stara komaj 17 let.

Zla kraljica Julija Roberts

Brata Grimm in njuna Sneguljčica spet prihajajo na filmska platna. Tokratna Sneguljčica je že našla svojo zlo mater oziroma kraljico. Igrala naj bi jo **Julia Roberts**, film pa bodo začeli snemati aprila. Ustvarjalci filma pravijo, da je bila Julija njihova prva in edina izbira za kraljico, saj je igralska ikona, ki se bo znašla v vlogi na njej značilen način, tako kot le ona zna. Seveda ljudje že ugibajo, kdo bo igral Sneguljčico.

Lahko bi rekli, da je folklor njen način življenja. Triindvajsetletna Kranjčanka Snežana Maksimović je namreč umetniški vodja Srbskega kulturno prosvetnega društva Sv. Sava Kranj. / Foto: Tina Dokl